

A

**Mikes Kelemen
Katolikus
Gimnázium és Szakképző Iskola,
Általános Iskola és Óvoda**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

BATTONYA

2016. szeptember 1-jétől

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ.....	3
AZ ISKOLA ADATAI	7
JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE	8
A/ NEVELÉSI ÉS PEDAGÓGIAI PROGRAM.....	10
I. AZ ÓVODAI NEVELÉS PROGRAMJA	10
Bevezető	10
I.1. Az óvoda adatai	11
I.2. Óvodakép, gyermekkép	11
I.2.1 Óvodakép.....	11
I.2.2 Gyermekkép	12
I.3 A katolikus óvoda nevelési feladatai	12
I.3.1. A hitre nevelés erősítése	13
I.3.2. Az egészséges életmód alakítása	13
I.3.3. Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a közösségi nevelés biztosítása	16
I.3.4. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18
I.4. Az óvodai élet megszervezése	20
I.4.1 Személyi feltételek	20
I.4.2. Tárgyi feltételek.....	21
I.4.3. A tevékenységek szervezeti formái	21
I.4.4 Az óvoda kapcsolatai.....	24
I.5. A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	25
I.5.1. Hitre nevelés az óvodában	25
I.5.2. Játék.....	27
I.5.3. Verselés, mesélés.....	29
I.5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	31
I.5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	32
I.5.6. Mozgás	34
I.5.7. A külső világ tevékeny megismerése.....	36
I.5.8. Munka jellegű tevékenységek.....	38
I.5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	40
I.6. A Rózsa utcai óvoda kiemelt nevelési területe	42
I.7. A Fő utcai óvoda kiemelt nevelési területe.....	43
I.8. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló pedagógiai tevékenységek.....	44
I.8.1. Gyermekvédelem.....	44
I.8.2. Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek	45
II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	48
II.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	48
II.2. Az iskola gyermekképe és az iskola ebből fakadó feladatai.....	53
II.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	57
II.4. A teljes egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	59
II.4.1. A teljes egészségfejlesztés iskolai feladatai	59
II.4.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	60
II.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	60
II.5.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:	61
II.5.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:.....	61
II.5.3. Az iskolai diákközösségi munka közösségfejlesztési feladatai:.....	63
II.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnökök feladatai.....	64
II.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	65
II.7.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	65
II.7.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	66
II.7.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	67
II.7.4. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása.....	68

II.7.5. A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása	68
II.7.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	71
II.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	72
II.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	74
II.9.1. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:	74
II.9.2. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	75
II.9.3. Kapcsolattartás az iskola partnereivel	75
II.10. A tanulmányok alatti vizsgák rendje	76
II.10.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja	76
II.10.1.1 A vizsgaszabályzat célja.....	76
II.10.1.2. A vizsgaszabályzat hatálya.....	76
II.10.2. Az értékelés rendje	77
II.10.3. A vizsgatárgyak részei és követelményei	77
II.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	78
II.12. A felvételi eljárás különös szabályai	78
II.13. Az iskolai könyvtár pedagógiai programja.....	81
B/I. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	83
I.1. Az általános iskola és a középiskola óratervei.....	83
I.1.1. Az általános iskola és a középiskola kifutó jellege.....	83
I.1.2. A választott kerettanterv megnevezése	90
I.1.3. A választott kerettanterv feletti óraszám	98
I.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	112
I.3. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	113
I.3.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	113
I.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	114
I.3.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	114
I.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	115
I.3.5. A gimnázium 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	115
I.3.6. A szakgimnázium 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	116
I.3.7. A szakközépiskola pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	117
I.4. Mindennapos testnevelés	117
I.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	118
I.6. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	118
I.7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	119
I.8. Az otthoni (napközi otthonos, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása.....	126
I.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	129
I.10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	129
I.11. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	130
I.11.1. Az iskola egészségnevelési elvei	130
I.11.2. Az iskola környezeti nevelési elvei	132
I.12. A tanulók jutalmazásának, fegyelmezésének, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	135
I.12.1. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	135
I.12.2. A fegyelmezés iskolai elvei	136
I.12.3. A magatartás értékelésének elvei.....	137
I.12.4. A szorgalomjegyek megállapításának elvei.....	138
I.12.5. A magatartás és szorgalomjegyek megállapításának módszere.....	139
I.13. Szakmai program.....	139
I.14. Érettségi vizsgatárgyakra vonatkozó rendelkezések.....	142
I.14.1. Az iskolában választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, a követelmények teljesítésének meghatározása.....	142
I.14.2. A közösségi szolgálat és teljesítésének meghatározása	142
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	145
Legitimációs záradék	145
Ratifikációs záradék.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

BEVEZETŐ

Kedves Olvasó!

Ön a battonyai **Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium és Szakképző Iskola, Általános Iskola és Óvoda** (Székhelye: Battonya, Fő u. 72.) pedagógiai programjának – a 2013. szeptember elsejétől kezdődő – Pedagógiai Programját tartja a kezében.

Az átmeneti jelleg magyarázatául először álljon itt a Battonyai Katolikus Krónika, a Battonyai Római Katolikus Egyházközség havonta megjelenő újságának egyik, 2011. évi számába írt, összefoglaló jellegű előzmény- és helyzetismertetés:

<<„KérjeteK és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek! Mert aki kér, az kap, aki keres, az talál, s aki zörget, annak ajtót nyitnak.” (Máté evangéliuma 7. fejezet)

Több mint 60 év után megjelenik a katolikus szellemiségű oktatás Battonyán – olvashattuk az örvendetes bejelentést e lap hírei és az Egyházközség honlapján is Bajnai István kanonok úr tájékoztató mondataival kiegészítve még márciusban. Ennek előzményei és az aktuális történések – bizonyára – érdeklik a Kedves Olvasókat a szeptemberi tanévnnyitáshoz közeledve.

Éppen 10 évvel ezelőtt a megyei fenntartásból – bizonytalan eredetű és hitelességű információk nyomán - Battonya Város Képviselő-testülete visszavette fenntartásba a Mikes Kelemen középiskolát gimnáziumi, szakiskolai oktatási formákkal és a kollégiumi feladatellátással. Az azóta eltelt években – az igazgatóváltások mellett - jelentős külső és belső változások történtek a középiskolában. Sikeres pályázatoknak köszönhetően bekövetkező külső változásokat tanévről tanévre végigkövethették a Kedves Hívek is, ám az épületeken belüli felújítások, eszköz- és berendezés-fejlesztések a szülői értekezletekre iskolába látogató szülők, az érettségi találkozókat tartó egykori diákok, a tanulmányi versenyekre és a nyílt napra érkező végzős általános iskolások, szüleik és tanáraik számára lehetett eddig ismerős. Az oktatási kínálat változásai: a gimnáziumi oktatásban az adott év jelentkezései alapján emelt szintű, illetve óraszámú angol, német, informatika csoportokat iskoláztunk be; a belügi rendészeti ismereteken kívül – az országban az elsők között – katonai alapismereteket is tanulhatnak diákjaink; hosszú idő után újraindítottuk a szakközépiskolai oktatási formát rendészeti területen; a szakiskolában az irodai asszisztens OKJ szakma mellett - a megyében is szinte egyedülállóan- számítógép-szerelő, - karbantartó OKJ szakmát oktatunk. A jogszabályok előírásai szerinti technikai eszközök a XXI. századnak megfelelő színvonalon állnak rendelkezésre és cserélődnek a szaktantermekben, a nyelvi laborban, a tanirodákban, a szakmai oktatás demonstrációs termeiben. A stabil összetételű, megfelelő végzettséggel rendelkező, a fiatal pedagógusokat befogadó és segítő nevelőtestület nyitott a változásokra.

Mire az oktatási szerkezet változása meghozhatta volna eredményét, beért volna az elvetett mag termése, nem várt fordulatot hozott a 2010-es év ősze, az iskolatörténet 63. tanévében.

Az oktatás állami finanszírozásának központi szabályozói évről évre változtak. Évről évre több fenntartói saját erőt igényelve az oktatási intézmények működtetéséhez, amit Battonya oktatási szerkezetének szerteágazottsága is nehezített a település helyi bevételeinek számottevő és fokozatos csökkenése, valamint a gyermeklétszám általános csökkenése mellett. Az országos átlaghoz hasonlóan a középiskola költségvetésének nagyjából 65-70 % -át tette ki az állami normatíva, ám a város – azóta többször hivatalosan is elismert – súlyos pénzügyi

helyzete nem engedte meg az egyébként városi önkormányzat számára nem kötelező, hanem vállalt középfokú oktatási intézmény további fenntartását.

2010 novemberében Battonya Város Képviselő-testülete (5:4 arányú szavazással) a középiskola fenntartói jogának a megyei önkormányzathoz történő átadásáról döntött, amit a szűkebb iskolavezetés és az iskolaközösség úgy értékelt, hogy hátrányos lehet az iskola helyben történő további működtetésére. (Ez a sejtés utóbb beigazolódott: a 2011. június 30-ai testületi ülésen el is hangzottak az erre vonatkozó megerősítő mondatok.)

A számkivettség decemberi hónapjának testet-lelket nyomorító megpróbáltatásai, a magára hagyatottság és a kilátástalanság érzése próbára tette az iskolavezetés és iskolaközösség aggódó többségét. Ekkortájt és azóta is sokszor gondolhattunk Arthur Golden amerikai író szavaira: „A megpróbáltatás olyan, mint az erős szél. Mindent letép rólunk, tehát olyannak látjuk magunkat, amilyenek valójában vagyunk.” A sajnálkozó kijelentések és kézlegyintés mellett azonban biztató szavakat is hallhattunk. „Karoljátok fel egymást, amint Krisztus is felkarolt benneteket Isten dicsőségére” (Római levelek 15, 7), s a csodával felérő „felkarolás” Bajnai István kanonok úr támogatása által meg is érkezett január első napjaiban. Az események gyorsan és titoktartás mellett követték egymást levelek, telefonbeszélgetések, időpont- és taktikai egyeztetések formájában.

A novemberi – még szoros szavazati arányú – döntést a város képviselő-testülete egyhangúlag történő szavazással 2011 januárjában visszavonta, mivel Dr. Kiss-Rigó László püspök úrral, Szeged- Csanádi Egyházmegye püspökével való személyesen folytatott fenntartói és igazgatói szóbeli egyeztetés után a Római Katolikus Egyház készséget mutatott a battonyai középiskola további és helyben történő működtetésére 2011. szeptember 1-jétől. S újra felgyorsulhattak az események most már hivatalos keretek között: képviselő-testületi határozat és egyházmegyei szándéknyilatkozat; később telefonos egyeztetések és pontosítások a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság igazgatóasszonyával, Barabás Hunornéval; szakértői véleményeztetés; a megyei önkormányzat korábbi határozatának visszavonása, majd támogató nyilatkozata; 226 szülő írásbeli nyilatkoztatása; az iskola szervezeteitől (nevelőtestület, Iskolaszék, Diákönkormányzat, Közalkalmazotti Tanács) vélemények bekérése, egészen a május 26-án megkötött Közoktatási megállapodásig és a részleteket rögzítő külön Megállapodásig.

E mérföldkönek minősülő megállapodások nyomán jelenleg is folyik a munka: elkészült az Alapító okirat, ami a középiskola nyilvántartásba vételéhez és működési engedélyének kiadásához alapidokumentum; formálódik a régi-új nevelőtestület. Készül az átmenetinek tekintendő Pedagógiai Program, hiszen felmenő rendszerrel történik a Katolikus Kerettantervre való áttérés a Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium és Szakképző Iskolában – kollégiumi feladatellátás nélkül.

Mire is vállalkozhat egy közel 300 fős diáklétszámmal rendelkező dél-békési, 2014-re katolikussá érő középiskola a XXI. század modern világában?

Épít a több mint 60 évvel ezelőtt államosított battonyai katolikus iskolák szellemi hagyományaira.

Épít az iskola névadójának példamutató életéből, magatartásából, elveiből, az oktató-nevelő munkáról vallott nézeteiből eddig is követett hagyományokra.

Épít a névadó katolikus hitének megismerésében, elfogadásában, követésében és továbbadásában rejlő hagyományteremtésre.

Épít a településen és környékén élő, katolikus vallást követő és gyakorló hívek, valamint a katolikus érzelmű emberek elvi és tettekben is megnyilvánuló támogatására.

Felkészül a katolikus szellemben végzett oktató-nevelő munka nemzedékeket átölelő távlataira.

Ezen építőkövek lerakásában erőt adhat mindnyájunknak a Példabeszédek (22,6) felelősség-vállalásra is utaló sora:

„Mutasd meg a fiúnak, melyik úton járjon, s akkor sem hagyja el, amikor idősebb lesz.”>>

A battonyai Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium és Szakképző Iskola a város és a kistérség szolgálatában 2011. szeptember 1-jén jogutódlással kezdte meg működését. Alapítója a Szeged – Csanádi Egyházmegye, fenntartója a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság. Működésünk célja Battonya város és szűkebb-tágabb környezetében élő keresztény szellemiségű családok gyermekeinek gimnáziumi és szakközépiskolai érettségi vizsgára, felsőoktatási intézményben történő tovább tanulásra, szakiskolai tanulók szakmai végzettség megszerzésére való felkészítése és a keresztény értékek erősítése, tovább adása az oktató- nevelő munka során.

Battonya Város Képviselő-testülete 2012 tavaszán – a város jövőjének sokoldalú vizsgálata után – úgy döntött, hogy a helyi fenntartású Szent István Általános Iskolát, valamint az Összevont Napköziotthonos Óvodákat a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásába adja 2012. szeptember 1-jétől. A battonyai katolikus közoktatási intézményhálózat három, különböző típusú egysége többcélú, közös igazgatású közoktatási intézménnyé szerveződött, amit óvoda, általános iskola, középiskola (gimnázium, szakképző iskola, szakiskola; 2016.09.01-jétől gimnázium, szakgimnázium és szakközépiskola) alkot.

Az intézmény jellege

Az óvoda 2009. szeptember 1-jétől egységes óvoda-bölcsődeként működött, jelenleg óvodaként két telephellyel: a Fő utca 32. sz. (korábbi nevén „Hermann Gmeiner” óvoda) és a Rózsa u. 36. sz. (korábbi nevén „Rózsa” óvoda) alatt 3-3 csoporttal. A Fő utcai óvoda épületében található olyan tornaterem, ami lehetővé teszi kiemelt, sajátos feladatként az óvodai mozgásos tevékenységeket és képességfejlesztést, ezáltal a gyermektornát, a mozgásfejlesztést, a prevenciót és a korrekciót. Ebben az épületben volt lehetőség korábban a bölcsőde tárgyi feltételeinek kialakítására. A „Rózsa” óvoda kiemelt nevelési területe az anyanyelvi - kommunikációs központú képességfejlesztés. Az anyanyelvi nevelés megjelenik az óvodai tevékenység minden területén, közvetítő elemként jelen van a feladatok megvalósulásában. Az óvoda ellátja az SNI és a BTM-es gyermekek nevelési feladatait is.

A nyolc évfolyamos általános iskola (Hősök tere 11/A) 1987. szeptember 12-én alakult meg az elődintézmények: az 1. Számú és 2. Számú Általános Iskola összevonásával. Az iskola 2000. október 21-én vette fel a Szent István Általános Iskola nevet. Ez az iskola - a szerb és a román általános iskola mellett - a város alapfokú oktatásának meghatározója. Ebben az iskolában folyt évekig az SOS Gyermekfalu tanulóinak nevelése, oktatása is. Az alapfokú oktatási intézmény ellátja az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését és oktatását is 1-8. évfolyamig integráltan.

A középiskola négy évfolyamos, koedukált, katolikus gimnázium, szakközépiskola és szakiskola. A jogutódlással 2011-ben induló intézményegységben az akkori 9. évfolyamtól felmenő rendszerben folytatták (2014-ig) tanulmányaikat a tanulók, a Katolikus Kerettanterv szerint tanuló első évfolyam 2016 nyarán lépett ki a középfokú oktatásból. Középiskolánkban kiemelt szerepe van a teljes embert formáló nevelői és oktatói munkának. Fontosnak tartjuk a humán tárgyak, ezen belül a magyar nyelv és irodalom, a történelem és az idegen nyelvek (angol, német, román, szerb) oktatását, illetve a belügyi rendészeti ismeretek és a katonai alapismeretek oktatása mellett a természettudományos képzés erősítését, valamint a szakmai felkészítést.

A többcélú intézmény minden nevelési-oktatási szintjén felmenő rendszerben történt a Katolikus Nevelési Terv és a Katolikus Kerettanterv bevezetése 2012. szeptember 1-jétől, így az átmeneti időszak több szinten kezdődött és párhuzamosan folyt.

A katolikus óvodában nevelkedő gyermekek, a katolikus iskolákban tanuló diákok jó részt a mai magyar társadalom általános állapotát tükrözik. Az óvodában és az iskolában vannak vallástalan, vagy csak formálisan vallásos családból származó gyermekek, akik felé megkülönböztetett figyelemmel képviseljük a krisztusi örömhírt.

A szülők nagy része, a nagyszülők egy része nem, vagy alig rendelkezik vallási háttérrel. Minden jó szándékuk ellenére hiányosak és hamisak az információik az Egyházzal, a hitről. Emiatt folyamatosan tájékoztatni kell őket az átmeneti időszak alatt, de utána is az iskolában folyó katolikus nevelés és az ehhez kapcsolódó elvárások pedagógiai okairól.

A Nevelési Program kialakításáról

A többcélú intézmény a katolikus nevelésben felhalmozódott tapasztalatok alapján alakítja ki a konkrét nevelési tervet, figyelembe véve az óvoda és az általános és a középfokú iskola célkitűzéseit, az adott térség sajátosságait és a korszerűség elveit. A pedagógiai munkaterv katolikus jellegénél fogva figyelni fog a katolikus nevelés irányelveire, az e tárgyban megfogalmazást nyert dokumentumok, ajánlások útmutatásaira. A programnak a magyar közoktatás egészébe illeszkedve kell követni Az óvodai nevelés országos alapprogramja, Az óvodai nevelés programja, a Nemzeti Köznevelési Törvény, a Nemzeti Alaptanterv, a Katolikus Kerettanterv, a szakképzést, az állami vizsgákat, az óvoda és az iskola működését szabályozó egyéb jogszabályok, továbbá az Egyházi Törvénykönyv előírásait.

Az intézmény tanterveit tantestületi munkacsoportok állítják össze, a nevelőtestület és szakértők javaslata alapján a nevelőtestület fogadja el, majd a fenntartónak jóváhagyásra felterjeszti.

A 2012. szeptember 1-jétől jogutódlással, de közös igazgatású közoktatási intézmény egységeként működő óvodában és általános iskolában az új fenntartó által átvett érvényes Nevelési és Pedagógiai Program fejezetei voltak irányadóak a felmenő rendszerben kifutó évfolyamok esetében 2016-ig.

A 2011. szeptember 1-jétől jogutódlással működő középiskola fenntartója által átvett érvényes Pedagógiai Program fejezetei voltak irányadóak a felmenő rendszerben kifutó oktató-nevelő munka megvalósításában 2015-ig.

Mindhárom nevelési, oktatási szinten törekszünk a katolikus szellemiség érvényesítésére, az ezután jogviszonyt létesítőknél pedig a Katolikus Kerettanterv szerint folyik a tanítás az általános és középiskolai oktatási formában, hittanoktatásban mindenki részesül, az óvodánál az irányadó a Katolikus Nevelési Terv.

A felmenő rendszer a 2011-12-es tanévtől kezdődött a 9. évfolyamon, a 2012-13-as tanévben kezdődött az 1. évfolyamon, valamint az óvodát kezdő gyermekeknél, az 1., az 5. és a 9. évfolyamon 2013. szeptember 1-jétől a hatályos jogszabályok szerint kerültek bevezetésre az új helyi tantervek.

AZ ISKOLA ADATAI

Alapító okirat szerinti főbb adatok:

Neve:	Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium és Szakképző Iskola, Általános Iskola és Óvoda
Székhelye:	5830 Battonya, Fő u.72.
Telephelyek:	5830 Battonya, Hősök tere 11/a 5830 Battonya, Fő utca 32. 5830 Battonya, Rózsa u.36.
OM azonosító:	201601
Alapításának ideje	2011. szeptember 1.
Alapító:	Szeged-Csanádi Egyházmegye 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.
Alapító okirat kelte:	2012. június 10.
Jogállása:	Önálló jogi személy
Felügyeleti szerve:	A szakmai és törvényességi felügyeletet a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság (6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.) gyakorolja A fenntartói tevékenység törvényességi felügyeletét Békés Megye Kormányhivatala gyakorolja
Az intézmény típusa:	Többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény (óvoda, általános iskola, szakgimnázium, szakközépiskola, gimnázium)

JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és érvényben lévő módosításai

Egyházi Törvénykönyv
II. Vatikáni Zsinat dokumentumai

Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény [MK 2012/172. (XII. 18.)]

Magyarország 2013. évi központi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXCVI. törvény [MK 2012/170. (XII. 15.)]

A gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai 1997. évi XXXI. törvény

A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról 1990. évi IV. törvény

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény [MK 2012/164. (2012. XII.7.)]

Az egyes szakképzési és felnőttképzési tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXV. törvény [MK 2012/180. (XII. 27.)]

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

Rendeletek

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól szóló 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról 30/2012.(IX. 28.) EMMI- rendelet

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet

A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet

A pedagógiai szakszolgálatokról (jelenleg még) 4/2010. (I. 19.) OKM rendelet 3/2012. (VI.8.) EMMI - rendelet a 2012/2013. tanév rendjéről

Az 1/1998. (VII. 24.) OM rendelethez 7. számú melléklet a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelethez Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről és módosításai

Kormányhatározat

Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról 1357/ 2011. (X.28.)

Továbbá a fenntartói és a helyi (önkormányzati) rendeletek

A/ NEVELÉSI ÉS PEDAGÓGIAI PROGRAM

I. AZ ÓVODAI NEVELÉS PROGRAMJA

**„A leggondosabb családi nevelés sem adhatja meg,
amit az óvoda nyújt:
az emberi közösségbe való beilleszkedést.”**
(Kodály Zoltán)

Bevezető

A vallásos nevelés, melynek lényegét II. János Pál a Catechesi tradendae... kezdetű apostoli buzdításban az alábbiak szerint írta le: „A vallásos és erkölcsi élet kezdete az emberi élet fogantatásáig nyúlik vissza. A hívő családokban az élet első hónapjai és évei – amely időszak perdöntően fontos a későbbi ember lelki egyensúlya szempontjából – a gyermek számára már megadhatják a keresztény személyiség feltételeit. A csecsemő és később a kisgyermek ugyanis ozmózisszerűen magába szívja környezetének cselekvésmódját és érzésvilágát.” (II. János Pál)

A battonyai katolikus oktatási-nevelési intézmény legelső láncszemeként az óvoda azt a nevelést vállalja, ami a később kibontakozó hívő élet alapját képezi, továbbá a keresztény családok igényét teljesíti.

A gyermek alapszükséglete az érzelmi biztonság, mely egy szeretetteljes környezetben a védettség érzetét keltve, az egészséges személyiség kialakulását eredményezi. Az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, szellemi, érzelmi fejlődésének elősegítése.

Programunk hangsúlyt fektet az erkölcsi nevelésre, a keresztény emberi értékekre, kultúrára, a hagyományok megismertetésére és megértésére, szeretetre épülő, pozitív lelkesedésből fakadó magatartásformákra.

Nevelésünk az otthoni nevelés kiegészítőjeként a családok egymást megismerő közösségé formálódását szorgalmazza. A szülők és az óvodapedagógusok egymást segítő, megbecsülő nevelőpartnerként együttműködnek annak érdekében, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, és kiegyensúlyozott felnőtté válhassanak.

Az intézmény pedagógiai programja a hazai tradicionális nevelési értékekre épít. Az „Óvodai nevelés országos alapprogramja” elveinek betartása mellett azt a nevelést képviseli, ami az óvodás korú gyermekek keresztény lelkiületének elindításához nélkülözhetetlen.

Keresztény értékrendű pedagógiai munkánk akkor eredményes, ha tudatosítjuk a gyermekekben azt, hogy az élet Isten ajándéka, hogy Istenhez kapcsolódik minden cselekedetünk a jószág, a szeretet, a barátság jegyében, a szülő, az idősek, a haza tiszteletének gyakorlása során.

I.1. Az óvoda adatai

Az óvodai telephelyek és tárgyi feltételek:

5830 Battonya, Fő u. 32. Telefon: 06 (68) 456-092

5830 Battonya, Rózsa u. 36. Telefon: 06 (68) 456-093

Az óvodai telephelyek a kötelező eszközökkel, felszerelésekkel /csoportszobai, udvari/ minimális szinten rendelkeznek, folyamatosan cseréljük, pótoljuk, kiegészítjük.

I.2. Óvodakép, gyermekkép

I.2.1 Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a gyermek iskolába lépéséig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Óvodai nevelésünk célja:

- a családi nevelés kiegészítőjeként, azzal együttműködve,
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével a gyermekek nyugodt, harmonikus fejlődésének biztosítása,
- jó példát adva,
- a hitre való nyitottság sajátos, szeretetteljes légkörében,
- sokoldalú képességfejlesztéssel, a gyermeki személyiség egészére ható fejlődés elősegítése.

Mindennek eredője az öröm és béke, a remény és a hála, melyek mögött a gondviselés áll.

Óvodai nevelésünk alapelve: a gyermek jogainak, fejlődő személyiségének különleges védelme, az esetenként hátránycsökkentő szerep betöltése.

Feladatunk: olyan élményekhez juttatás, melyben a gyermek felismeri a természet rendjét, sokirányú megtapasztalással rácsodálkozik a szépre, az értékekre, melyek a hitre való fogékonyságot is erősítik.

Feladatunk továbbá a gyermek érzelmi biztonságának megteremtésével a szociális érzelmek (együttérzés, bizalom, részvét, bánat stb.), az esztétikai érzelmek (a szép iránti érzékenység, a művészeti élmények befogadására), erkölcsi érzelmek (igazságosság, lelkiismeretesség, őszinteség, stb.) kialakítása.

Az óvoda, illetve az intézmény tárgyi környezete, dekorációja egyrészt a katolikus hitélet irányába mutasson, másrészt segítse a környezettudatos magatartás kialakítását.

Evangelizációs küldetésünk a hitre, lelki gazdagodásra nevelést szolgálja.

Az egyes műveltségtartalmak közvetítése az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakítását segítik, ami a következő életszakasz sikerének is záloga.

Minél több teret adunk az élmények, feszültségek, tapasztalatok feldolgozására a szabad játékban, annál inkább elősegítjük az egyéni készségek, képességek kibontakozását.

I.2.2 Gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek szellemi személyes életre, szabadságra és felelősségre, közösségre, nyelvre és kultúrára van rendelve. Joga van a törvények nyújtotta védelemre, gondozásra és nevelésre, szeretetre és megértésre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűsége, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik. Nem ad helyet semmiféle előítélet megjelenésének.

Belső és külső határok elősegíthetik, vagy korlátozhatják jóra való törekvéseinek feltételeit. Mivel szeretik, ezért tud szeretni.

Milyenné szeretnénk gyermekeinket nevelni?

- Legyen csodálkozó, rácsodálkozó a különböző tevékenységek során a természet szépségeire, a Teremtő nagyságára, jóságára, okosságára, a rejtett titokra.
- Tudja megfigyelni, megfogalmazni a víz, a tűz, a levegő titkát, a fény, a meleg szükségességét, a sötétség és a világosság összetartozását.
- Élvezze a csend hangjait, a szeretet sokféleségét, a lelki szépséget.
- Élje át és tapasztalja meg az örömet, annak gesztusait, mimikáját, de tudatosodjon benne, hogy vannak szomorú dolgok is, melyek szintén az élete részei.
- Fedezze fel az ajándékozás, a titoktartás, a meglepetés-készítés izgalmát.
- Fogadja el és tolerálja a kisebbek, a lassabban fejlődő, a kiemelkedő képességű, a sajátos nevelést igénylők, jelenlétét.
- Próbálja megérteni saját létezését, az élet értelmét.
- Tudjon köszönetet mondani magáért, szüleiért, barátaiért, a kapott örömekért, a teremtett világért.

Mindezek megvalósítása érdekében

- minden gyermeket, mint Isten ajándékát szeretettel fogadunk és nevelünk,
- tiszteletben tartjuk gyermeki jogait, szabadságjogait,
- minden gyermeket önálló egyéniségként kezelünk, segítve a nemi identitásuk kialakulását.

A keresztény értékrend minta: a gyermek abból tanul, ahogyan élnek, élünk körülötte. Ha a gyermeket szeretik és barátságosak vele, megtanul szeretetet tanulni a világban.

I. 3 A katolikus óvoda nevelési feladatai

A katolikus óvodai nevelés **általános feladata** az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

I.3.1. A hitre nevelés erősítése

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember fejlesztésén munkálkodjon, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik.

A katolikus óvodában a kisgyermek hitre nevelésének **elsődleges célja** a családi keresztény nevelés támogatása, folytatása, a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.

Feladatunk:

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben;
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

Az óvodapedagógus szerepe:

Az óvodában a vallásos élményekkel a gyerekek vallásos érzelmeit ébresztgetjük, erősítjük. A közös élmények, cselekvések kapcsán a csoportba járó gyermekek összetartozásának érzését fejlesztjük.

I.3.2. Az egészséges életmód alakítása

Az óvodáskorban kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Célunk: Az egészséges életvitelhez szükséges szokások kialakítása, megbecsülése, a gyermekek felkészítése a szociális környezet káros hatásainak kivédésére.

Feladatunk:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- az önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása;
- a mozgásigény figyelembevételével a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése, testedzés, testi nevelés, prevenció biztosítása;
- a szabadban való tartózkodás és tevékenykedés megszervezése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;

- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása;
- az étkezési kultúra alakítása, erősítése;
- a korszerű táplálkozás biztosítása;
- a higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Egészségnevelési elvek megfogalmazása

- **Egészséges és biztonságos környezet biztosítása**

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának kialakítását.

Az óvodánk udvara a nevelés, fejlesztés egyik színtere. Akkor tölti be funkcióját, ha a gyermekek az óvodai élet nagy részét a szabadban tölthetik.

A különböző jellegű talajfelületek (burkolt, füves, homokos) különböző típusú mozgásfejlesztéshez adnak lehetőséget.

A homokozók biztosítják a gyermekeknek a különböző anyagokkal való ismerkedést, manipulálást, fejlesztve ezzel a finommotoros koordinációt. A változatos játéktevékenységeket szolgáló eszközök, tárgyak növelik a gyermekek játékkedvét, fejlesztik képességeiket.

Az udvaron a gyermek együttjátszik testvérével, csoporttársaival, más csoportba járó gyermekekkel. Mindez biztosítja a gyermek jó közérzetét és a társaihoz fűződő pozitív érzelmi viszonyt.

Törekszünk arra, hogy a gyermek rácsodálkozzon a természetes környezet által nyújtott esztétikumra. Fontosnak tartjuk a környezettudatos magatartás kialakításához-, a környezet védelméhez és megóvásához és fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakításának alapelveit.

Az óvoda építészeti adottságait a rendelkezésre álló helyiségeket az óvodapedagógus ésszerűen, a pedagógiai feladatok megvalósítása érdekében használja ki.

A csoportszoba a játék és a különböző tevékenységi formák színtere, egyúttal az étkezés, pihenés helye.

Csoportszobáink otthonosak, a játékok, a tevékenységekhez használt eszközök és dísz tárgyak célszerűek és esztétikusak, ezáltal biztosítjuk a gyermekek számára a jó közérzetet, az örömteli ottlétet.

Az öltözők berendezése a gyermek kényelmes vetkőzését, öltözését szolgálja, ezáltal fejlődik a rendszeretete, testi és mentális higiéniája.

Minden csoportban elkülönítve tároljuk a gyermek jellel ellátott tisztálkodási eszközeit. Tiszán tartásáról folyamatosan gondoskodunk.

Az óvoda tárgyi környezete a mindenkori előírásokkal összhangban biztosít megfelelő munkakörnyezetet az óvodapedagógusoknak, az óvoda minden dolgozójának.

- **Gondozás**

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfort érzetének kielégítése.

A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatot feltételez.

Az önkiszolgáló feladatok elvégzése, a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé, alakítja a gyermek én képét, segíti önállóvá válását

A felnőtt (szülő, óvodapedagógus, dajka) megismerteti és gyakoroltatja a napi élethez szükséges szokásokat, melyek egy része az óvodáskor végére szükségletté válhat.

Testápolás, öltözés, étkezés, önkiszolgálás közben természetes módon fejlődik és fejleszhető a gyermek.

Mivel minden tevékenységet fokozott szóbeli megerősítés kísér, ezért a napi életritmus megtervezésénél erre is elegendő időt kell biztosítani, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg.

Így nyílik lehetőség a gondozási teendők kultúrtartalmának közvetítésére is (pl. igényükké váljanak a testi és egészségügyi szokások, a tiszta, esztétikus, rendezett megjelenés, környezet, kulturált étkezés, stb.).

- **Táplálkozás**

A fejlődés egyik feltétele a helyes táplálkozás.

A napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük 3/4 részét az óvodában kapják a gyermekek.

Figyelemmel kísérjük a gyermekek étrendjét, hogy kellően változatos és megfelelő tápanyagösszetételű legyen.

A szülők segítségével megismerjük a gyermekek otthoni táplálkozási szokásait. Toleráljuk a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Ösztönözzük, de nem kényszerítjük a gyermekeket az ételek elfogyasztására.

Biztosítjuk, hogy a gyermek a nap folyamán bármikor fogyasszon folyadékot.

- **Testápolás**

A gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja.

Az óvodai és családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában. A védőnővel szoros együttműködést alakítunk ki.

A tisztálkodási eszközök használatának a műveletek technikájának elsajátításához, egyéni fejlődési ütemének megfelelően jusson el.

- **Öltözködés**

Az öltözködés védekezés az időjárás változásaival szemben, de egyúttal fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát is.

A szülők figyelmét arra irányítjuk, hogy gyermeke öltözete célszerű, az óvodai étellel összhangban legyen, az alapvető higiénés elvárásoknak megfeleljen.

- **Pihenés**

Legfontosabb a pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása (az altatás hangulatához illő mese, halk zene). A gyermekek egyéni szokásait figyelembe vesszük (cumi, alváshoz szükséges tárgy stb.).

- **Mozgásigény, edzés**

Biztosítjuk a gyermekeknek a mindennapi szabad levegőn tartózkodást, a változatos mozgásformákat.

Az időjárásnak megfelelően a különböző tevékenységi formákat a szabadban szervezzük, pl. éneklés, verselés, mesélés, külső világ tevékeny megismerése, mozgás a jó levegőn stb. A séták, kirándulások együttes élmény is jelentenek a csoport számára.

Légfürdőzés, napfürdőzés - megfelelő időben.

- **Egészségmegőrzés**

A betegség tüneteinek észlelésekor az óvónő feladata a gyermek elkülönítése mindaddig, amíg a szülő meg nem érkezik. Ha a rosszullet vagy esetleges baleset azonnali orvosi beavatkozást igényel, lehetőleg a gyermekkel saját óvónője maradjon.

Az óvodai tevékenységek során észlelt rendellenességeket, érzékszervi problémákat jelezzük a szülőknek.

A balkezességet természetesnek tekintjük, az átszoktatás okozta problémákra a szülők figyelmét felhívjuk.

Az óvodapedagógus szerepe:

A hatékony nevelőmunka érdekében megismerjük az óvodánkba kerülő gyermekek otthoni életritmusát, étkezési és egészségügyi szokásait. Személyes példamutatással és gyakoroltatással segítjük az egészséges életmódhoz szükséges készségek kialakítását, és a gondozás kialakítását. Figyelemmel kísérjük óvodásaink testi és lelki egészségének állapotát, együttműködünk a szülőkkel és az egészségügyi szakemberekkel a betegségek megelőzése érdekében és kiszűrésében.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- étkezés közben kulturáltan viselkednek,
- igénylik az asztal esztétikus rendjét,
- helyesen használják az evőeszközöket,
- önállóan tudják eldönteni mennyi ételt, folyadékot fogyasztanak,
- a szalvétát felszólítás nélkül használják,
- a testápolás körében kialakított egészségügyi szokásokat önállóan, felszólítás nélkül végzik,
- a tisztálkodási eszközöket rendeltetés szerint használják, rendben tartják,
- zsebkendőjüket önállóan, szükség szerint használják,
- önállóan, megfelelő sorrendben öltözködnek,
- ügyelnek öltözetük, külső megjelenésük esztétikumára,
- tudják cipőjüket felhúzni, befűzni, bekötni,
- önállóan ágyaznak, ágyneműjüket a helyére teszik,
- szükségletükké válik környezetük tisztasága és rendje,
- ismerik a biztonságos közlekedés alapvető szabályait,
- a balesetvédelem szabályait betartják, ennek elmulasztásakor figyelmeztetik egymást, jelzik a felnőtteknek.

I.3.3. Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a közösségi nevelés biztosítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés célja:

- a gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának erősítésével a társas kapcsolatok elősegítése,
- pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- a gyermekek személyi és tárgyi környezetéhez való érzelmi kötődésének kialakítása.
- a szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akarat tulajdonságok megalapozása (önzetlenség, tapintat, figyelmesség, tolerancia, megbocsátás stb.)
- a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése.

Feladat és tartalom:

- a teremtő Isten gondoskodásának megélése;
- gyermek – gyermek, gyermek – felnőtt (alkalmazotti közösség), felnőtt – felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje;
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása;
- a türelem, szociális érzékenység formálása;
- az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése;
- a bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése;
- az önfegyelem, fegyelem udvariasság elsajátíttatása;
- a szokás- és normarendszer megalapozása;
- a szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete;
- a kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű) gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével;
- a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése;
- a természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés;
- a hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával;
- a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapozása;
- az egyházi, világi ünnepek megélése.

Az óvodapedagógus szerepe:

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együttjátszásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával.

Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzetüket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutatunk az utánzással tanuló óvodás korosztálynak.

Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartsuk. Állandó jelenlétünk és testi közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi biztonságot jelentik

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos gyermek segítése a gyermekvédelmi felelősökkel karöltve lehetséges.

Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét alkalmazzuk.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, gyermekeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, ill. a szülőkkel fokozottabb együttműködésre van szükség.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre mind hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez,
- a magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt,
- elfogadja, keresi mások (felnőttek és gyermekek) társaságát, együtt tud működni, kommunikálni velük,
- az óvodáskor végére a gyermek megtapasztalja, átéli a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát.

I.3.4. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az **anyanyelvi nevelés** és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. Az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van a beszélő környezet, a nevelőközösség mintaadó, példaadó beszédkultúrája, szabályközvetítése.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a fejlődést elősegítő környezetben, a gyermekek kíváncsiságára épít.

Célunk: a gyermekek természetes beszédkedvének fenntartása, a tapasztalatok, élmények verbális kifejezőmódjának fejlesztése, kulturált beszédmód kialakítása.

A gyermekek képességeit, érési folyamatait szem előtt tartva értelmi fejlesztésük, ismereteik rendszerezése, bővítése változatos tevékenységeken keresztül.

Feladatunk:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés;
- beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása;
- a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése;
- a gyermeki kérdésekre támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.
- spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése;
- gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra, élményekre és tapasztalatokra építve;
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás, alkotóképesség) fejlesztése;
- az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

Tartalom:

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul. Az anyanyelv fejlesztése - beszélő, és meghallgatni tudó környezettel, mintaadással, szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve

változatos tevékenységeket biztosít, amelyek által további élményeket szerezhet az őt körülvevő környezetről. A tapasztalatok verbális kifejezése során fejlődik beszédkedve, gazdagodik szóincse, tisztábbá válik hangképzése.

Beszélgetéseik során személyes kapcsolataik is alakulnak. Türelemmel és következetesen törekszünk az udvariasság, a beszédfigyelem megtartására, a hangerő szabályozására, a hangsúly, a tagolás, a szórend helyességére.

A gyermekek életkori és értelmi fejlettségére alapozva gyakran játszunk anyanyelvi játékokat. Ezek segítségével is fejlődik beszédkedvük, gazdagodik szóincsük, tisztábbá válik hangképzésük.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

A gyermek érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait az őt körülvevő természeti- és társadalmi környezetről.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának fenntartása és tudatos kihasználása nevelőmunkánk fontos része.

Az óvodapedagógus szerepe:

A gyermekek nagy része sok időt tölt az óvodában, anyanyelvi kultúrájukat mégis a család alapozza meg. Fontosnak tartjuk a szülők figyelmét felhívni a beszélgetések, a mesélés hasznosságára, a kapcsolattartás e fontos eszközére.

Sokat beszélgetünk a gyermekekkel. Ez szorosabb, személyes kapcsolat kialakítását teszi lehetővé. Fejlesztjük beszédkultúrájukat, ügyelünk beszédük hangerejére, hangsúlyának, tagolásának, szórendjének helyességére.

A súlyosan beszédhibás gyermeket logopédushoz irányítjuk, munkáját figyelemmel kísérjük, segítünk a gyakorlásban.

A beszédfigyelem kialakítása nehéz feladat, mert a gyermekek csak nehezen képesek késleltetni mondanivalójukat. Türelemmel, következetesen törekszünk az udvariasság szabályainak betartására.

A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mérten fejlődnek.

Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi ráhangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarat tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- óvodásaink aktívan használják a tapasztalatok, beszélgetések során bővült szóincsüket,
- törekednek egymás türelmes és figyelmes végighallgatására,
- képességeikhez mérten tisztán, megfelelő hangerővel és hangsúlyozással beszélnek,
- nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó gyermekeké válnak,
- mindezt játékosan, a tevékenységek gazdag tárházának felkínálásával érjük el,
- óvodánk tárgyi felszereltsége és óvónőink érdeklődési köre, fogékonysága segíti gyermekeink értelmi fejlődését.

I.4. Az óvodai élet megszervezése

I.4.1 Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodai nevelés minőségét és eredményességét alapvetően az óvoda személyi feltétele határozza meg. Az óvodában a nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, személyisége meghatározó a gyermek számára. Az óvodapedagógusi tevékenységek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A nevelőtestület összetétele stabil, az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak állandósága a gyermekeknek és a szülőknek egyaránt biztonságot jelent. Intézményünk minden dolgozója szakirányú képzettséggel rendelkezik.

Óvodai csoportjaink száma: 5 / 6

Óvodapedagógusok száma: 10 fő

Végzettség szerint: - főiskolát végzett: 10 fő

Az óvodapedagógusok pedagógiai kultúrája, szakmai felkészültsége jó, nyitottak, fogékonyak az új iránt. Folyamatosan törekszenek a szaktudás megújítására, önképzésre, új speciális ismeretek megszerzésére.

A hatályos jogszabályok alapján mindegyikük részt vett 120 órás továbbképzésen vagy szakvizsgára történő felkészítésben, szem előtt tartva az intézmény érdekeit.

Szakképesítések:

Fejlesztő pedagógus szakvizsgával: 2 fő

Közoktatási vezető: 3 fő

Arra törekszünk, hogy felmenő rendszerben, kialakult párokban, heti váltásban dolgozhassanak. Ez a rendszer intézményünkben jól bevált, így mindkét óvodapedagógus sajátjának érzi a csoportot, egyenlő a felelősség, a tehervállalás.

A nevelőmunkát segítő alkalmazottak:

Szakképzett dajkák száma: 5 fő

Folyamatosan gondoskodni kell a munkavégzésükhöz kapcsolódó ismeretek megújításáról /technikai eszközök, eü.i előírások/.

A pedagógiai nevelőmunkát speciális szakember segíti, gyógypedagógus látja el a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által előírt habilitációs-rehabilitációs célú foglalkozásokat. A logopédus heti több órában évente 25-30 fővel, főleg az iskolába készülő gyermekekkel foglalkozik.

Az óvodapedagógus és a nem pedagógus munkakörben dolgozók viszonya:

1. a gyermekekhez; 2. munkatársakhoz; 3. intézményhez; 4. szülőkhöz; 5. egyházhhoz; 6. nemzethez, hazához; 7. szakmai munkához.

Részletezve:

1. A pedagógus egész személyiségevel neveljen. Tevékenysége választott hivatás. Igyekezzen az igényes, növelő szeretet és irgalmasság együttes gyakorlására. Személytől-személyig ható módszert válasszon. Legyen képes lelki gondozói feladatok ellátására. Beszéde komoly, derűs, megbízható, törődő. Kollégáiról tisztelettel beszéljen. Családszerető legyen szóban és tettekben egyaránt. Gyermekről való ismereteit titkosan bizalmasan kezeli. Titoktartást nem szegheti meg! Legyen mértéktartó, következetes és igazságos. Legyen tisztában azzal, hogy eszköz Isten kezében és Neki tartozik hálával. Tekintélyét tetteiben mutatott példával szerezze meg.
2. Egymáshoz nyílt, őszinte viszony legyen. Tiszteljen, megbecsüljön másokat. Jó tanácsokat, építő kritikát fogadja el. Problémák megoldásának közös keresésében vegyen részt. Közös ügyük az evangéliumi nevelés. Kapcsolataikat kölcsönös segítségnyújtás határozza meg. Felelős kötelességük a kollégák szakmai tekintélyének megőrzése, emelése. Alapmagatartás szerénység, segítőkészség legyen. Erényük a békességre való törekvés. Összeférhetetlen nevelőtől meg kell válni!
3. A keresztény nevelő szereti intézményét, hűséggel szolgálja, keresztény közösséget alkotnak. Ismerjék intézményük történetét. A nem pedagógus alkalmazottak is szolgálatkészek legyenek az egész intézmény javára. Intézményi szabályokat tartásuk be.
4. Nevelési célú kapcsolatokat építsenek ki a szülőkkel, bizalmukkal nem élhet vissza. Véleménynyilvánítása tárgyyszerű, tapintatos legyen. Döntéseinél mindig a gyermek érdeke szerepeljen. Tájékoztatását mindig bölcs mérlegelés előzze meg.
5. A nevelők hitben élő, áldozatkész tagjai legyenek egyházuknak. Különböző felekezeti nevelők között kölcsönös megbecsülés, bizalom kívánatos. Az Egyház tanítására nyitott legyen a hitet valamilyen okból nem gyakorló nevelő. Az óvoda keresztény értékrendjét szokásait tegye magáévá, ellentétes nézeteket ne terjesszen.
6. Magyarságtudatát erősítse, úgy a gyermekekét is. Haza iránti szeretetében példát mutasson. A nemzeti hagyományok ápolására törekedjen.
7. Tudását, szakmai felkészültségét folyamatosan mélyítse. Minél több ismeretet adjon a gyermeknek. Legyen képes mindig megújulni. Felelősséggel átadott kultúrák meghatározóak a gyermekek számára.

I.4.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda helyiségei, az udvar oly módon vannak berendezve, felszerelve, hogy az a gyermekek igényeit szolgálja. Megfelel testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését.

Elegendő hely és lehetőség van számukra a mozgás-és játékigényük kielégítésére.

A gyermekek által használt eszközök biztonságosak, folyamatos biztonságukra figyelünk. Minden felszerelés a baleset megelőzését szolgálja.

Az óvoda dolgozóinak munkakörnyezete jó, a szülőket a csoportszobákban, irodában tudjuk fogadni, megfelelő körülményeket biztosítunk számukra.

I.4.3. A tevékenységek szervezeti formái

Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek kere-

tében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Szemponatok:

- az óvoda alapidokumentumainak harmonizálása,
- az óvoda helyi sajátosságait figyelembe vevő tervezés,
- a helyi szokások és a gyermekek egyéni szükségleteinek megjelenése a napirendben és heti rendben,
- a gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítésében, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal,
- rugalmas, folyamatos napirend, amelyben a játék kitüntetett szerepet kap,
- megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, melyek harmonikus arányban vannak,
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése és erről a szülők tájékoztatása.

Az óvodai csoportok napirendje:

A nyári időszakban egy óvoda van nyitva, összevont csoportokban folyik a gyermekek nevelése. Ezt az időszakot úgy tervezzük, hogy a kialakult szokások, szabályok megtartása mellett, de teljesen kötetlenül töltik napjaikat az óvodában a gyermekek. Fontos, hogy a két óvodából érkező gyermekek mielőbb megismerjék egymást, ösztönözzük őket a közös tevékenységekre.

Szeptember 01-től az alábbi napirend szerint élünk, mert nagyon fontos az érzelmi biztonságot teremtő rendszeresség.

Időtartam	Tevékenység
7.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • <u>Szabad játék</u>, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • <u>Hitre nevelés</u>, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett <u>mozgás</u> (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) • <u>Ismerkedés a teremtett világgal</u>, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a <u>szabad levegőn</u> • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló <u>tanulás</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Verselés, mesélés ○ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ○ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ○ Mozgás ○ A külső világ tevékeny megismerése <ul style="list-style-type: none"> ▪ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
12.00-15.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • <u>Pihenés</u>
15.00-17.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • <u>Szabad játék</u>, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

A tevékenységek szervezeti formái:

A különböző tevékenységek kezdeményezésének nincs meghatározott napja, ezt a gyermekek spontán érdeklődése, kezdeményezése, az aktualitások befolyásolják. A hét minden napján van mesélés, verselés.

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
<ul style="list-style-type: none"> • Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás) 	<ul style="list-style-type: none"> • Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok

Csoportszervezés

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, szempontjai:

- a szülők, óvodapedagógusok véleménye,
- Köznevelési Törvény létszámhatárai,
- arányos (életkor, létszám és nemek) csoportok kialakítása.

Mindkét óvodában 3-3 csoporttal működhetünk. A csoportszervezés elvei:

- osztatlan csoport esetében főként az életkor, szülői kérés figyelembevételével szigorúan szakmai mérlegelés után,
- osztott csoportnál törekszünk az egymáshoz közel eső korosztályok egy-egy csoportban történő elhelyezésére.
- Ideálisnak azt tartjuk, ha a gyermekcsoportokat ugyanaz az óvodapedagógus páros és dajka neveli az óvodába kerüléstől az iskolába lépésig.

A nevelés tervezése

A tevékenységek tervezése a nevelési év elején történik, feldolgozása játékkal, játékos feladatokkal, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva valósul meg. Az azonos témakörű, de különböző tevékenységformák gyakorlatában komplexitásra törekszünk. Az egymásra épülő mozzanatok, azok ismétlése, rendszerezése eredményt hoz, a gyermekek fejlődését eredményezi.

A tervezés alapja: az évszakok és a katolikus ünnepek.

A csoport nevelési terve negyedévente készül, folyamatos megfigyelések nyújtanak alapot hozzá. Az értékelés és helyzetelemzés után jelöljük ki a következő időszak prioritásait.

A gyermekek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk a csoportnaplóban és az egyéni dokumentációban. Mindezek a tudatos munkát segítik, a szülők tájékoztatását könnyítik.

I.4.4 Az óvoda kapcsolatai

Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

- Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:
 - kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás,
 - a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése,
 - a fogadóóra, a megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja,
 - internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei,
 - szülői értekezletek szervezése,
 - szülői közösség működésének segítése,
 - játszó napok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése,
 - közös kulturális programok szervezése,
 - kirándulás katolikus hitünkhöz kapcsolódó helyekre,
 - közös szentmisén való részvétel,
 - az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

- Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel:
 - a védőnőkkel,
 - a „Biztos Kezdet gyermekházzal”,
 - a szociális ellátást biztosító intézményekkel.

- Kapcsolat az óvodai élet során:
 - az intézmény fenntartójával,
 - a társintézményekkel,
 - a Gyermekjóléti Szolgálattal,
 - a Családsegítő Központtal,
 - a gyermekvédelmi ügyintézővel,
 - a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
 - a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
 - a Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel,
 - a Karitászcsoportokkal,
 - az egészségügyi szervezetekkel,
 - a közművelődési intézménnyel,
 - a nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

- Kapcsolat az óvodai élet után:
 - az iskolai intézményegységgel,
 - a település másik két iskolájával.

I.5. A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

I.5.1. Hitre nevelés az óvodában

Fő törekvésünk a kompetenciák fejlesztésével a gyermek lelki, értelmi, szociális készségeinek, képességeinek kibontakoztatása.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán – remélhetőleg - egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Más felekezetből érkező családoknál is tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat, a vallástalan családok felé pedig a fokozatosság elvét alkalmazzuk az evangélium közvetítésében.

A keresztyén nevelés a szakmai munkánk minden területét fokozatosan át kell, hogy hassa.

Célunk: hogy a gyermekek a nevelés során nyitottá, érkelődővé váljanak a hitbeli ismeretek és szokások befogadására.

Feladatunk: sokoldalú megtapasztalással, közösen megélt, az egyes gyermekek által a családból hozott hitélményekkel a katolikus értékek közvetítése, gazdagítása.

Tartalom:

A hit Isten ajándéka

- A hit hallásból ered, azonban szükséges a példa is:
 - megtapasztalás,
 - érzelmi biztonság,
 - szerető, elfogadó légkör, bizalom,
 - az összetartozás élménye.
- Az óvoda missziós feladatai:
 - a családok bekapcsolása az egyházközség életébe,
 - a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás megtartó erejének közvetítése.
- A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét:
 - a mindennapos lelki beszélgetés során,
 - a templomlátogatások során,
 - a játékban,
 - a tevékenységekben megvalósuló tanulásban.
- A liturgikus év eseményei:
 - karácsonyi ünnepkör (jócselekedetek, adventi várakozás hétről-hétre),
 - húsvéti ünnepkör (az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése),
 - templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
 - templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése,
 - közös szentmise-látogatás a családokkal,
 - imádságok tanulása.
- Az erkölcsi nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztyén erények) átszövi az óvodai élet egészét:
 - a közös élményeket nyújtó tevékenységek során,

- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása közben (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat),
- a biztonságérzet erősítése során (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).

- Ünnepek és megemlékezések
 - az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
 - az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
 - az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
 - az ünnep előkészítése és lezárása.

Az óvodapedagógus szerepe, a fokozatosság elvének betartásával:

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

- A katolikus embereszmény megalapozása az erkölcs, a jellemformálás eszközeivel (ismeretnyújtás, érzelem, akarat),
- Isten szeretetének megéreztetése a gyermekben,
- a keresztény családi nevelés folytatása, fokozatos elterjesztése,
- a pillanatnyi érdekek és a katolikus értékek közti különbség felvillantása (erkölcsi jó és rossz),
- az egy közösséghez tartozás érzésének erősítése,
- a vallásukat nem gyakorló (más vallású), de az óvoda programját elfogadó családok hitbeli ismereteinek bővítése, közvetítése a gyermek által a család felé,
- templomlátogatásokkal a liturgia eszközeinek megismertetése,
- az ünnepek vallásos tartalommal való megtöltése,
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség stb. „gyakorlása” a napi életben, minden tevékenység során,
- a teremtett világ megbecsülése, óvása, védelme, a környezettudatos magatartás gyakorlása,
- az igényes, életkornak megfelelő vallásos tartalmú imádságok, énekek kiválasztása, megismertetése.

A hitre nevelés az óvodai élet egészében jelen van, komplex módon épül be a mindennapokba. Ezért nagy jelentősége van a fokozatosságnak, a rendszerességnek. A gyermekeket igyekszünk olyan hitélmények birtokába juttatni, mely alapot képez a tudatos hívőség szempontjából.

Nevelői gyakorlatunkban hangsúlyt kapnak a társadalmi együttélésre vonatkozó tartalmak, mint a nemzeti érzület, az önbecsülés.

Az óvodás gyermek életében nagy jelentőségűek az ünnepek, melyek a szülők számára is nyitottak, elvárt eseményekké váltak. A karácsonyvárás, a húsvétra készülődés nagyobb hangsúlyt kap, meghagyva a családi otthoni ünneplések bensőségét.

Egyházi, valamint az egyházhoz kötődő személyekkel való találkozás a gyermek számára a hitéleti ismeret, kapcsolat erősítését szolgálja.

Óvodán kívüli közös rendezvényeink egy-egy templomhoz, zarándokhelyhez is kötődhetnek, kötődnek.

Mindezen feladatok ellátásához, hivatástudó, keresztény életvitelükkel példát adó óvodapedagógusok és a munkájukat segítő dajkák részvétele nélkülözhetetlen.

I.5.2. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Az óvodás gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék kiemelt jelentőségének meg kell mutatkoznia a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

Cél: hogy a gyermek a külvilágból és saját belső világából származó élményeit, tagolatlan benyomásait feldolgozza, játéka tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő tevékenységgé váljon.

A játék során **feladatunk:**

- a pedagógus utánozható mintát ad, majd bevonható társ maradjon,
- indirekt játékirányítás módszerével alakítsa a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan kell, hogy legyen,
- jelenlétével tegye lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását,
- váljék a játék a pszichikumot, kreativitást fejlesztővé, erősítővé és élményt adóvá,
- az óvodapedagógusok feladata az élményszerzés lehetőségének megteremtése, amely alap a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz,
- a játékhoz a helyi adottságoknak megfelelően kialakított helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség,
- a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése a katolikus óvodapedagógus feladata,
- jelenjen meg az anyanyelvi nevelés,
- alakuljon a társas kapcsolatok szintje, minősége,
- erősödjenek a katolikus magatartásformák és szokások.

Játékfajták az óvodában:

A gyakorlójáték során az adott tevékenység örömét éli át a gyermek. A mozgások és a hangok játékos ismételtetése leginkább a 3-4 évesekre jellemző, segítik a beszéd- és a finommotorika fejlődését. A gyakorlójáték elemei fellelhetők a szerep- és építőjátékokban is.

A konstruáló (építő) játék kreativitásra nevel, fejleszti a problémamegoldó gondolkodást és a kez ügyességet. E játék során a gyermek eljut az előzetes elképzelés nélküli építéstől a határozott cél és terv alapján történő építésig.

A szimbolikus játék az óvodáskor legjellemzőbb játékfajtája, a világ megismerésének és az életre való felkészülésnek egyik legfontosabb eszköze. A gyermek a játék során a kiválasztott szerepek átélésével levezeti félelmeit, szorongásait. Utánozza a környezetében élőket, azonosul a kiválasztott szereppel. Valóságos mozzanatokot játszik el, saját vágyait belevetítve azokba. Kiváltja a gyermekből a társak iránti igényt. A szimbolikus játék kialakulhat gyakorlójátékból, vagy építőjátékból is. A nagyobbak (6-7 éves kor) már önállóan, kiosztott szerepek és szabályok alapján játszanak.

A dramatikus játékban a gyermekek olyan meséket, történeteket és élményeket játszanak el, amelyek érzelmileg hatással vannak rájuk. A dramatizáláshoz, bábozáshoz élményszerű, kifejező mese- illetve versmondással csinálunk kedvet.

A szabályjáték pontos, meghatározott szabályok alapján zajlik, ezek betartását a gyermekek önként vállalják. A játék örömét a növekvő feszültség és megnyugvás váltakozása adja.

A játék feltételei:

A megfelelő körülmények biztosítása.

A játékhely kialakítása nagy gondosságot kíván. Állandó és igény szerint alakítható játékhelyek segítik a kreatív játékot, ahol a játszócsoportok nem zavarják egymást.

Állandó helyet biztosítunk

- a bábozáshoz és a mesehallgatáshoz,
- a különböző tartalmú szimbolikus játékokhoz,
- rugalmasan kezeljük az egyéni ötleteket, ügyelve arra, hogy más játszócsoportot ne zavarjanak.

Mozgásos játéktevékenységre nagyobb szabad területet és megfelelő játékidőt biztosítunk

A játékeszközöket a gyerekek számára elérhető magasságban helyezük el, így a gyerekeket következetesen tudjuk rendszeretetre nevelni.

A gyermekek játékához olyan eszközöket biztosítunk, melyek tartósak, esztétikusak és biztonságosak. A jól megválasztott eszközök kreativitásra, problémamegoldó gondolkodásra, és jó ízlésre nevelnek.

Törekszünk arra, hogy a természetben, és környezetünkben előforduló eszközöket és anyagokat ismerjék meg és játékukban, barkácsolásban használják fel.

A gyermekek által létrehozott alkotásokra ügyelünk, ezzel tanítjuk őket mások munkájának megbecsülésére.

Napirendünk biztosítja a csoportokban kialakult játéktevékenységekhez szükséges időtartamot. A gyermekek számára kiemelt tevékenység. A játékidő vége felé igyekszünk a gyerekeket a játék lezárására ösztönözni, nyugvópontra juttatni.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.

Az óvodapedagógus szerepe:

A nyugodt, elmélyült játékléggé vált elsősorban az óvodapedagógus kiegyensúlyozott személyisége biztosítja. A játékot ötletadással, ha szükséges, együttjátszással és indirekt játékirányítással segítjük. Pozitív élmények biztosításával igyekszünk kiküszöbölni a negatív játéktartalmakat.

A gyermek játékának megfigyelésével megismerhetjük annak személyiségét, képességeit, készségeit, gondolkodását, ismereteit, fejlettségi szintjét. Egy adott játékszinten megrekedt gyermeket ötletadással, együttjátszással fejlesztünk tovább.

A gyermekeket a kudarcok elviselésére neveljük, példát mutatva arra, hogy egymás sikerének is lehet örülni. Az óvodapedagógus irányító szerepe nélkülözhetetlen tettlegesség, baleset, veszélyhelyzet esetén, illetve ha valakire elfogadhatatlan szerepet akarnak ráerőltetni. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy óvodásaink a játék során törekedjenek az igazságságra, kialakuljon szabálytudatuk, önérvényesítési törekvésük és a közösségi érdek egyensúlyban legyen, becsülik meg egymás munkáját, kölcsönösen segítsenek egymásnak és így jussanak sikerélményhez.

Mindezen tulajdonságok fogékonyra teszik őket a keresztény értékekre.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- a gyermekek, szükségleteiknek és életkoruknak megfelelő játékot választanak,
- részt vesznek a közös játékokban,
- önálló, kezdeményező megnyilvánulásai vannak,
- kialakulnak pozitív érzelmeik társai iránt,
- legyenek kezdeményezők,
- aktívan részt vesznek az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban,
- képesek szabályjátékok megtanulására,
- betartják és követik a megismert szabályokat,
- létrehoznak egyszerű modelleket,

- egyéni ötleteik, javaslataik színesítik játékaikat,
- helyesen választanak az adott tevékenységhez anyagot, eszközt,
- képesek saját élményeik eljátszására,
- elfogadják társaik javaslatait, ötleteit,
- képesek a csoportban való játékra.

I.5.3. Verselés, mesélés

A játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez, érzelmi élményekhez jutnak. A mesélés kiválóan alkalmas a gyermekek szemléletmódjának és világgképének kialakítására.

A verselés, mesélés célja:

- az irodalom megszerettetése,
- a kiválasztott mesékkel, versekkel, mondókákkal, a gyermekek érzelmek, erkölcsi érzék fejlesztése, pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- keresztény erkölcsi elvek, szabályok indirekt módon való közvetítése,
- bibliai történetek, szentek életének történetével való ismerkedés, életkoruknak, értelmi képességeiknek megfelelően.

Feladatok:

- mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,
- mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül,
- érzelmi, esztétikai nevelés,
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyományok őrzésével,
- bábozás, dramatizálás:
 - óvodapedagógus bábjátéka,
 - kommunikáció,
 - gyermek bábjátéka,
 - bábkészítő tevékenység,
 - esztétikai élménynyújtás,
 - személyiségjegyek tükröződése,
 - testséma fejlesztés,
 - drámajáték elemek,
 - szerepazonosulás,
 - metakommunikáció,
- önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
- bibliai történetek hallgatása,
- ünnepek értékének növelése,
- a könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
- saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés.

A verselés, mesélés tartalma:

Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték. Megismertetjük a gyermekekkel népünk hagyományait, szokásait. Olyan népmeséket, mondókákat, találós kérdéseket választunk, melyek kapcsolódnak az évszakokhoz, időjáráshoz, más természeti té-

mákhoz, jeles napokhoz. A gyermekirodalom sokszínűségére építve népi, klasszikus, bibliai és kortárs művekkel találkozhatnak, így megismerkednek néphagyományainkkal, erősödik nemzeti, keresztényi tudatuk.

A mesék során azonosulhatnak egy-egy szereppel, miközben tájékozódnak a külső és a belső világ viszonylatairól, a megfelelő viselkedésformákról.

Az irodalmi művek megjelenítését bábok, eszközök készítésével segítjük.

A mesék, történetek eljátszása, bábozása során közösségi élményhez jutnak, fejlődik kommunikációjuk, személyiségük.

A gyermekek és az óvodapedagógusok is báboznak.

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A délutáni pihenés előtt megnyugtató, csendes légkörben mesélünk a gyermekeknek. Ez nagyon fontos feladatunk.

A megismert mese, vers ünnepeken való előadása növeli azok értékét.

Az óvodában megalapozzuk a könyv szeretetét és a mesehallgatási, illetve az olvasási kedvet.

A gyermekek saját vers- és mese alkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A kiscsoportosok beszoktatását, a kapcsolatteremtés zökkenőmentessé tételét, a gyermekek érzelmi biztonságát segítik a ringató, ölben játszható mondókák, énekes játékok, rövid versek, melyek hallgatása, mondogatása közben fejlődik kommunikációs készségük, érzelmi-, értelmi életük. Egyszerű, érthető cselekményű meséket (láncmesét, állatmesét, napi eseményekről szóló történeteket) választunk.

4-5 éves korban népi mondókákat, kiolvasókat, a magyar gyermekversek közül a vidám, humoros, ritmusélményt nyújtó alkotásokat mondunk a gyermekeknek. A mesék bővíthetnek egyszerű tündérmesékkal, több eseményből álló állatmesékkal.

A legidősebb korosztály versanyaga a gyermekkor élményvilágára épülő lírai versekkel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik, gyakran használt közmondásokkal ismertetjük meg őket. Cselekményes népmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás műmesék alkotják a 6-7 évesek meseanyagát. Folytatásos meseregényeket is olvasunk nekik.

Az óvodapedagógus szerepe:

A gyermekek szorongását, belső feszültségét oldhatjuk a bensőséges személyes kapcsolattal.

A mesemondás varázsos, meghitt légkört teremt. A mese- és vershallgatás hangulatkeltő elemekkel történik.

A megfelelő időpont kiválasztása befolyásolja a családi, nyugodt légkör kialakítását.

Kezdeményezéseink kötetlenek, de törekszünk minden gyermek bevonására. (motiváció, színes előadásmód, stb.)

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- a gyermekek aktívan használják szókincsüket, bátran beszélnek, képesek elmondani élményeiket,
- páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtenek kapcsolatot.
- beszédfigyelmük megszilárdul, képesek meghallgatni másokat.
- helyesen használják az anyanyelv szabályait, tisztán ejtik a beszédhangokat.
- az elhangzott versek, mondókák, mesék ismétlését kérik, maguk is segítenek a feltételek kialakításában, törekszenek az önálló vers- és mesemondásra.
- a folytatásos mesék, meseregények szálait össze tudják kötni, van néhány kedvenc mesehősük.
- a jól ismert, rövid meséket önállóan dramatizálják, bábozzák, értik miről szól (beszédértés).
- a mesekönyvek képeit önállóan is hosszan nézegetik, az olvasást utánozzák, egy-egy betű megfejtése után is érdeklődnek.

- irodalmi alkotásokon keresztül megismerik néphagyományink gyökereit (lucázás, farsangi alakoskodás, locsolkodás, püNKöSDi királynéválasztás stb.)

I.5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Célunk: igényes zenei stílusú művek megismertetésével a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, ízlésviláguk formálása, esztétikai fogékonyságuk erősítése.

Feladatunk ennek érdekében:

- a hangsúlyos magyar beszéd erősítése,
- érzelmi nevelés az ölbéli játékoktól az énekes népi játékokig,
- zenehallgatás,
- egyházi zene, vallásos tartalmú dalok megismertetése,
- esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül,
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése,
- fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása,
- a hallás fejlesztése,
- ismerkedés a hangszerekkel,
- ritmusérzék fejlesztése,
- éneklési készség fejlesztése,
- zenei anyanyelv elsajátítása,
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése,
- ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal.

Tartalom:

A mondókák egy része a gyermek és a felnőtt között zajló kétszemélyes, főként ölbéli játék (tapsoltató, höcögtető, csiklandozó, stb.), másik részük kiszámoló, de a természethez, időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókák is jelentős részét képezik az óvodai mondóka anyagnak. A mondókázást ritmikus mozgással kötjük össze. Kezdetben mi irányítjuk, segítjük a gyermekek mozdulatait, később egyedül is képessé válnak az egyenletes, ritmikus mozgásra.

A mondókák fejlesztik a ritmusérzéket és segítik a beszédkedv felkeltését.

A dalos játékokkal életkoruknak megfelelően a népszokásokkal, néphagyományokkal ismerkednek a gyermekek. Feladatunknak tartjuk ezek tiszteletben tartását, őrzését, ápolását. Az óvodai dalanyag jelentős részét a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos, ill. a társadalmi és történelmi eseményeket felidéző népi dalos játékok alkotják (kapus, párválasztó, vonuló, kiforduló, játékba hívó, naphívogató, esőváró, stb.). A dalos játékok dallamát, cselekményét megismertetjük a gyermekekkel, akik azt eljátsszák, eltáncolják.

A dalokhoz, játékokhoz kapcsolódó szokásokat egyszerű formában, számukra érthető módon ismertetjük.

A mozgásos gyermekjátékok mozdulatai, táncos formái, változatos térformái őrzik néptáncaink alapelemeit. A játékok közül sokban még nem találkozunk kifejezett táncsal, de pl. a páros forgó, a ki- és befordulás, a kör mozgása már táncos elem. A vonulós, bújós játékok, páros vonulások, majd a párcserélő játékok már határozott táncos mozgást mutatnak. A játékon túl fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, táncokultúráját, kielégítjük ritmikus mozgásigényüket.

Mozgás közben fejlődik értelmi képességük, térérzékük, alkalmazkodási képességük is. Gazdagodik esztétikai érzékük, érzelmi életük. A játékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét.

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel. A dal kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy témájában, hangterjedelmében, ritmusában megfeleljen a 3-7 éves korosztály zenei képességeinek.

A zenehallgatás alkalmaikor értékes, esztétikai élményt jelentő énekeket vagy hangszeres zenét választunk. A gyermekek közvetlen környezetükből, elsősorban családjukból sokfajta, gyakran értéktelen zenét fogadnak be. Mivel a kicsik figyelme rövid terjedelmű, kezdetben egyszerű, rövid népi és műdalokat énekelünk, eljuttatva őket a több versszakos, hosszabb, sokfajta érzelmet tükröző művek befogadásához, figyelmes végighallgatásához.

A hangszerekkel való ismerkedés nagy élményt nyújt a gyermekeknek. Általuk használható, főleg ritmushangszerek használatára törekszünk. Egyszerű hangszereket közösen is készítünk.

Az óvodapedagógus szerepe:

A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát és képességszintjét. Napközben minden lehetőséget kihasználunk az énekelgetésre, mondókázásra. A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatjuk, ösztönözzük. A felnőtt minta kiemelkedő jelentőségű, spontán utánzásra ad alkalmat.

A beszoktatás időszakát megkönnyíti az énekelgetés közbeni személyes kapcsolat. Az éneklés öröme egész nevelőmunkánkat kíséri végig: énekkel vigasztalhatunk, elterelhetjük a gyermek figyelmét, motiválhatunk, szórakoztathatunk.

A tiszta éneklést és az igényes dalkiválasztást követelményként állíthatjuk magunk elé. A zenei élmény átéléséhez megteremtjük a nyugodt légkört. A gyermekek tevékenységen való részvétele önkéntes, a vidám, játékos légkör, a közös játéklehetőséggel motiváljuk őket.

A gyengébb zenei képességű gyermekeket egyénileg, tapintatosan fejlesztjük, elkerülve a megszégyenülés lehetőségét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a gyermekek felismerik és megkülönböztetik a környezetükben található hangokat,
- felfedezik a hangok szépségét és zenei harmóniáját,
- önállóan, örömmel kezdeményeznek dalokat, mondókákat, játszanak dalos játékokat,
- fejlődnek zenei képességeik, éneklés, hallás, mozgás,
- meg tudják különböztetni az egyenletes löktetést és a dal ritmusát,
- ismerik, és megfelelően alkalmazzák a zenei fogalompárokat,
- a zenehallgatásra szánt műveket figyelemmel hallgatják,
- a megismert táncos motívumokat spontán használják fel, örömmel vesznek részt az "együtt táncolásban",
- a zenei anyag megválasztásával, néptáncos alaplépések megismerésével betekintést nyernek hagyományainkba.

I. 5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér- és a változatos eszközök meglétével biztosítottak.

Cél: a gyermekek kreativitásának fejlesztése, kifejezőeszközök tárházának bővítése, tér-, forma-, és színviláguk gazdagítása, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. A gyermek élmény- és fantáziavilágának szabad, képi önkifejezése.

Feladatok:

- érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt,
- a tevékenységek szervezeti formáinak megteremtése, szokásrendszer alakítása,
- különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése,
- az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés,
- esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása,
- vallásos témák megjelenítése,
- térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása,
- a finom motorika fejlesztése,
- érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban,
- műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel, népszokások felelevenítése,
- életkoruknak megfelelő kiállítások megtekintése.

Tartalom:

Az óvodába kerülő gyermekek számára lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessen meg az anyagokkal, eszközökkel, a technikai kivitelezés lehetőségeivel. Elkezdődik az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség kialakítása. A 3-4 évesek ismerkedjenek meg az építés során a különböző formákkal, alakzatokkal. Tudjanak beszélni az alkotásukról, s örüljenek a létrehozott produktumnak.

4-5 éves korban már megjelenik a szándékos képalakító tevékenység. Ezeket élményeikhez kapcsolódó témákkal, s azokhoz megfelelően illeszkedő technikákkal segítjük. Munkáikban saját elképzeléseik alapján megjelennek környezetük tárgyai, cselekmények, emberek. A gyermekek gyönyörködjenek a gazdag formákban, színkeveréssel kialakított színárnyalatokban. Tudjanak játékuhoz kellékeket, alkalmi ajándéktárgyakat készíteni. Véleményüket fogalmazzák meg az alkotásokról, mutassák meg szüleiknek műveiket.

Az 5-6-7 éves gyermekek alkotó és együttműködési készségét figyelembe véve az óvodapedagógus teremtse minél több lehetőséget közös kompozíció készítésére. Gazdagodjanak a technikai megoldások, az eszközök tárháza bővüljön pl. viasz, kollázs, batikolás, üvegfesték, makettek stb.. A gyermekek használjanak a képalakításhoz minél eredetibb megoldásokat, jelenítsék meg egyéni módon a színeket, formákat. A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermekek által megérthető teremtett világ szépségei, tárgyai, eseményei. Ugyancsak jól hasznosíthatók az ünnepek témakörei, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják fantáziájukat. Éljk át minél gyakrabban az ajándékozás örömét. Mindkét óvodában ovigaléria működik, ahol a szülők, és az óvodába látogató kívülállók is megtekinthetik a munkáikat.

Az óvodapedagógus szerepe:

A gyermekek számára minden nap biztosítjuk az alkotáshoz szükséges eszközöket, a megfelelő helyet és időt.

Állandó jelenlétünkkel ellenőrizzük tevékenységüket, megtanítjuk őket a balesetveszélyes eszközök alkalmazására.

Pozitív visszajelzésekkel ösztönözzük őket ötleteik kibontakoztatására, a gyermekek bevonásával értékelünk. Döntünk az alkotások elhelyezéséről, kiállításáról.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- képalkotásokban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket,
- a gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása,
- örülnek alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozíciónak,
- plasztikai munkáik egyéni, részletezőek,
- téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők,
- rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne,
- megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.

I.5.6. Mozgás

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, együtt hatnak a gyermek személyiségére – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – kialakulására.

Cél: A gyermekek egyéni és képesség szerinti szükségleteinek figyelembevételével, lehetőséget biztosítunk a mindennapos mozgásra. A mozgásos tevékenységek hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák fejlődéséhez.

Feladatok:

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján,
- mozgásos játékok, feladatok komplex, rendszeres alkalmazása a szabad játékban és egyéb tevékenységekben (pl. zene és mozgás összhangja stb.),
- kondicionális képességek (erő, állóképesség) fejlesztése,
- helyes testtartás, megfelelő izomzat elérése,
- erkölcsi alapvetések, szabálytudat, önbizalom erősítése,
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is,
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, irányított mozgás elősegítése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- kooperatív mozgásos játékok alkalmazása,
- egészségfejlesztő testmozgások, az egészséges életmód kialakítása,
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba.

Tartalom:

A gyermekek belső késztetés hatására örömmel mozognak. Erre minden nap a csoportszobában, tornateremben és az udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk a számukra.

A szabad mozgás nagy jelentőségű az óvodás életszakaszban. Az udvaron gyakorolhatják a természetes mozgásokat: mászások, fogócska, bújócska, labdajátékok, sporteszközökkel való játékok.

A megismert mozgásformák többszöri ismétlése erősíti a gyermekek önbizalmát, mozdulataik

céltudatosabbá válnak, tapasztalatokat szereznek mozdulataik következményéről.

A dalos- és mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek mozgását, alakul ritmusérzékük, különböző térformákat ismernek meg.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Ebből fakadóan fontos, hogy mindenki számára megtaláljuk az egészséges terhelést.

A szervezett mozgáson belül megkülönböztetünk napi néhány perces frissítő mozgást, és heti alkalommal szervezett hosszabb időtartamú mozgást. A játékot, a játékoságot alapvető eszközként alkalmazzuk.

A csoport általános fejlettségét, fejlődését mindig figyelembe vesszük a tervezés során.

A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolhatják a különböző mozgásformákat. Differenciált feladatokkal minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

A szervezett mozgás tartalmát szintén a természetes mozgások és a mozgásos játékok alkotják:

- járás és futásgyakorlatok (különböző irányokban és alakzatokban szerep, vagy utánzójáték formájában kézi szerrel is),
- gimnasztikai gyakorlatok (különböző testhelyzetek: állások, ülések, fekvések, kartartások, kar-, törzs-, lábgyakorlatok kézi szerrel is),
- támaszgyakorlatok (bújás, mászás, csúszás, gurulás),
- dobások (magas, mély, távol),
- mozgásos játékok (futó-, fogó- és versenyjátékok).

Az óvodapedagógus szerepe:

A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése.

Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása.

A szervezett mozgás elemeit tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód elvének figyelembe vételével. Feltételeinek és folyamatának biztosítása során a legfontosabb feladataink:

- részletekre kiterjedő alapos szervezés,
- portalanítás, szellőztetés,
- érthető, szakszerű utasítások,
- minimális várakozási idő,
- a pozitív ráhatás elvének érvényesítése,
- a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembe vétele,
- az óvodapedagógus példamutatása, az esztétikus és harmonikus mozgás kialakítása érdekében,
- a játékoságot hangsúlyozva, a szorongások, gátlások oldását segítségadással, biztatással, dicsérettel érjük el,
- a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítlábas torna, gerinc- és lábboltozat javító torna gyakori alkalmazása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a gyermekek szeretik, igénylik a mozgást, kitartóak a mozgásos játékokban,
- a gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzékelése, összerendezett mozgása kialakul,
- tudnak környezetükben tájékozódni, ismerik az irányokat, kialakul oldaliságuk,
- betartják a szabályokat a különböző ügyességi és versenyjátékok során,

- a gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan, ütemtartással végzik,
- kialakul az egészséges versenyszellem, megerősödik figyelmük, önfegyelmük.

I. 5.7. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Cél: A természeti és társadalmi környezet (a gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb) megismerése, matematikai tartalmú ismeretek nyújtása.

Feladat:

- rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, annak megismerése, megszeretése és védelme (öröm, hála);
- életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése;
- ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése;
- ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával;
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése;
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok);
- a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése;
- a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés;
- környezettudatos magatartás alapozása, alakítása;
- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés;
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása;
- az önálló véleményalakítás, döntésképeség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában;
- ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal;
- ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal;
- részvétel egyházi ünnepeken;
- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben;

Tartalom:

A tevékenység megszervezésének alapelvei:

A gyerekek lehetőleg kötetlenül, közvetlen tapasztalatszerzéssel, élményszerű sétákon, kiállításokon, kirándulásokon szerezzenek ismereteket. A benyomások feldolgozása hetente egyszer, tervezetten történjen, általában kötetlenül, de 1-1 hangsúlyos téma esetén kötötten.

Hangsúlyos legyen a környezetvédelem, növény és állatvédelem tudatosítása.

A külső világunk megismerésével lerakjuk azokat az alapköveket, amelyek ráébresztik a gyermeket a természet szépségére, szeretetére, tisztaságára s mindezek védelmére.

A kisgyermeknek tudnia kell, hogy

- a szemetet a szeméttárolóba tegye;

- gondozza, ápolja, védje a növényeket;
- figyelje meg, védje a bogarakat, állatokat;
- a természetet óvnunk kell, mert életünk minősége függ tőle;
- tudatosuljon bennük, hogy a víz, a föld és a levegő is természetes közegünk, melyet óvnunk kell, mert itt élünk.

Törekedjünk arra, hogy pozitív hatások ériék a gyermekeket a természetvédelem területén. A családból hozott negatív hatásokat próbáljuk meg oly módon megváltoztatni, hogy olyan hatásokat tapasztaltassunk velük, melyek által felfedezik, hogy környezetüket ők maguk szépíthetik, óvhatják, melyben jobban érezhetik magukat.

Környezet és esztétika

A gyermekek közvetlen tapasztalás útján találkoznak az illatok, ízek, színek, formák, hangok világával, az élővilág szépségeivel, megújulásával, változásaival. Élményei, tapasztalatai, ismeretei ezekre az ingerekre épülnek fel, amelyeket az óvodai nevelés komplex módon épít be az esztétikai nevelésbe.

Környezet megismerésének témakörei, területei

- A gyermekek szűkebb és tágabb környezete:

- testünk-egészségvédelme;
- család - óvoda – lakóhelyünk;
- évszakok megfigyelése, időjárás, természeti változások;
- közlekedés, közlekedési eszközök;
- állatok, növények;
- színek;
- napszakok;

- Környezeti elemek védelme, alakítása:

- föld, levegő, víz, élővilág, település, táj, haza,
- egyszerű kísérleteket végzünk (fény, hang, levegő, víz, talaj, ásványi anyagok).

- Jeles napok, hagyományok:

- hagyomány ápoló munkánk során számba vesszük a természeti változásokhoz kapcsolódó jeles napokat, naptári és egyházi ünnepeket, szokásokat és eseményeket.

- Gyermekek a gondozott környezetért, egészségükért:

- az óvoda és környéke folyamatos rendben tartása (park, játszótér, óvoda előtti utcarész);
- környezetszépítő munka végzése alkalmanként (csoportszoba takarítás, játéklemosás);
- évszakra, élősarokba természetes anyagok gyűjtése, állatgondozás, madáretető feltöltése;
- gyümölcsnap, zöldségnap, vitaminnap, salátanap beiktatása, gyógyteák fogyasztása.
- a szülők bevonása az aktuális teendőkbe.

- Matematikai tartalom:

- téri tájékozódás alakítása,
- mennyiségi, alak, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
- ítéletalkotás és mennyiség szemlélet alakítása, segítése.

Az óvodapedagógus szerepe:

Az óvodás korosztályra a nagyfokú kíváncsiság, a környezeti hatásokra és ingerekre való nyitottság jellemző. Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink sokoldalú érdeklődését fenntartsuk és bővítsük, fogékony és gazdag ismeretanyaggal rendelkező gyermekeket neveljünk.

A gyermek sokat kérdez, kutatja a világ dolgainak okait, összefüggéseit. Válaszaink alkalmazkodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, de mindig az igazságot tartalmazzák.

Példát állítunk a gyermekek elé a környezetünkhöz fűződő szoros kötődés, a hazaszeretet, az élet tisztelete és a természetvédelem terén.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- tudnak tájékozódni szűkebb és tágabb környezetükben, (ismerik lakóhelyünk szépségeit, nevezetességeit, intézményeit, üzleteit), városunk iránt erős pozitív érzelmi kötődésük,
- tudják lakóhelyük nevét, szülei, testvéreik nevét, lakcímét. Tudja nevét, születési helyét, idejét,
- ismerik településünk közlekedési feltételeit, a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, a közlekedési eszközöket, előfordulásukat,
- ismerik és gyakorolják az élő néphagyományokat,
- kialakul igényük a környezet megóvására, szépítésére,
- kialakul a takarékoság (energia, víz, eszköz), természetes anyagok használatának értéke, melyet korukhoz képest alkalmaznak,
- megtanulja értékelni és védeni az egyes környezeti elemeket, mint talaj, víz, levegő, élővilág, település,
- felismerik mikor, milyen évszak van,
- a környezetükben lévő növényeket, állatokat óvják, gondozzák,
- ismernek néhány lakóhelyükön előforduló háziállatot, vadon élő állatot, madarat, bogarat. Ismerik védelmüket, hasznosságukat,
- felismerik a közvetlen környezetükben megjelenő növényeket /fa bokor, virág, fű zöldségfélék, gyümölcsök növények/, megnevezik,
- felismerik és megnevezik környezetük színeit, gyakran észlelt tárgyakon fel is idézik,
- felismerik a napszakokat,
- tisztában vannak testrészeikkel, megnevezik azokat,
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák és szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

I.5.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.

Célunk: hogy a munka a gyermekek számára örömmel végzett, aktív tevékenységként cselekvő tapasztalássá váljon, közben személyiségük fejlődjön.

Feladatunk: hogy megismertessük gyermekeinkkel a tervezett és szervezett, ill. spontán munkafolyamatokat. Először a felnőttek segítségével, utánzással, majd önállóan is képesekké váljanak a megvalósításra.

Tartalom:

- Az önkiszolgálás;
 - öltözködés,
 - testápolási teendők,
 - étkezéssel kapcsolatos tevékenységek.
- A közösség érdekében végzett munka;
 - a naposi tevékenység,
 - csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.
- Az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások;
 - a környezet rendjének biztosítása,
 - segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
 - egyéb megbízatások teljesítése.
- Az évszakoknak megfelelő tevékenységek;
 - csoportszobában,
 - udvaron,
 - az óvoda környezetében.

A naposság feladattudatot, figyelemösszpontosítást igényel, ezért csak középső csoporttól kerül bevezetésre. A gyerekek a saját asztaluknál ülő társaiknak terítenek, töltenek, étkezés végén leszedik a terítéket, valamint a kezdeményezések szervezésében, illetve teremrendezési feladatokban és az udvari játékok rendjének ellenőrzésében vesznek részt. Ezen feladatok részmozzanatait fokozatosan gyakoroltatjuk, s a gyermekek kezdetben önként vállalkozhatnak a tevékenység elvégzésére. Akinek nincs kedve, vagy bátortalan, annak tevőleges vagy szóbeli segítséget, irányítást, bátorítást adunk.

Az alkalmoszerű munkák egy része minden nap szükséges (rendrakás, papírhulladék összegyűjtése stb.), más része viszont esetleges, alkalmoszerű (pl. ajándékkészítés, kisebb megbízatások teljesítése, csoportszoba díszítése). Az aktív, magabiztos gyermekek gyakran és szívesen vállalnak feladatokat, de figyelünk arra, hogy ne szorítsák háttérbe társaikat.

A bátortalanabbakat sok biztatással, dicséréssel, a munkától húzódozókat pedig állandó ösztönzéssel serkentjük. Szívesen alkalmazzuk a közösség előtti dicséret módszerét, mert ez ösztönzőleg hat a többi gyermekekre is.

Amennyiben lehetséges, kikérjük és megvalósítjuk a gyermekek ötleteit, javaslatait egy-egy teendő kapcsán. Ezáltal is éreztetjük velük, hogy a közösség aktív tagjai.

Az 5-7 évesek olyan megbízatásokat is kapnak, melyek otthoni teendőket igényelnek (pl. termések, képek gyűjtése, különböző témákban tárgyak behozatala), ezáltal is felkészítjük az iskolában elvárható viselkedésmódra.

Az óvodai nevelés során a gyermekek megismerik az állatok és növények életfeltételeit, tapasztalják az emberi gondoskodás fontosságát, megértik az ok-okozati összefüggéseket.

A munkára nevelés keretében a növények, állatok óvását, szükségleteik biztosítását sajátítják el óvodásaink: a csoportszobai növények öntözésében, a kertiek ültetésében, locsolásában, gyomtalanításában vehetnek részt. Az ehhez szükséges gyermekméretű szerszámokat biztosítjuk számukra, azok használatát bemutatjuk, gyakoroljuk. A balesetek elkerülésére nagy gondot fordítunk (magyarázat, folyamatos figyelemmel kísérés, szerszámok rendszeres ellenőrzése).

A növényápolás, kerti munka sikerélményt okoz, hisz az esztétikus kert látványa, a fejlődő növények tükrözik a munka eredményességét. A közösen végzett munka összekovácsolja a csoportot, gazdagodik érzelmi életük, jobban kötődnek óvodájukhoz. Új tevékenységeket, mozzanatokat ismernek meg és sajátítanak el.

Az egyéb, évszakhoz kötődő munkákba bevonjuk a gyermekeket: lehullott falevél gereblyézé-

se, a levágott fű összegyűjtése, termések, virágok gyűjtése az élősarokba.

Az óvodakertben és környékén megjelenő madarak számára télen élelmet biztosítunk, közben lehetőségünk nyílik a madarak külsejének, életmódjának, mozgásának, hangjának megismerésére.

Az óvodapedagógus szerepe:

Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és biztattal motiváljuk őket.

Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkalétkört, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák mozzanatait, azok sorrendiségét.

Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bízunk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazzuk.

Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos, pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- szeretnek közösen dolgozni, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő feladatokat végezni,
- törekednek az önállóságra, a pontos, igényes munkavégzésre,
- saját és társaik munkáját tiszteletben tartják, megbecsülik,
- helyesen használják a szükséges eszközöket és szerszámokat,
- a munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.

I.5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

Célunk: hogy gyermekeink természetes cselekvési vágyára építve, mindennapos tapasztalatszerzés keretében képességeik fejlődjenek, kompetenciáik erősödjenek. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, motiváltsága.

Feladatunk: a tanulás feltételeinek biztosítása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségeinek megteremtése.

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevételével, az optimális terhelhetőség és a motiválás;
- a vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el;
- a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire építünk,
- megjelenik a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás;

- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése;
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása;
- a gyermekek kompetenciájának fejlesztése;
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges;
- tehetségígéretre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges;
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

Tartalom:

A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak s általa fejlődnek. A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység. Az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységeken és időkeretekben valósul meg, igazodva gyermek egyéni fejlettségéhez és érési folyamatához.

Ennek alapja az, hogy a gyermek érdeklődésére, cselekvésére és előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó folyamat.

Az óvodapedagógus szerepe:

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, szeretete és a személyiségük megismerése.

A nevelési célok érdekében a csoport és az egyes gyermekek fejlettségéhez, a helyi lehetőségekhez alkalmazkodva, az óvodapedagógus maga választja ki, tervezi meg és építi fel saját csoportja foglalkozási anyagát, a szervezési- és munkaformákat.

A testi- lelki fejlődés folyamatának nyomon követését és a további tennivalók megszervezését a gyermekekről a csoportnaplóban tervezzük, és egyénenként megfigyelési dokumentációt (személyiséglap, megfigyelési lap, emberábrázolás) vezetünk.

A gyermekeknél tapasztalt rész-képesség hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre. Súlyos esetekben szakember segítségét vesszük igénybe (fejlesztő, gyógypedagógus, logopédus, mozgásfejlesztő), a Nevelési Tanácsadó és a Szakértői Bizottság javaslatának megfelelően.

A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülőkkel való együttműködés kiemelt jelentőségű.

A tanulási tevékenység során eljut a gyermek arra a szintre, hogy feladatai megoldása során kitartóvá válik, egyre több időt tölt ezekben a tevékenységekben és örömet leli a felfedezésekben.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A kisgyermekek többsége óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép abba az állapotba, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

A jelenleg 3 éves kortól kötelező óvodában járás ideje alatt az óvodai nevelés célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet, a belső érés folyamatait.

- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális érettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges, az egészségesen fejlődő gyermekek éretté válnak az iskolára:
 - o a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),
 - o a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevetés és figyelem, megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről, fogalmi gondolkodás),
 - o a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte).
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

I.6. A Rózsa utcai óvoda kiemelt nevelési területe

Az anyanyelvi - kommunikációs központú képesség- és személyiségfejlesztés

Az anyanyelvi nevelés megjelenik az óvodai tevékenység minden területén, közvetítő elemként jelen van a feladatok megvalósulásában.

A tevékenység célja:

- szépen, értelmesen beszélő, kommunikáló és az emberi kapcsolatokban helyes viselkedési normákat megjelenítő gyermekek nevelése.

A tevékenység feladata:

- az anyanyelvi kultúra megalapozása, a testi-lelki-szellemi fejlődés biztosítása, egymásra épülő játékos tevékenységekkel
 - az egyes gyermekek fejlődési szintjéhez mért feladatokkal differenciált egyéni fejlesztés,
 - a gyermekek kommunikációs képességeinek fejlesztése, a közösségi és társas viselkedés szabályainak megismerése,
 - a nyelvi hátrányokkal küzdő gyermekek speciális fejlesztése, az esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében együttműködés a logopédussal.

Pedagógiai alapja:

- gyermekközpontúság,
- tevékenységközpontúság,
- a kisgyermek tisztelete,
- partnerkapcsolat a szülőkkel,
- az óvónő beszéd- és kommunikációs kultúrája, szakmai tudása.

Alaptevékenysége:

- játék
- verselés, mesélés,
- éneklés,

- mozgás.

A tevékenység tartalmi elemei:

- Beszédművelés: Helyes-ejtési gyakorlatok
 - Légzéstechnikai gyakorlatok
 - Artikulációs gyakorlatok
 - Hangerőváltási gyakorlatok
 - Gyorsasági gyakorlatok
 - Időtartam érzékeltetésének gyakorlása
 - Belső hallást fejlesztő gyakorlatok

- Beszédfejlesztés – kommunikáció - önismeret
 - Köszönés felnőtteknek és gyermekeknek
 - Bemutatkozás felnőtteknek és gyermekeknek
 - Megszólítás felnőttek és gyermekek körében
 - Szándéknyilvánítás
 - Tudakozódás
 - Üzenetközvetítés
 - Véleménynyilvánítás
 - Elbeszélés élmény alapján
 - Mesebefejezés
 - Állatok, tárgyak és személyek leírása kép alapján
 - Személyi adatok közlése

- Illem
 - Az óvodai viselkedésre vonatkozó illemszabályok
 - Az étkezésre vonatkozó illemszabályok
 - A jó megjelenés illemszabályai
 - A gyalogos közlekedésre vonatkozó illemszabályok

- Nem verbális kommunikációs gyakorlatok
 - Tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása
 - Érzelmek, kifejezések gyakorlása arcjátékkal
 - Irodalmi élményszerzés, irodalmi szövegek reprodukálása révén.

I.7. A Fő utcai óvoda kiemelt nevelési területe

Az óvodai **mozgásos tevékenység és képességfejlesztés**, amely magába foglalja a gyermek-tornát, a mozgásfejlesztést, a prevenciót és a korrekciót.

E korai időszakban kell kialakítani a mozgás, a tréning igényét, megfelelő edzéssel erejük, állóképességük folyamatos fejlesztését. A tudatosan, célzottan szervezett mozgáslehetőség és a mozgásos játék adja az alapját a megfelelő eredménynek.

Cél:- a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.

Feladat:- a jó légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermekek örömmel vesznek részt, így a sikeresen szervezett, jó hangulatú mozgásos tevékenység a gyermekek számára pozitív élményt nyújtanak, ez újabb cselekvésre készíteti őket. Ennek hatására a mozgás természetesen beépül spontán tevékenységükbe, szokásukká, igényükké válik.

A rendszeres mozgás során fejlődnek a gyermekek pszichikai, testi, értelmi és szociális képességei, ennek eredményeképp egészségesebbek lesznek.

Tevékenységi formák:

- gyermektorna foglalkozások – alapját a testnevelési játékok alkotják, hiszen a gyermek lételeme a játék, és ezt mindig szem előtt kell tartanunk. Nagy hangsúlyt kapnak a természetes támaszgyakorlatok /kúszás, csúszás, mászás/ és az utánzó gyakorlatok, amelyek önmagukban is mobilizáló és testtartást javító gyakorlatok.

- egyensúlyfejlesztő foglalkozások – amelyeken speciális eszközökkel /egyensúlyozó korong, egyensúlyozó lap, billenő rácshinta, body roll, mini trambulín, billenő lap, tini-kondi, gerswald I. és II., akadálypálya, stb./ célzott feladatunk a koordinációs képességek és ezen belül az egyensúly fejlesztése.

- „zenés percek”, melyek fejlesztik a ritmusra történő mozgást; igényünk a pontos esztétikus gyakorlatvégzés.

- szabad mozgás, mely magában foglalja a napi futást, kocogást; télen a havas játékokat. Az udvaron kezdeményezett mozgásos játékokba minden gyermek érdeklődésétől függően kapcsolódhat be, a futás mennyiségéről szabadon dönthet, az a fontos, hogy igazi felfrissülést, felüdülést nyújtson a gyermeknek.

- óvodák közötti sportrendezvények, ügyességi feladatok, ami által is fejlődik közösségi magatartásuk, egymáshoz való pozitív viszonyuk; kialakul az egészséges versenyszellem.

- speciális gondozó, prevenció és korrekciós nevelési feladatok ellátását is szem előtt tartjuk. Sajnos, gyermekeink között egyre több a hanyag tartású, lúdtalpas, gyenge izomtónusú és valamilyen deformitásban szenvedő. A mozgás a legjobb prevenció.

I.8. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló pedagógiai tevékenységek

I.8.1. Gyermekvédelem

A gyermekvédelem **célja**: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges **szempontok**:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

A gyermekek **veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:**

- családi környezet,
 - rossz lakásviszonyok,
 - egészségügyi okok,
 - anyagi okok,
 - nevelési hiányosságok,
 - megromlott családi kapcsolat,
 - a gyermeki személyiségben rejlő okok.
- családon kívüli környezet,
 - munkanélküliség,
 - váltakozó párkapcsolatok,
 - italozó életmód.

Az óvodapedagógus szerepe:

Az ismeretek birtokában megteszi a szükséges lépéseket,

- szükség esetén családlátogatásokat szervez,
- kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal, a gyermekvédelmi jelzőrendszer aktív tagja,
 - Gyermekjóléti Szolgálat,
 - Családsegítő Szolgálat,
 - Gyámügy,
 - Nevelési Tanácsadó,
 - Szakértői Bizottság,
 - orvos, védőnő.

I.8.2. Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért azt a **célt** tűztük ki óvodánkban, hogy a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztettségük megelőzésére, illetve megszüntetésére.

E **feladatokat** az alábbiakban határozzuk meg:

- a rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítésének formái:
 - kedvezményes ebéd biztosítása,
 - javaslat tétele rendszeres óvodázási támogatás folyósítására,
 - a Katolikus Karitásznak szervezeten keresztül.
- mentálisan sérült gyermekek esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- a gyermekek jogainak fokozott védelme,
- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel,
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének figyelemmel kísérése.

Az óvodapedagógus szerepe:

Az óvodapedagógus tiszteletben tartja a családok sajátosságait, szokásait, a problémák észlelése esetén tapintatosan közelít, megoldásokra tesz javaslatot. A fenti feladatok összefogását az óvodavezető koordinálja.

I.8.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése

A sérült funkció javításán, vagy helyette egy másik funkció kialakításán „munkálkodva” háttérbe szorulhat a harmonikus anya-gyermek kapcsolat, vagy a gyermek lelki fejlődésének nyomon követése. A tanulási helyzet gyakran komoly lelki terhet jelent a kisgyermeknek, következésképpen magatartási problémák is felléphetnek.

Célunk: hogy a boldog gyermekkor a sérült gyermekeket is megillessen, nekik is át kell élniük azt az alapvető élményt, hogy örülnek nekik a szülei és társai, elfogadják eltérő tulajdonságait.

Elsődleges cél a gyermek megfelelő aktivációs szintjének a kialakítása, a nyugtalan gyermeket megnyugtani, a túl közömbösöket élénkíteni. Ezáltal lehetségessé válik az elemi kontaktusfelvétel, az együttműködés, utánzókézség kialakítása.

A fejlesztő tevékenységek feladata:

A fejlesztő tevékenységek során legalapvetőbb a pozitív elfogadás. Alternatív lehetőséget kell biztosítani, amelyekben személyiségük kiteljesedhet /zene, tánc, rajz stb./.

A tanulási helyzeteket tapintatosan kell igazítani a gyermek aktuális lelki szükségleteihez. Az előre megtervezett tevékenységek menetét meg kell tudni változtatni, ha a gyermek úgy kívánja. Tiszteletben kell tartani a gyermek érzéseit, esetleges ellenállását is.

Az óvodai fejlesztő foglalkozások konkrét tartalma, folyamata

- nagymozgások utánzásának kiváltása, ritmikus mondókák, gyermekdalok kíséretében, ezzel elemi mozgást és hangutánzást érünk el,
- elemi manipulációs feladatok: az egyszerű ok-okozati összefüggések, elemi tapasztalatok elősegítése, megszerzése, a tárgyak tulajdonságainak felismerése. A tárgyakat elfogadja, azokkal szenzomotoros szintjének megfelelően foglalkozzon.
- a foglalkozások befejező része – ismét nagymozgás, a helyzet legyen kötetlen, kevésbé irányított formában. A gyermekek testhatárainak tudomásul vételével figyelnek a másokra.

A játékos feladatsor a motoros funkciók, a mozgáskoordináció fejlesztésére szolgál és a teljes testet igénybe vevő nagy mozgástól jut el a grafomotoros gyakorlatig.

Az óvodában tapasztalható korai tanulási és magatartási zavarok

- Okai:
 - öröklött tulajdonságok,
 - méhen belüli fejlődési zavar,
 - születési sérülés,
 - koraszülöttség,
 - kis súllyal születés,
 - korai gyermekbetegség,
 - mozgás-depriváció,
 - rossz szociokulturális háttér,
 - családi problémák,
 - környezet szennyezés

- Lehetséges következmények

Magatartási zavarok /elsődleges/

- negatív önértékelés,
- önbizalomhiány,
- alkalmazkodási készség, kudarctűrés gyengesége,
- akaraterő, kitartás hiánya,
- kritikátlanság, befolyásolhatóság,
- türelmetlenség,
- hangulati labilitás,
- indulatkitörések,
- szorongás, deprimáltság,

Részképesség zavarok /másodlagos magatartási zavarok/

- mozgáskoordináció zavara,
- finom-motorika kialakulatlansága,
- téri tájékozódás zavara,
- egyensúlyi labilitás,
- lateralitás kialakulatlansága,
- beszédfejlődési zavarok,
- észlelési gyengeség /látás, hallás, tapintás/,
- ritmusérzék fejletlensége,
- figyelemzavar,
- emlékezeti gyengeség,
- a fogalmi gondolkodás fejletlensége

Várható tanulási problémák

- olvasás /kép/ gyengesége,
- írás /rajzolás/ gyengesége,
- számolási nehézség

Mindezek korai felismerése és szakszerű segítése, fejlesztése elengedhetetlen a gyermek későbbi fejlődése érdekében.

A fejlesztő- és gyógypedagógus szerepe:

A gyermek fejlesztésének területeit, heti rendszerességét a Nevelési Tanácsadó, illetve a Békés Megyei Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság szakemberei jelölik ki.

A fejlesztő pedagógus fejlesztési terv alapján állítja össze a gyermek egyéni fejlesztési tervét hónapokra, majd napokra lebontva. Az elért eredményeket értékeljük a megfelelő szempontok alapján. A gyerekekről egyéni fejlesztési naplót vezet a fejlesztő pedagógus egész éven át.

A fejlesztő pedagógus segítő szándékának a sérült gyermek egész környezetére, életfeltételeire ki kell terjednie, nem állhat csupán elszigetelt funkciófejlesztésből.

A fejlesztő foglalkozásokat igénylő gyermekek egy részénél mozgásos ügyetlenség is tapasztalható. Egyes esetekben a nagymozgások és finommozgások területén egyaránt jelentkezik, más esetekben csupán mikro-mozgások fejletlenségéről van szó.

II. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

II.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A katolikus nevelésnek alapja és középpontja maga Krisztus.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak, pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel”.(CIC 803.)

A többcélú intézmény feladata a katolikus, keresztény hitű és vallásukat gyakorló szülők gyermekeinek a keresztény világnézet és erkölcs alapján nyugvó nevelése és oktatása. A tanulói jogviszonyt ezután létesítő, belépő tanulók felé irányuló keresztény szellemű nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy képesek legyenek a szabadság felelős használatára, érzékük alakuljon ki az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot; a pozitív tulajdonságok erősödjenek meg bennük, tudjanak felelősen választani az értékes és értéktelen, jó és rossz között, folyamatosan képezzék önmagukat, képesek legyenek az önnevelésre.

Törekedni kell a nevelés során arra, hogy a tanítványaink mind jobban és érettebben éljék meg személyes hitüket, kialakítva magukban a keresztény állásfoglalást. Ehhez tanáraik, hitoktatóik személyes példáját is szükséges látniuk.

A fentieket figyelembe véve a nevelőtestület a következő alapelveket fogalmazta meg:

- Számunkra minden gyermek egyformán fontos. Oktatásunk, nevelésünk, az egész óvodai és iskolai élet középpontjában a gyermek áll.
- Igyekszünk olyan pozitív érzelmi légkört teremteni az oktatás-nevelés színterein, hogy a gyermekek, a tanulók képesek legyenek az óvodai és az iskolai közösség, majd saját helyi közösségeik érdekében együttműködni, dolgozni, jól érezni magukat e közösségekben. Kívánatosnak tartjuk, hogy segítő együttműködés alakuljon ki tanár és diák között. Ezek eredményeként tanulóink kötődnek az óvodához, az iskolához, szülőföldjükhöz, az egyházközséghez, az Egyházhoz.
- Intézményünk mindenki számára nyitott, aki elfogadja a keresztény elveket. Tanulóinkat arra neveljük, hogy a már hagyományos aktivitással vegyenek részt a város, az egyházközség életében. A város polgárai, az egyházközség tagjai használják iskolánk szabad szellemi kapacitását.
- A nevelőtestület az óvoda és az iskola alapvető pedagógiai funkciójának tekinti a különböző családokból, illetve az általános iskolákból eltérő szokásokkal, előképzettséggel érkező gyermekek, tanulók felzárkóztatását. Ugyanakkor a pedagógusok vállalják a tehetséges gyermekek, tanulók egyéni foglalkozások keretében történő felkészítését továbbtanulásra, tanulmányi és egyéb versenyekre.
- A mi intézményünkben megtalálják helyüket a humán és reál tantárgyak, a sport iránt érdeklődő gyermekek, tanulók is, hiszen képzésünk profilja minden szinten többirányú.

- Óvodapedagógusaink, szaktanáraink úgy szervezik az óvodai és tanórai foglalkozásokat, szabadidős tevékenységeket, hogy lehetőséget biztosítsanak a gyermekek, tanulók aktív közreműködésére, egyéniségük, képességeik kibontakoztatására.

Az iskola nevelőtestülete meghatározta az iskola által képviselhető, mindannyiunk által felvállalható legfőbb értékeket:

- **kommunikáció**
- **alkotóképesség**
- **humanista szemlélet; erkölcs**
- **lokálpatriotizmus**
- **testi-lelki egészség**

Az értékekhez kapcsolódó célok, feladatok sokszor egymást átfedve, egymást erősítve jelentkeznek.

1. Intézményünk fontos értéknek tartja a **kommunikációs képességet**, mert

- az anyanyelv szabatos használata nélkül az értelem kiművelésének szándéka üres szólam marad,
- a tanulók, az ifjúság életterének kitágítása szempontjából fontos, hogy a gyermekek ismerjenek idegen nyelveket,
- a technika fejlődése szükségessé teszi, hogy a felnövekvő generáció értse és használja a formalizált nyelvet (számítógép, ábrázolás, képletek, szótárak, lexikonok...). A formalizált kommunikáció lehetővé teszi az információk tömörítését, áttekinthetőségét, ugyanakkor a hatékonyabb, komplexebb gondolkodás eszköze is,
- a pozitív szociális kommunikáció képessége teszi az embereket alkalmassá arra, hogy toleránsak legyenek egymással szemben, a pozitív érzelmi megnyilvánulások kerüljenek előtérbe.

A fentiek értelmében iskolánk célja, hogy:

- tanulóink tudják gondolataikat anyanyelvükön helyesen, árnyaltan kifejezni szóban és írásban,
- idegen nyelven a valós életben előforduló kommunikatív feladatokat tudjanak megoldani,
- ismerjék és alkalmazzák a formalizált kommunikáció alapvető jelrendszerét,
- tanulóink értsék és alkalmazzák a pozitív szociális kommunikáció jelentőségét.

A célokból fakadó feladataink:

- Kiemelt feladatnak tekintjük, hogy minden tantárgyban, az iskolai élet minden területén tanulóinkat a szép magyar beszédre neveljük, kifejezőkészségüket, helyesírásukat csiszoljuk.
- Elsajátíttatjuk tanulóinkkal az egyes műveltségi területekhez kapcsolódó tantárgyak szaknyelvének szabatos használatát.
- Biztosítjuk, hogy tanulóink megismerjék a különböző segédletek (könyvtár, táblázatok, számítógép) kezelését, felhasználását.
- Idegen nyelvek esetén a beszédértést, a beszédkészséget a tanulók a mindennapi életben előforduló szituációkban gyakorolják.
- Az iskolában a tanulók között és a tantestületben dominánsan pozitív légkört alakítunk ki.

Eszközök, eljárások:

- Minden tantárgy dolgozataiban a helyesírási hibákat javítjuk, a tanulók szóhasználatát órákon, szünetekben, szabadidős programokon korrigáljuk.
- Gyakoroltatjuk a szaknyelvet, az idegen szavak jelentését megkerestetjük a könyvtári segédletek használatával.
- A belépő évfolyamokkal osztályfőnöki órák keretében ismertetjük meg az iskolai és a közművelődési könyvtár legalapvetőbb használatát.
- Minden tanulónak el kell sajátítania a számítástechnika alapjait. A tanulók rendelkezésére áll a kellő számú számítógép internet-hozzáféréssel.
- A tanulókkal a következő eszközöket használjuk rendszeresen: négyjegyű függvény-táblázat, szótárak, segédkönyvek, térképek, lexikonok, ismeretterjesztő kiadványok, folyóiratok
- Idegen nyelveket kezdő- és haladó szinten, csoportbontásban oktatunk, melyhez rendelkezésre áll a gimnázium épületében a 20 férőhelyes, audiovizuális eszközökkel felszerelt nyelvi labor is.
- Igyekszünk megismerni a tanulók családi körülményeit, pszichés problémáit. Felmérésekkel és folyamatos párbeszéd segítségével törekszünk feltérképezni a család szociális helyzetét. A tanulókkal kapcsolatos kérdéseket a tantestületen belül folyamatosan megbeszéljük.

2. A nevelőtestület az **alkotóképességet** a lehető legtagabban értelmezi az egyszerű reprodukálástól, tényanyag megtanulásától kezdve a szabályhasználaton, szabályalkotáson, tervhasználaton, tervalkotáson keresztül a tanuló korának és képességeinek megfelelő valódi alkotótevékenységig. Fontosnak tartjuk, hogy alapvető tantárgyi tudáselemek alapozzák meg az alkotóképességet. Az alkotóképesség kibontakoztatásának fontos eleme a nyitottság az új befogadására, a tudás tisztelete, a szakmaszeretet, az igényes munkavégzés, a szorgalom, az önfegyelem, a problémamegoldódó gondolkodás fejlődése, az önfejlesztés képessége.

Az ebből fakadó céljaink:

- Kiemelten fontosnak tartjuk tanulóinkkal megismertetni a különböző tanulási stratégiákat (vázlat, jegyzetelés, adatgyűjtés, rendszerezés...)
- Nagy gondot fordítunk arra, hogy tanulóink szilárd alapismeretekkel (fogalmak, törvények, alapösszefüggések) rendelkezzenek, melyre a gyakorlatban alkalmazható tudás építhető.
- Tanulóink értsék és alkalmazzák a méréssel működő értékelést (mértékegységek, azok átváltása)
- Fejlődjön tanulóink problémamegoldó absztrakciós képessége az egyéni képességeknek és életkoruknak megfelelően.

Feladataink:

- Minden tantárgy keretén belül megismertetjük, gyakoroltatjuk, és segítünk kiválasztani a tanuló számára legjobb a tantárgy sajátosságából adódó tanulási módszereket.
- Megköveteljük az alapvető fogalmak egyértelműen világos tudását. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a rendszeres napi tanulás feltételeit.
- A tantárgy jellegétől függően lehetőséget biztosítunk tanulóink kísérletek, mérések elvégzésére, mérési eredmények, statisztikai adatok elemzésére, szemléltető eszközök készítésére.
- Fokozatosan, egyéni képességekhez mérten egyre összetettebb feladatok megoldására ösztönözzük tanulóinkat.

Eszközök, eljárások:

- A belépő tantárgyaknál kellő időt fordítunk a tantárgy jellegéből fakadó tanulási módszerek megismertetésére.
- Osztályfőnöki órák, klubfoglalkozások tematikájában is szerepelnek a tanulási módszerek.
- Törekedünk arra, hogy a tanulói kísérletek elvégzéséhez szükséges eszközök rendelkezésre álljanak.
- Rendszeres számon kérés írásban és szóban. A legfontosabb fogalmakat folyamatosan ismételjük, az alapvető fogalmak ismeretét minimum követelményként kezeljük.
- A tanulókkal képességeik és adottságaik szerint differenciáltan foglalkozunk. Ezt szolgálják az igény szerinti korrepetálások, a tehetséggondozás differenciált egyéni foglalkozások formájában, a felkészítés és részvétel versenyeken, fakultációk, szakkörök, csoportfoglalkozások, életpályára felkészítés, egyéni foglalkozás osztályfőnöki órák és klubfoglalkozás keretében, felsőoktatási intézmények nyílt napjainak látogatása.

3. Fontosnak tartjuk, hogy a **humanista szemlélet; erkölcs** áthassa az egész iskolai életet. A globális értékek egyben a legmélyebb egyéni érdekek is. A globális értékrend minden ember, csoport, nemzet sajátos értékrendjének magját, alapját képezi. E nélkül a felnövekvő generációk nem lesznek képesek megbirkózni a globalizálódó világ szociális, társadalmi konfliktusaival.

A fentieknek megfelelően iskolánk célja:

- Tanulóink valósítsák meg a segítő együttműködést, kötődjenek az iskolához.
- Tanulóink ismerjék meg a harmonikus családmódellet működését, a kiegyensúlyozott, boldog családi élet kialakításának módjait, sokfajta akadályát, veszélyeit.
- Fiataljaink becsüljék meg a tudást, az emberi és természeti értékeket, fogadják el a máságot, legyenek toleránsak egymással szemben.

Feladataink:

- Tanáraink kezdeményezik a tanár-diák segítő együttműködést. A tanulók lehetőséget kapnak a csoportmunkára. Feltérképezzük és figyelemmel kísérjük tanulóink társas kapcsolatait. A pozitív kapcsolatokat erősítjük.
- Élményt nyújtó művészi alkotások elemzésével, vitaalkalmak biztosításával támogatjuk tanulóinkban a kívánatos meggyőződés kialakítását.
- Állami ünnepek, egyházi ünnepek, iskolai ünnepek, megemlékezések rendezése a tanulók aktív közreműködésével történik. Kulturált szórakozási lehetőségeket biztosítunk.

Eszközök, eljárások:

- Kérdőív, egyéni és csoportos beszélgetések
- Színház-és tárlatlátogatás, tanulmányi jellegű kirándulás, szakkörök, klubfoglalkozások, osztály-klubdelutánok, iskolai rendezvények, állami, egyházi és iskolai ünnepek, iskolaújság, iskolarádió, Mikes-napok.

4. Magyarország népességvándorlási adatai azt mutatják, hogy a tanulók döntő többsége felnőtt életét egy adott lakóhelyen vagy lakóhelyével azonos környezetben éli le. Kívánatos, hogy iskolánk tanulói az általános ismereteken kívül ismerjék **saját környezetük értékeit**. Felnőttként ezen értékek megőrzői, továbbépítői lesznek.

A szülőföldhöz való kötődés érdekében *célunk*, hogy

- tanulóink ismerjék meg a település és környezetének helytörténeti vonatkozásait, az iskola történetét, mélyedjenek el az iskola névadójának munkásságában. A tanulók ismerjék meg, hogy az iskola befejezése után milyen lehetőségei vannak a munkába állásban, továbbtanulásban.
- ismerjék meg más népek, nemzetiségek kultúráját, szokásait és tartsák tiszteletben azokat.

Feladataink:

- Tanulóinkat bevezetjük a város, az egyházközség kulturális életébe.
- A tanulókat bevonjuk az iskola, az egyházközség történetével kapcsolatos gyűjtőmunkába.
- Városunk több nemzetiségű (magyar, román, szerb és egyéb), így tanulóinknak lehetőséget biztosítunk a helyi nemzetiségek kultúrájának közvetlen megismerésére.
- Ápoljuk külföldi, elsősorban a közvetlenül határon túli kapcsolatainkat.

Eszközök, eljárások:

- A várossal közös rendezvények szervezése: színház, ünnepek, vetélkedők, kiállítások. Településünk történetének kiemelt eseményei az érettségi tételekben szerepelhetnek történelemből, az irodalmi és kulturális életről pedig magyar irodalomból.
- Iskolatörténeti kiállítások, pályázatok, tanulók bevonása nyílt napok szervezésébe, Mikes Kelemen élete és munkássága helyi érettségi tétel magyarból, osztályfőnöki órán az iskolánk története.
- Battonya testvérvárosi kapcsolatot tart fenn a romániai Lippával és Pécskával. A tanulók számára – igény és lehetőség szerint - cserelátogatásokat szervezünk.
- A **HATÁRTALANUL!** Pályázat keretében az adott tanév 7. évfolyamosai vesznek részt.
- A 12. évfolyamos tanulóinknak lehetőséget biztosítunk a Munkaügyi Központ kapcsolódó rendezvényein való részvételre.

5. Minden ember közvetlen érdeke a **testi-lelki egészség**, a jó közérzet, szervezetének, személyiségének optimális működése, fejlődése.

Tanulóink testi-lelki egészségének megőrzése, fejlődése érdekében *céljaink*:

- tanulóink értsék meg, hogy a fizikai erőnlét, a helyes életmód feltétele a kitartó munkavégzésnek: kedveljék meg a mindennapos testmozgást.
- a gyermekek ismerjék meg az egészségkárosító hatásokat, a környezeti ártalmakat. Alakuljon ki bennük olyan meggyőződés, amely elutasítja az alkohol, a dohányzás, a narkotikumok fogyasztását, a szándékos környezetrombolást.
- tanulóink legyenek fogékonyak a szép iránt, fejlődjön zenei-, vizuális-, irodalmi befogadóképességük.
- tanulóinkban alakuljon ki reális énkép.

Feladataink:

- Biztosítjuk tanulóink számára a mindennapos testmozgást és a kötelező tanórai foglalkozások keretében a könnyített testnevelést.

- Személyes példamutatással, a káros szenvedélyek megelőzését szolgáló meggyőző előadásokkal óvjuk tanulóinkat a káros hatásoktól. Nagy hangsúlyt fektetünk a megelőzésre.
- Az iskolai könyvtár anyagának gazdagításával, színházlátogatás, zenehallgatás szervezésével, művészi alkotótevékenység biztosításával fejlesztjük tanulóink szépérzékét. Bevonjuk a gyermekeket az esztétikus környezet, az osztályterem, az udvari környezet kialakításába.
- Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a magatartászavarokkal, pszichés problémákkal küszködő gyermekek reális önértékelésének kialakítására.

Eszközök, eljárások:

- Testnevelésórák, sportkör, kirándulások, túrák, részvétel sportversenyeken.
- Megelőző ismeretterjesztő programok, előadások, klubfoglalkozások
- Osztálydíszítő-verseny
- Környezetrendezés: egy délután az iskoláért
- Kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal, pszichológussal, iskolaorvossal, védőnővel, Vöröskereszttel. Az érintettek rendszeres előadást tartanak iskolánkban.
- Tantárgyak tanítási anyagához kapcsolódó testi-lelki egészségvédelem (környezetvédelem, baleset-megelőzés, betegségek megelőzése, stressz-elhárítás)
- Egészségpropaganda: szóróanyagok, egészségpolitikai intézkedések ismertetése szülőkkel, tanulókkal.

II.2. Az iskola gyermekképe és az iskola ebből fakadó feladatai

A katolikus intézmények küldetése

- A katolikus intézmény küldetése a társadalomban

Az Egyház Krisztustól kapott feladata az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzenek a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai, általános iskolai, középiskolai nevelésnek is.

Iskolánk egyházmegyei fenntartású katolikus intézmény. Egy egyházi iskola esetében a lelkiségből adódik a pedagógiai elvek sajátos formája és az intézmény identitása. Az itt dolgozók feladata, hogy személyes példamutatásuk által egyre jobban megvalósulhasson az iskola sajátos nevelési eszménye.

A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus iskolák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.¹

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a remélhetőleg egyre

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon, 7,8,14. oldal

több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda, az iskola katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

- A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus közoktatás szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat (óvodákat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”²

A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.³

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda és iskola is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, a tanítókat, a tanárokat, sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkeséggel és szellemiséggel rendelkeznek.

- A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezte el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozni az azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „*saját képére és hasonlatosságára*”, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

Intézményük sajátosságai

- Az első-második évfolyamon komoly gondot fordítanak tanítóink a szokások kialakítására. A szokásalakítás nem más, mint a látott pozitív példa rendszeres utánzása, a felnőttek részéről annak következetes számonkérése, megkövetelése, a gyermekek részéről pedig a megvalósítása.

Az óvodából hozott szokásokat tovább bővítik. A meglévő vagy éppen hiányzó önkiszolgálás, higiénia, játékhoz kapcsolódó szokások bővítése, iskolássá válással kapcsolatos szokások kialakítása kap kiemelt szerepet. Minden tanítónőnek az egységes követelésre kell kiemelt figyelmet fordítani. A szabadidős tevékenység és a szünetekben a balesetveszélyek elkerülése érdekében, a játékhoz kapcsolódó helyes szokások kapnak kiemelt figyelmet.

A második évfolyam végén az osztályok neveltségi szintben még eltérőek. Törekedni kell az egységes követelésre, nevelési eljárások egységesítésére.

Az 1-2. évfolyamon nem szakrendszerű oktatás folyik. Az 1. osztályokban igen komoly figyelmet fordítanak tanítóink az első osztályosok megismerésére. Az óvodákkal kialakult jó kapcsolat (foglalkozások kölcsönös látogatása, közös továbbképzések, szülői értekezletek) segít a tanulók megismerésében. A tanulási zavarokkal küzdő tanulók felismerésére nagy gondot fordítanak. Kétes esetekben rendszeresen élnek a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság vizsgálatának lehetőségével (Békéscsaba), a magatartászavarokkal küzdő gyermekek esetében pedig a Nevelési Tanácsadó segítségét kérik (Mezőkovácsháza). Beszédhibás tanulók számára képzett logopédus alkalmazása lehet szükséges. A hátrányos helyzetű, lassabban haladó tanulók számára rendszeres felzárkóztató foglalkozások biztosítottak. Az 1-2. osztályt tanítók kiemelt feladatnak tartják a tanulók továbbhaladási feltételeinek megteremtését, biztosítását. Megalapozott olvasás-, írás-, számolási készség szükséges a továbblépéshez (a tantervi követelményben meghatározottak szerint). Ehhez elengedhetetlenül szükséges a differenciálás

² Egyházi Törvénykönyv (CIC. 796.1. kánon)

³ Egyházi Törvénykönyv (CIC 803.2. kánon)

módszere. A 1. évfolyamtól délutáni foglalkozásokon a szülők igénye alapján a tehetséges, jobb képességű tanulóinknak biztosítunk lehetőséget képességeik fejlesztésére.

- A 3-4. évfolyamon a különböző neveltségi szinttel rendelkező osztályok jelentenek gondot. Hiányos szokásrend megváltoztatása és nem a meglévő szokásrend bővítése a feladat. A kollégák egységessége a követelésben és a nevelési eljárások egyeztetése hozhat eredményt. A 3-4. évfolyamon nem szakrendszerű oktatás folyik, napközi otthonos ellátás biztosításával. A 3. évfolyamtól délutáni foglalkozásokon a szülők igénye alapján a tehetséges, jobb képességű tanulóinknak idegen nyelvből (angol, német) biztosítunk lehetőségeket képességeik fejlesztésére.

- A felső tagozatra (5-8. évfolyamra) az elvárásoknak megfelelő neveltségi szinttel érkeznek a tanulók. Gondot a nehezen nevelhető tanulók okozhatnak. A felső tagozaton ezeknek a tanulóknak a problémái fokozódnak a serdülőkor gondjaival együtt. A meggyőzés módszere kerül előtérbe, a nevelésben a pozitív megerősítés és a dicséret, a személyes példaadás módszereinek alkalmazása azonban nem hozza meg minden esetben a kívánt eredményt. Országjárások, tanulmányi jellegű kirándulások, különböző rendezvények (hangverseny-, színház- és bábszínház-látogatás, tanévnyitó, ballagás, tanévzáró, stb.) adhatnak alkalmat arra, hogy tanulóink az idegen környezetben való viselkedési szabályokat megismerjék. A nevelés módszereinek egységes alkalmazása, a házirend következetes betartatása, az osztályfőnöki munka megerősítése lehet garancia a tanulóink megfelelő neveltségi szintjének biztosításához.

- A gyermekek a közép fokú iskolánkba (9-12. évfolyam) zömében 14 éves korban érkeznek, a serdülőkor közepén. Megszokott környezetükből, baráti körükből kiszakadva, új környezet, új feladatok, új kihívások várják őket. Tudjuk, hogy ezek a változások megviselik a gyermekeket, az újjal, az ismeretlennel nehéz szembenézni. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a felsőbb éves tanulók bevonásával segítsük a gyermekeket az új környezet megismerésében, segítsük a beilleszkedést az iskolai közösségbe. Adjunk meg minden segítséget, hogy képességeiket kibontakoztathassák, elérjék teljesítő képességük maximumát.

Igyekszünk szoros kapcsolatot kialakítani beiskolázási körzetünk általános iskoláival is, igyekszünk megismerni leendő tanulóinkat még az általános iskolában. Az általános iskolai kollégákkal egyeztetjük a nevelési, oktatási módszereket, ezzel is megkönnyítve a hozzánk beiratkozó tanulóknál az átmenetet.

Az iskola szoros kapcsolatot tart fenn a szülői házzal. A hozzánk érkező gyermekek biológiai és pszichikai fejlettségben egyénenként igen nagy eltéréseket mutatnak. Kis létszámú középiskola a miénk, így minden gyermekkel egyénenként tudunk foglalkozni, személyre szabottan tudjuk segíteni a tanulók fejlődését.

Ebben az életkorban a gyermekeket, fiatalokat egyre erősödő önállósulási vágy jellemzi, amely gyakran szélsőséges viselkedésben nyilvánul meg. Nevelőtestületünk különleges figyelmet fordít a magatartászavarokkal küszködő tanulókra, segít helyes önértékelésük kialakításában. Ugyanakkor kellő figyelmet fordítunk az önállótlán, bátortalan, kezdeményezésre kevésbé képes tanulókra is, keressük kudarcaik okát, és erősítjük bennük a sikerélményt. A tanuló beilleszkedési zavarára vagy más fogyatékoságára utaló, megalapozott gyanú esetén javasoljuk a szülőknek a tanuló szakértői és rehabilitációs bizottság előtti megjelenését. A bizottság által elvégzett vizsgálat alapján kiadott javaslata alapján igyekszünk eljárni: mentesítjük a tanulót a javasolt tantárgyak, tantárgyrészek szokásos értékelése és minősítése alól, illetve megfelelő egyéni rehabilitációs foglalkozásokkal segítjük a hátrányainak csökkentésében.

Iskolánkban nem alakultak ki szélsőséges nézeteket valló csoportok. Tanulóinkat továbbra is szeretnénk ettől megóvni, olyan példák felsorakoztatásával, amely elutasítja a deviáns magatartást, inkább segíti az életben való eligazodást.

A 14-20 éves korosztály szeretne már önálló lenni, azonban gyakran az önállóságra törekvéssel együtt felületesség, túlérzékenység jellemzi e korosztályt. Fokozatos terheléssel, rendszeres, a tanuló képességeinek megfelelő feladatokkal és ezek következetes számonkérésével segítjük tanulóinkat abban, hogy pontosan, megbízhatóan végezzék munkájukat.

Az önállósulási vágygal együtt jár a fiatalok vitatkozási vágya. Az iskolában és a szabadidős tevékenységek keretében bőven találunk alkalmat vitakultúrájuk fejlesztésére. A tanulók valós helyzetekben gyakorolhatják érveik kifejtését, a másik meggyőzésének tiszteletben tartását, közben árnyaltabbá válik kifejezőképességük, megtanulják saját álláspontjukat kifejezni és megvédeni.

A gyermekek serdülőkorban eljutnak a formális gondolkodás szintjére, jó megfigyelők, képesek absztrakt-logikai gondolkodásra. Képesek nagyon sok ismeret befogadására, különböző alkotótevékenység végzésére. Az iskola feladatának tekinti, hogy megtalálja minden tanulónál azt az optimális terhelést, amely a gyermek képességeinek kibontakoztatását legjobban szolgálja. Minden gyermek tehetséges valamiben. A sokszínű iskolai élet bőven kínál alkalmat arra, hogy minél gazdagabb, mélyebb ismeretek, pozitív élmények által valamilyen területen erős érdeklődés alakuljon ki a tanulóknál. Különösen az iskoláztatási szakaszok vége felé ez az érdeklődés meghatározhatja a tanuló további életpályáját. Az iskola ezt segíti elő szakkörök, pályaaorientációs foglalkozások, egyéni foglalkozások, választható tantárgyak és az emelt szintű érettségire való felkészítés biztosításával.

Az utóbbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a 9. osztályos tanulóink év eleji felmérései 30-35%-os elsajátítási szintet mutatnak. Gyenge a helyesírási, számolási, mértékegységváltási képességük, több esetben gond van az értő olvasással is. A tanulók többségének nincs kialakult érdeklődési köre. Sokan a családban nem kapnak követendő modellt. Életkori sajátosságaikból fakadóan a könnyűzene, a diszkó, az internet, a számítógépes játékok állnak érdeklődésük középpontjában. Kevés gyermek érkezik kialakult érdeklődéssel, jól meghatározott célkitűzéssel a középiskolába. Többségük valódi célja szakmai képesítés, érettségi megszerzése. Iskolánknak kell a gyermekeknek, fiataloknak mintát adni, sokoldalú tevékenység biztosításával segíteni életcéljuk megtalálásában.

Kilencedik osztályosaink a tanévnyitón tétova, várakozó gyermekek, a változás folyamata az évek során észlelhető. A középiskolai évek vége felé komolyabbak, felnőttebbek, határozottabbak lesznek. Tapasztalataink szerint a tanulást érettségi után sem hagyják abba, továbbképzésen, átképzésen vesznek részt, szakmát tanulnak, vagy felsősokú intézményben folytatják tanulmányaikat.

A középfokon történő nevelés és oktatás egyik fő célja, hogy a tanulókat összefüggésekben és rendszerben való gondolkodásra nevelje. Tegye képessé őket információk szerzésére, szűrésére és feldolgozására, az információs korban való eligazodásra. Követelményeivel és tevékenységével ösztönözze a tanulókat tudásra épülő, önálló vélemény kialakítására, alternatívák felismerésére és mérlegelésére, majd az ezeken alapuló felelős döntésekre. A képzési folyamatban az életkorhoz és az egyéni érettséghez igazodva optimalizálja terhelésüket.

A középfokú oktatási intézmény a tantárgyi képzésben arra törekszik, hogy a képességfejlesztés során az elméleti ismeretek és a pragmatikus, alkalmazott tudás meggyőzően összekapcsolódjon. Erősödjön meg minden tanulóban a saját tanulási stratégia. El kell jusson minden tanuló az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és - kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének olyan képesség szintjére, amely az életkorának megfelelően a mindenkori tanuláshoz szükséges.

A középfokú oktatásban a tantárgyi és tantárgyközi tartalmak és tevékenységek révén elsajátítható tudást közvetítjük, továbbfejlesztjük a kommunikációs és a tanulási képességeket. Folyamatosan nevelünk az anyanyelv igényes használatára. Kialakítjuk tanulóinkban a folyamatos tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.

I.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés általános feladatai

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetésstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet-himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

A hitre nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A hitre nevelés szője át az intézmény mindennapi életét.
- A hitéleti nevelés személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek hitéleti múltjához.

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.
- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

Az érzelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A gyermekek, tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- A helyes arány kialakítása az érzelmek kimutatásában.

A személyiség fejlesztése az európai irányelvek szerint:

- Az ifjú nemzedék világra való kitekintésének, műveltségének segítése:
 - Nyelvi felkészültség.
 - Számítógépes ismeretek a tudás szolgálatában.
 - Más nemzetek kultúrájának, földrajzának, történelmének, anyanyelvének, hagyományainak megismerése.
- A tanuló törekedjen több idegen nyelv elsajátítására, nyelvvizsgák letételére.
- Az esélyegyenlőségre való felkészítés (nem különb a tudása más nemzetek tanulóinál, de tudása megalapozott, így értékei egyenlők).
- Ismerjék a legfontosabb európai integrációs szerveket, és hazánk részvételét azok tevékenységében.
- Építsenek ki kapcsolatot más európai országok fiataljaival.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.
- Ismerjék meg más európai országok iskolarendszerét és szakmai követelményeit.
- A tanulóknak tudatosítsuk a magyarságtudatot:
 - „Elsősorban magyar vagyok, és csak azután európai.”
 - A hazaszeretet, a nép szeretete, a magyar nyelv ápolása, művelése, a kulturált beszéd, a hagyományok ápolása, a magyar termékek becsülése.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztényi gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállítás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A bűnbánatra való készség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.

- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

Középiskolában

A személyiségfejlődéssel kapcsolatos feladatok a középfokú oktatásban is sokrétűek. Ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy a pedagógiai munka során katolikus személyiségeket igyekszünk kialakítani tanulóinkból, akikben a legfőbb általános emberi értékek keresztény hitükben gyökereznek. A munka során figyelembe kell venni, hogy olyan világban élünk, ahol a diákok szüleinek nagy része nem kapott vallásos nevelést, a hiány pótlását az iskolától várják. A tanulók hitbeli tájékozottsága nagyon sokféle.

A korra, amelyben élünk az is jellemző, hogy nem érték az alázat, a megbocsátás, a türelem, a szeretet és egymásra figyelés – mert a pénz és az érvényesülésre minden áron való törekvés az minta. Ilyen körülmények között kell egészséges lelkületű katolikus fiatalokat nevelni, meg kell tanítani őket hitük okos megvédésére, véleményük bátor, de másokat nem sértő kimondására, és arra, hogy belső értékeik megszerzéséért meg kell dolgozniuk.

Következésképpen rá kell szoktatni a tanulókat a rendezett, fegyelmezett életre. Tanuljanak meg uralkodni szenvedélyeiken, vágyaikon. Így válhatnak igazán szabaddá. Tanulják meg, hogyan vezessék le helyesen indulatukat, haragjukat. Sajatítsák el a lemondást mások érdekében, a szelídséget, alaposságot, mértékletességet. Alakuljon ki a belső csendre, elmélyülésre való igény, az önmarcangolás-mentes bűnbánat. A tanulók elé Jézust és az őt követő szenteket kell állítani. A családok életvitele miatt nagy felelősség hárul az iskolára. A tanulók egy része olyan családmódot hoz, amelyből hiányzik az anyai vagy apai minta, ahol kevés a gyerekekre fordított idő, hiányzik a keresztény értékrend. Ezeknek a tanulóknak nagy a szeretet-, törődés- és elfogadás-igényük.

A katolikus személyiség-ideál, mintaértékű magas szintű erkölccsel rendelkező pedagógusokat tételez fel, akik életvitelükkel, szakmai felkészültségükkel nemcsak a tanítványaiknak minta, hanem hatni képesek a szülőkre is, akik azt elfogadják, együttműködnek.

II.4. A teljes egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

II.4.1. A teljes egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az egészségnevelés változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében (WHO).

Az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen (WHO).

Intézményünk minden pedagógusa és dolgozója törekszik a tanulók és a saját egészségének védelmére, az egészség fejlesztésére és az eredményes tanulás segítésére.

Feladataink:

- a mindennapos testmozgás lehetőségének megteremtése,
- a személyi higiéné iskolai körülmények között,
- a lelki egyensúly fenntartása, visszaállítása,
- családi életre nevelés, családtervezési módszerek,

- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése,
- a járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása,
- a bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzése,
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása,
- baleset-megelőzés és elsősegély-nyújtás.

II.4.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtás az az egészségügyi beavatkozás, melyet bárki végezhet a végleges szakellátás megkezdése előtt, baleset vagy hirtelen fellépő egészségkárosodás közvetlen következményeinek elhárítása és az állapot további romlásának megakadályozása érdekében.

Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztésig minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Törvényben előírt kötelezettség. Minden állampolgárnak feladata a tőle elvárható szinten - tudásához mérten, de önmagát nem veszélybe sodorva.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az intézmény fő célja a motiváció megteremtése lehet, ezt követően érdemes a diákokat valamilyen célszervezethez irányítani (Ifjúsági Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt). Célunk, hogy a középiskola befejezéséig minél többen elsajátítsák az alapvető elsősegélynyújtó ismereteket, továbbá tudják és merjék alkalmazni azokat.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Az intézményben az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, kémia, fizika, technika, életvitel és testnevelés óra, szakmai óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg, ahol az iskolavédő, az iskolaorvos, vagy az ismeretek szakszerű elméleti és gyakorlati bemutatására képezett szakember segítségét veszi igénybe az iskola. Rendszerességét az adott tantárgy tanmenetében szabályozva biztosítjuk a tanulói életkorhoz, előismeretekhez igazítva.

A diáknapon és az egészségneveléssel kapcsolatos iskolai rendezvényeken évente visszatérő ciklusos formában valósítjuk meg az ismeretek átadását, szinten tartását.

Tanórán kívüli lehetőségek: erdei iskolák (a túrázás balesetvédelmi ismeretei), témahetek, szakkör, önképző körök. A Magyar Vöröskereszt által szervezett rendezvények, versenyek figyelemmel kísérése és ezeken való részvétel.

Az intézmény pedagógus és nem pedagógus dolgozói számára évente egyszer tartunk foglalkozást e témában.

II.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikus, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” (Kat. Isk. 34.)

A közösség olyan együttműködésre szerveződött emberi csoport, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, mert a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola (iskolaközösség, osztályközösség, szakköri érdeklődési kör, sportkör, énekkar, napközis és tanulószobai csoport, stb.),
- az iskolán kívüli közösségek (egyházközösség, művészeti iskolai csoport, baráti kör, stb.).

A közösségi életet már a legkisebb kortól is gyakorolni kell. A jó közösségfejlesztési gyakorlat azt mutatja, hogy hozzáértő segítséggel a gyermekek és fiatalok képesek maguk elé közösségi célokat és feladatokat kitűzni, s ezek köré kortárs-csoportokat szervezni.

A közösségi nevelés szempontjából elsődleges fontosságú a helyi közösség ismerete, mely tartalmazza a helyi történelem, hagyományok, legfontosabb vonatkozásait, a természetes és épített környezet, a közélet ismeretét is.

A tanulók életkorának az előre haladásával fontos megismerkedni különböző kultúrákkal, lehetőséget teremteni iskolán kívüli kapcsolatok felvételére.

II.5.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

Tanítási órák: szaktárgyi órák, hittanórák, osztályfőnöki órák

- A közösségi élet szervezése, tudatos, tervszerű nevelői irányítása, melyben minden szintű közösségi csoport érintett
- A programok kialakításában ötletadóként, szervezőként, lebonyolítóként a közösség tagjainak bevonása, a tanulók bekapcsolása a közösség által szervezett tevékenységekbe, és ott a közösségi együttéléshez szükséges viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- A közös sikerek, esetleges kudarcok átélésére, tevékenységek végzése, az összetartozás érzésének átélése érdekében.
- Életkornak megfelelő felelősi rendszer, igény esetén a középiskolában diákönkormányzat kialakítása, pedagógus-segítséggel való működtetése.
- A kommunikációs kultúra fejlesztése, melynek eredményeként tanítványaink képesek lesznek véleményük kialakítására, érveik kifejtésére, álláspontjuk megvédésére.
- A közösségi tevékenység eredményeként született iskolai hagyományok folytatása, továbbfejlesztése.

II.5.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.
- A lelki gyakorlatok, zarándoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.

Ünnepek, rendezvények:

Állami ünnepek: tanulóink és tanáraink részt vesznek a városi rendezvényeken, a műsorban tanulóink aktívan közreműködnek. Az ünnepet megelőző tanítási napon az iskola-rádióon keresztül, az iskolai színházteremben, a tornacsarnokban, az udvaron, a művelődési házban, az egyházközség templomában tartunk megemlékezést a tanulók által készített műsorral.

A katolikus valláshoz kötődő egyházi ünnepeket, hagyományokat a diákok aktív közreműködésével emeljük be az iskola életébe.

Minden új tanulóval szeptemberben a pedagógusok megismertetik az egyházmegye és az egyházközség, valamint az intézmény történetét és hagyományait.

Rendezvények (iskolai szinten és/vagy egységenként):

- Ünnepélyes tanévnyitó mise a Szentháromság plébániatemplomban;
- Tanévet nyitó mise Szegeden tanároknak: Veni Sancte
- Az általános iskolában és a középiskolában a hétfő reggel áhítat, félévente évfolyamonkénti, osztályonkénti beosztásban szentmise; az óvodákban az egyházi ünnepek előtt hittan-foglalkozás
- Szakrális Művészetek Hete, Művészetek Napja - szeptember
- Takarítási Világnap - szeptember 23.
- A közösségi szolgálat során a Szent Mihály temető hadisírjainak folyamatos gondozása
- Zenei Világnap - október 1.
- Megemlékezés október 6-ról; Autóbusszal, kerékpárral Aradra
- Mikes-nap; diáknapp, sportnap
- Megemlékezés október 23-ról;
- Szalagavató
- Fogászati vetélkedő, egészségügyi hónap (drog, alkohol, dohányzás, AIDS)
- Adventi készülődés, Mikulás és karácsonyi ünnepek
- Magyar Kultúra Napja - január 22. (diákgála)
- Farsang
- Megemlékezés március 15-ről
- A költészet napja (április 11.)
- A Föld napja - április 22.
- Anyák napja
- "Tesz-vesz Tavasz"; papírgyűjtés
- Gyermeknap rendezvények; sportversenyek
- Osztálykirándulás
- Ballagás (május, június)
- Ünnepélyes tanévzáró mise a Szentháromság plébániatemplomban
- Tanévet záró mise Szegeden tanároknak: Te Deum
- Zarándoklat – lehetőség szerint - tanévenként egyszer önállóan vagy közösen a katolikus egyházközséggel
- Kalandtúra, táborozás
- Diákközösség és az osztályfőnöki munkaközösség rendezvényei (pl. középiskolában: igény szerint gólyatábor)
- Iskolai emléknappok: kommunista diktatúrák áldozatainak napja; a holokauszt

áldozatainak napja; a nemzeti összetartozás napja

- Egyházi ünnepek:
 - Október 8. Magyarok Nagyasszonya
 - November 1. Halottak napja
 - Advent: Örömteli felkészülés Jézusnak, Isten ajándékának elfogadására.
Rorátén való részvétel - minden osztály egyszer
 - December 6. Szent Miklós: A tevékeny szeretet ünnepe
 - Január 6. Vízkereszt – az iskolák és az óvodák szentelése
 - Balázs-áldás – február 2.
 - Hamvazószerda: A nagyböjt kezdete. Hamvazkodás a templomban
 - Nagyböjti lelkigyakorlat gyónási lehetőséggel, a nagyhéten felkészülés Húsvétra
 - Húsvét
 - Pünkösd: elsőáldozás

Iskolai szintű egyedi rendezvényeink

- Szent Márton napjához kötődik a németet tanuló diákok jelmezes felvonulása.
- Az intézmény iskolásai Mikulás napján közös sétát tesznek az óvodai telephelyek érintésével a városban az együvé tartozás demonstrálására.
- Az adventi készülődés programja a lampionos felvonulás és a „kóringyálás”.
- A ballagást megelőző napon a középiskolában a végzősök jelmezbe öltözve, énekelve végigvonulnak az osztálytermeken, a városban, ez a „Bolond-ballagás”.
- Hagyományosan a ballagás napjára szerveznek érettségi találkozót az adott évben 50. éve érettségizett „öregdiákok” – az „aranyballagók”- , akik a fiatalokkal együtt részt vesznek az iskolától való búcsúzásban, szalagot tűznek az iskola zászlajára is.
- Nyílt napok – az óvodában fogadjuk a leendő óvodásokat és szüleiket valamilyen rendezvényhez, ünnephez, foglalkozáshoz kötődően; az általános iskolában az alsó tagozaton szervezzük meg a tanulóink szülei részére és első évfolyamon az óvodás gyermekek szülei részére. A középiskolában a helybeli és a vidéki, érdeklődő 8. osztályos tanulók és szüleik számára tanévenként két-három alkalommal. Az érdeklődőknek bemutatjuk az iskola életét, épületeit és eszközeit, tájékoztatjuk őket a lehetőségekről, esetleg tanítási órákat látogathatnak.

II.5.3. Az iskolai diákközösségi munka közösségfejlesztési feladatai:

- Mikes-napok: a legalább minden második évben megrendezésre kerülő 2 napos diáknap. A program hagyományosan a településen, az iskola körzetében kialakított pályán akadályverseny, humoros vetélkedők, előadások, ügyességi sportversenyek, kézilabda-, kosárlabda-, futballmérkőzések, a diákok kérései alapján érdekes előadások, filmvetítések, diszkó, tánc.
- Gólyabál – általában a diáknaphoz kötődő rendezvény. A 12. évfolyamos tanulók játékos feladatokkal felavatják a 9. osztályosokat, mintegy jelezve, hogy az iskolaközösség tagjává válnak.
- Gólyatábor – (igény szerint) a 9. évfolyamra beiratkozott tanulók számára augusztus végén 3 nap.

II.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnökök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, szakmai, különbözeti, osztályozó, javítóvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztályközösséggel, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.

- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: osztálynapló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

II.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

II.7.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása minden iskola feladata, a katolikus iskolában ez még nagyobb figyelmet igényel. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanulókra fejlesztésükről való gondoskodás céljából.

Ez a legszorosabb együttműködést kívánja a családdal és a tehetség-fejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A 1. évfolyamtól, illetve a 3. évfolyamtól a délutáni foglalkozásokon a szülők igénye alapján a tehetséges, jobb képességű tanulóinknak kiemelten idegen nyelvből (angol, német) biztosítanak lehetőségeket képességeik fejlesztésére.

Együttműködünk a középiskolai végzősöket érintően a speciálisan vezető képességekkel rendelkező tanulókat támogató DELTA-program szervezőivel.

Kiemelt feladatok:

- Tehetséggondozó programok, szakkörök szervezése
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre (szaktárgyi, sport, kulturális)
- Felkészítés továbbtanulásra, magasabb szintű tanulmányok folytatására
- Pályázatokon való megmérettetés
- Emelt szintű érettségire való felkészítés
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről
- A kétszintű érettségi előkészítők programjaiban való aktív közreműködés
- A tanulók bevonása a tanórai munka előkészítésébe

Iskolánkban rendszeresen *megrendezésre kerülő versenyek*:

Általános iskolai, illetve középiskolai szinten a munkatervben rögzítetten:

- A beiskolázási körzetünkbe tartozó (és a saját) általános iskola 8. osztályos tanulói számára "Középiskolás leszek" tanulmányi versenyt szervezünk középiskolánkban közismereti tantárgyakból munkaközösségi javaslatra. Formája: két levelező forduló és iskolai döntő.
- A beiskolázási körzetünkbe tartozó általános iskola 7-8. osztályos tanulói és saját tanulóink számára két évente „Honvédelmi” sportversenyt szervezünk iskolánkban a „Mikes Kelemen Középiskoláért” Egyesület és aktuálisan a HM támogatásával.
- Tehetséges tanulóink bekapcsolódnak a megyei, regionális és országos jellegű tanulmányi versenyekbe
- 2 évenként iskolánk hirdeti meg a megyei szintű Mikes Kelemen vers- és prózamondó versenyt 7-8. osztályos, illetve középiskolás tanulók számára.
- Tanulóink bekapcsolódhatnak a megyei, területi, regionális és országos, illetve nemzetközi sport-, rendészeti, katonai és lövészversenyekbe.
- Tanulóink rendszeresen részt vesznek helyi, térségi, megyei, területi amatőr versenyeken.
- A tanulók közreműködésével évfordulókhoz kapcsolódó kiállításokat rendezünk.

Tehetséges tanulóink a helyi tantervünkben biztosított lehetőségekkel élhetnek, de a szakkörökön való részvétellel is szélesíthetik ismereteiket. Önképzőkört igény szerint akkor indítunk, ha legalább 8 tanuló választja, és szabad órakeret ezt lehetővé teszi. Lehetőség van arra is, hogy a tehetséges tanulókat egyénileg készítsük fel tanulmányi versenyre, továbbtanulásra.

II.7.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Tanulóink előképzettségében a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkozó jelentős hiányosságok mellett –a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek mutatkoznak a szocializáció mértékében, a viselkedésben, az udvariassági szabályok ismeretében, valamint a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Ezért az esélyegyenlőtlenség csökkentése kiemelt feladat, amely sajátos felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

A felzárkóztatás összetett, nagy körülményt, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás, illetve a 3., az 5. a 7., a 9. osztályoknál a szintre hozás.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásának feltétele, hogy erre módszertanilag felkészített pedagógusok végezzék a felzárkóztatást mind a tanórákon, mind a napköziben, sőt a korrepetálások is megfelelő módszerekkel történjenek.

Első feladat: felzárkózásra szoruló tanulók feltárása

- Osztályfőnökök: ismerjék meg mielőbb tanulóikat (beszélgetések, családi háttér ismerete, felmérő tesztek íratása stb.)
- Szaktanárok: saját tantárgyukból írássanak felmérő dolgozatokat év elején a hiányosságok feltárása érdekében. Jelöljék ki azokat a tanulókat, akik felzárkóztatásra

szorulnak.

Tevékenységi formák:

Az osztályfőnöki órák témakörébe beiktatjuk az eredményes tanulás feltételeit, módszereit az 5., a 7., a 9., a 11. osztályokban (önismeret, önnevelés képessége, önellenőrzés képessége, önkritika, a tanuláshoz szükséges optimális fizikai állapot megteremtése). Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek (akarati tulajdonságok, rendszeresség, igényesség, koncentrációs képesség, a tanulásra való igény, a tanulásnak önépítésként történő elfogadása) fejlesztése. Tanulási szokások, módok, technikák, az önismereten alapuló tanulási módszerek ki-munkálása.

Tanulótársak bevonása a gyengébb tanulók segítségébe. A szülőkkal való egyeztetés.

Szaktanári órák: a tantárgyankénti speciális tanulási technikák alkalmazása: tankönyvek, munkafüzetek használata. Hagyományos és új információhordozók alkalmazása (könyvtár, lexikonok, kézikönyvek, számítógép, Internet, stb.). Felzárkóztató foglalkozások tartása a 9. osztályban. Korrepetálások megszervezése – szükség esetén – a gyengébb képességű tanulók részére. Csoportbontások lehetőség szerint.

Általános iskolában:

- kis létszámú első osztály, lehetőségtől függően,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- az egyéni foglalkozások, a felzárkóztató foglalkozások délutáni lehetősége.

Középiskolában

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- rendszeres korrepetálási lehetőség az otthoni tanulási körülmények problémái esetén
- az egyéni foglalkozások,
- a felzárkóztató foglalkozások.

II.7.3. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Az óvónők, valamint az 1. osztályban tanítók a beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarokkal küzdő tanulók felismerésére nagy gondot fordítanak. Kétes esetekben rendszeresen élnek a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság vizsgálatának lehetőségével (Békéscsaba), a magatartászavarokkal küzdő gyermekek esetében pedig a Nevelési Tanácsadó segítségét kérik (Mezőkovácsháza). Beszédhibás gyermekkel, tanulókkal való foglalkozásra képzett logopédus áll rendelkezésre.

A jogszabályok lehetővé teszik, hogy ezek a gyermekek, tanulók fejlesztő pedagógus segítséget kapják meg. A kis létszám, a szakszerű gondozás biztosítja megfelelő fejlődésüket, védelmüket.

Fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is akadályává válhat.

Feladat:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökereinek feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ezért fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

Az elérendő cél a gyerekek, tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményzőkészségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

II.7.4. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása

Sajátos nevelési igényű tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelésű tanulók felvételének elbírálása minden esetben egyénre szabott, függ a fogyatékoság súlyosságától.

Intézményünkben a többi gyermekkel, tanulóval egy csoportban, osztályban, azaz integráltan oktatjuk-neveljük a sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, segíti a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést. Fejlesztési követelményeink igazodnak a fejlődés lehetséges üteméhez.

Ügyelünk arra, hogy a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében a tartalmak kijelölésekor egyes területeket módosítunk, elhagyunk vagy egyszerűsítünk.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus szükséges, akiknek munkáját gyógy- és fejlesztő pedagógus segíti.

Az integráció célja: az ép és integrált gyermekek együttnevelésével segítséget nyújtani a sajátos nevelési igényű gyermekeknek személyiségük harmonikus fejlődésében, a bennük rejlő lehetőségek maximális kibontakoztatásában. Módot teremteni arra, hogy megtanuljanak élni, tanulni, tevékenykedni és minden olyan dolgot, amelyekre későbbi életükben szükségük lehet.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének elvei:

- ezeknél a gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseit valósítjuk meg a sérülésük arányában,
- a gyermekeket egyéni ütemben, egyéni bánásmóddal neveljük, tanítjuk, hiszen minden gyermek egyedi individuum, egyszeri és megismételhetetlen,
- a különleges gondozási igényből adódó feladatok végrehajtásánál törekszünk arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek,
- egyes területeken kiemelkedő képességeiket felismerjük, gondozzuk,
- a különbözőségek elfogadása és a pozitív minta közvetítése erkölcsi nevelésünk alapja.

Minden gyermeknek, tanulónak alapvető emberi joga, hogy megfelelő ellátásban részesüljön. A fejlesztés céljait minden esetben az illetékes szakértői bizottság szakvéleményére támaszkodva, egyéni fejlesztési terv alapján valósítja meg a gyógypedagógus, logopédus és a fejlesztő pedagógus.

II.7.5. A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az óvoda, az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni. A katolikus óvodák, iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását keresztény életforma kialakítását segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó útra valót jelent.

a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

b) Óvodánk neveltjeinek, iskolánk tanulóifjúságának többsége - az évente elvégzett felmérések szerint - a hátrányos helyzetű, vagy a veszélyeztetett gyermekek köréből kerül ki. Tanulóink egyre kisebb hányada rendelkezik rendezett családi háttérrel, akikkel jellemzően jó az iskola és a szülő ház együttműködése, kapcsolattartása. A gazdasági és társadalmi változások következtében tömegméretekben jelentkező és a családok életében felhalmozódó problémák hatnak az iskolára, a gyermekek nevelésére és gondozására. Sok és egyre több a veszélyeztető tényező: az urbanizációtól a családok széthullásán át az egyes rétegek jólététől, túlzott anyagiasságtól más rétegek alacsony ellátottságáig, a munkanélküliségig.

A gyermek egészséges fejlődését biológiai-, fiziológiai-, szociális- és pszichés sérülések fenyegethetik, amelyek gyakran összefüggenek egymással.

c) Hátrányos helyzet és veszélyeztetettség

- *Hátrányos helyzetűek*

Ebbe a csoportba azok a tanulók tartoznak, akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családjuk, szűkebb társadalmi környezetük elsősorban szociális, kulturális téren az átlaghoz képest negatív eltérést mutat. A hátrányos helyzet kialakulásához vezető tényezők: alacsony jövedelem, fogyasztási szint, rossz lakáskörülmények, a szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje. Ezen tényezők közül egyre több alacsony jövedelemmel rendelkező családdal találkozunk. Ezek a hátrányok esélyegyenlőtlenséghez vezetnek. A csonka családban nevelődő tanulóknál a hátrányok halmozottan jelentkezhetnek. Segítségét jelenthetnek a hosszabb-rövidebb ideig tartó támogatások, az anyagi segítségnyújtás, az ingyenes étkezés biztosítása, a tankönyvtámogatás stb. A közbelépés halogatása esetén a hátrányos helyzetből kialakulhat a veszélyeztetettség.

- *Veszélyeztetettség*

A törvény szerint a veszélyeztetettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Az ilyen családban gyakori a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, brutalitás). Következmény lehet a gyermekeknél is megjelenő deviáns magatartási formák kialakulása, a negatív társadalmi csoportokhoz való csatlakozás, alkoholizálás. Ilyen esetben segíteni csak tartós, szakember által nyújtott támogatással lehet.

d) Az ifjúságvédelmi tevékenység feladatai

- Előzze meg, hárítsa el vagy enyhítse az ifjúra ható károsodásokat, amelyek személyiségfejlődését megzavarják vagy gátolják.

- Segítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvénysülését, amelyek hozzájárulnak az ifjú egyénileg és társadalmilag is értékes képességeinek kibontakoztatásához és fejlesztéséhez.
- Hassa át az iskola teljes nevelési szellemét.

e) Általános gyermekvédelmi feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem alapvető feladata a családi nevelésből, a környezetből fakadó intenzív ártalmak, zavarok kiküszöbölése, enyhítése.

A gyermek személyiségfejlődésében jelentkező károsodás az énejlődésben az erkölcsi magatartásban, az értékorientációkban és az igényszintben, esetleg az aktivitás vonatkozásában jelentkeznek, mint viselkedési és kedélyéleti zavarok. Ilyen lehet például a csökkent teljesítőképesség, a kriminális vagy neurotikus irányú fejlődésre való hajlam, és az egyén személyiségét negatívan befolyásoló, gyakran a környezetét is bántó jelenség.

Mivel a gyermekvédelem és a pedagógia elválaszthatatlan egységet alkot, az iskola alapvető célja, hogy a pedagógiai munkájának minden területén a *prevenció* gyakorlata érvényesüljön, s vallja, hogy a megelőzés szempontjából fontos az olyan pszichés körülmények biztosítása, amelyekben a tanulók jól érzik magukat.

A prevenció munka eredménye, ha a tanuló képessé válik a társadalmilag el nem fogadott jelenségekkel szembeni önvédelemre, s a destruktivitás helyett az önfejlesztő, építő magatartásformát választja. Az iskolai pedagógiai program nemcsak a megelőzést célzó, a gyermekvédelmi feladatokat összesítő jelen fejezete tartalmaz prevenció elemeket, hanem az a program egészét áthatja.

A társadalomban végbemenő folyamatoktól elválaszthatatlanul iskolánkban is nő a szociális, a családi, az egészségügyi vagy egyéb okokból fakadó hátrányos tanulók létszáma. Folyamatos és legfőbb feladat a hátrányokból fakadó veszélyeztetettség megelőzése. Ha az előforduló veszélyeztetettség fennállását nem tudjuk pedagógiai módszerekkel megoldani, akkor jelezni kell azt az illetékes gyermekjóléti szolgálatnál. Az iskola gyermekvédelmi munkájának egyik legjellemzőbb feladata: az egyéni problémáját nehezen kezelő, érzékeny, elsősorban lelki gondokkal küzdő diákok segítése. A leggyakrabban előforduló pszichés problémák a következők:

- Szorongások, félelmek,
- Családi problémák,
- Kortárskapcsolati konfliktusok,
- A serdülőkorral járó mentális gondok,
- Lelki traumák.

f) Pedagógiai tevékenységek

- *Információk nyújtása* az iskola ifjúságvédelmi tevékenységéről, a lehetőségekről, az iskolán kívüli segítő szervezetekről, az ifjúságvédelmi szakellátó intézményekről a gyermekeknek, a szülőknek, a pedagógusoknak.
- *Folyamatos kapcsolattartás* az osztályfőnökkel, a szaktanárokkal, az iskolaorvossal, a diákönkormányzattal, külső szervezetekkel (nevelési tanácsadókkal, önkormányzatokkal, állami gondoskodást végző otthonokkal, gyermekvédelmi szakellátó intézményekkel.)
- *Kapcsolattartás a családdal:* személyes beszélgetések, a szülői támogatás megnyerése, fogadóórák, szülőknek szóló tanácsadások, programok szervezése.
- *Feltárás, megszüntetés:* a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanuló problémáinak felismerése, feltárása, a problémák okainak megkeresése (a családi, a tanulási, a szociális gondok megszüntetésének lehetséges pedagógiai módszereit külön fejezet tartalmazza), segítségnyújtás (egyéni beszélgetések, család gondozás, tanórán kívüli foglalkozások, külső segítők bevonása), krízishelyzetek kezelése (mentálhigiénés tanácsadás, iskolaorvos, szakellátó intézmények, gyermekjóléti szolgálatok).
- *Prevenció:* személyiségfejlesztés, érték közvetítés, közösségfejlesztés,

beilleszkedéssel, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése, a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek. Pedagógiai eljárások: folyamatos mentálhigiénés tanácsadások, egyéni, segítő beszélgetések, megfelelő szakemberek bevonása, szükség esetén családlátogatás a család bevonása a probléma megoldásába, a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekek tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, tanulás módszertani ismeretek nyújtása, speciális közösségi foglalkozások (önismereti órák, konfliktuskezelési, szabadidős foglalkozások).

Egészségnevelő tevékenységek - felvilágosító, megelőző munka: a családi életre nevelés, egészségvédő programok, egészségügyi szűrővizsgálatok; kiemelten kezelt témák: a szenvedélybetegségek megelőzése (dohányzás, alkohol, drog), fontos feladat az iskolai drogstratégia gyakorlati alkalmazása.

g) Kapcsolattartás, kapcsolatok kiépítése

A veszélyeztetett gyermekek felderítése a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős koordinálásával kiemelten az osztályfőnökök feladata. Az osztályfőnök kapcsolatot tart a szülőkkel (személyesen és telefonon), szükség esetén családot látogat. Meghatározó szerepe van a fogadó óráknak és a szülői értekezletnek. Fontos az osztályfőnökök és a szaktanárok kölcsönös folyamatos együttműködése is. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős iskolán belül folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnökkel, a szaktanárokkal, az iskolaorvossal, a védőnővel, a diákönkormányzatot vezető tanárral.

Szükség esetén az iskola felveszi és tartja a kapcsolatot az illetékes önkormányzatokkal, a gyámügyi hatósággal, az állami gondozást végző otthonokkal, a gyermekvédelmi szakellátó intézménnyel, a rendőrséggel.

h) A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tájékoztatási kötelességei

Tájékoztatja a tanulókat:

- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységről, s annak lehetőségeiről,
- a gyermek és ifjúságvédelmi segítő szervezetekről,
- az iskolán kívül igénybe vehető gyermek- és ifjúságvédelmi szakellátó intézményekről (Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ),

Tájékoztatja a szülőket

- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (mikor, hol érhető el),
- az iskolai és az iskolán kívüli segítő, szakellátó szervezetekről.

Tájékoztatja a pedagógusokat

- a szakirodalomról,
- a pályázati lehetőségekről,
- a továbbképzési lehetőségekről,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi segítő és szakellátó intézményekről.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Családsegítő Szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

II.7.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az intézményben folyó pedagógiai munka egyik legfontosabb alapelve a negatív diszkrimináció kiküszöbölése, azaz egyetlen tanulót sem érhet hátrányos megkülönböztetés családi hátteréből és szociális körülményeiből eredően. Az intézménynek saját eszközeivel kell ellensúlyoznia a szociális háttérből fakadó hátrányokat, biztosítani kell minden tanuló számára képességeinek és tehetségeinek kibontakoztatását és a tanuláshoz elengedhetetlen anyagi és tárgyi feltételeket és a

szabadidő hasznos eltöltését.

Kiemelt figyelemmel kell kísérni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai munkáját, megfelelő segítséget kell nyújtani számukra ismereteik elsajátításában és egyéni ütemű fejlődésükben, amelynek következtében csökkenthető a lemorzsolódás mértéke.

Az intézményben:

- a gyermek- és diákétkeztetés,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- a családlátogatások,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott támogatás: ingyenes és tartós tankönyvek,
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek,
- az iskolai alapítvány és az egyesület tehetséges vagy szociálisan hátrányos helyzetű tanulók támogatására,
- hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók nevezési díjának iskola, alapítvány, egyesület részéről történő felvállalása.

Az általános iskolában

- a kis létszámú első osztály, lehetőségek szerint,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a felzárkóztató órák,
- a fejlesztő órák,
- a napközi otthon,
- a tanulószoba.

A középiskolában:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- rendszeres korrepetálási lehetőség az otthoni tanulási körülmények problémái esetén,
- az egyéni és felzárkóztató foglalkozások,
- a továbbtanulás, szakmatanulás irányítása, segítése,
- segítségnyújtás ösztöndíjak, anyagi támogatások lehetőségeinek keresésében.

II.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Tanulói részvétel az iskolai szervezetben

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diákközösségek munkájában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon. A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók kifejthessék véleményüket pl. a házirend elkészítésekor. Lehetőséget biztosítunk arra is, hogy egyes – a tanulóközösség egészére vonatkozó – döntések meghozatala előtt a tanulók szervezett formában részt vehessenek a dön-

tést megelőző véleményezésben. Ennek érdekében az osztályfőnökök minden osztályban az életkornak megfelelő szinten és tartalommal ismertetik a dokumentumok tartalmát, biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét.

Amennyiben tanulói igényként jelentkezik: a diákönkormányzatban az iskola minden 9-12. évfolyamos tanulója választó és választható. Az iskolavezetés és a diákönkormányzat elsősorban a diákönkormányzatot segítő tanár útján tájékoztatja egymást az aktuális kérdésekről. A diákönkormányzat működéséhez az iskola helyiséget biztosít. A DÖK az iskolában használhatja térítésmentesen a fénymásolót, távbeszélőt, és levelezést bonyolíthat le.

Jogosítványai:

- szerkeszti az iskolarádiót, hirdetőtáblát működtet
- alkalmanként megjelenteti az iskolaújságot
- évente diákközgyűlést tart
- ellátja a diákok érdekképviselését
- egyetértési és véleményezési jogot gyakorolhat minden olyan kérdésben, amelyben a törvény lehetőséget ad
- szervezi és lebonyolítja a Mikes-klub és a Mikes-napok rendezvényeit
- javaslatot tehet a szabadidő eltöltésére.

Az iskola minden tanulójának joga, hogy részt vegyen szakkörök, diákkörök munkájában, és kezdeményezze azok létrehozását. Tagja legyen iskolai, kulturális és sportköröknek. Azonban tantárgyi, szakköri, önképzőköri foglalkozások legalább 8 tanuló jelentkezése esetén szervezhetők. A szakköri foglalkozásokon szaktanárok nyújtanak segítséget a tanulóknak ahhoz, hogy érdeklődésüknek megfelelően kiegészítő ismeretekre tegyenek szert.

Az iskolai sportkör munkájába bármely tanuló bekapcsolódhat. Az iskola tanulói rendszeresen részt vehetnek iskolai, városi, megyei, regionális és országos versenyeken. Középisikolás tanulóinknak joguk van ahhoz, hogy - a jogszabályokban meghatározott feltételekkel - tagjai legyenek iskolán kívüli szakmai, kulturális, sportegyesületeknek, kluboknak, részt vegyenek ilyenek alapításában és ezekben tisztségeket töltsenek be.

Köszolgálati diákszerepek az iskolában:

Ügyeleti rendszer: Tantermi ügyelet

A szaktantermekben hetesek látják el az óráközi szünetek teendőit: szellőztetés, tábla tisztítása, osztálytermek rendje, tisztasága, állagának megóvása, hiányzók jelentése, az osztályban adódó napi ügyek intézése.

Folyosó és udvari ügyeletet csak a pedagógusok adnak.

A diákság által kezdeményezett szabadidős programokon a diákok öntevékenyen részt vesznek a szervezésben és lebonyolításban.

Diákpanaszok kezelésének fórumai:

Iskolánk igyekszik demokratikus intézmény lenni. Ezért a diákok panaszait minden fórumon meghallgatjuk, de célszerűnek gondoljuk a fokozatosság elvét betartani.

A tanulók elsődlegesen szervezett formában véleményt nyilváníthatnak az osztályfőnöki órakon. Ha a panasz jellege olyan, vagy esetleg nem nyer orvoslást, akkor a tanuló az iskolavezetéshez fordulhat.

Amennyiben felsőbb fórumok is szükségesek az ügy elintézéséhez, akkor a szülői szervezet-hez, illetve a fenntartóhoz is joga van fordulni a tanulónak.

Természetesen a diákképviselői szervet, a diákönkormányzatot a tanuló problémáival bármikor felkeresheti.

A diákok szervezett véleménynyilvánításának lehetőségeit az SZMSZ szabályozza.

II.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, partnerkapcsolatok erősítése.

II.9.1. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Szükséges, hogy a szülők ismerjék az intézmény nevelési törekvéseit és helyi programjait. Az intézmény nyilvános dokumentumai (Pedagógiai Program, Házirend, Szervezeti és működési szabályzat) minden szülő számára elérhető, megtekinthető az iskolatitkári irodában, az intézmény honlapján. A szülők jogos igénye, hogy gyermekük fejlődéséről, tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról rendszeres tájékoztatást kapjanak. A nevelőknek, osztályfőnököknek jól kell ismerniük gyermekeink, tanulóink családi hátterét. A szülőknek véleményezési és egyetértési joga van bizonyos kérdésekben. A kapcsolattartás formái: szülői értekezletek, fogadó órák, nyílt napok, írásbeli tájékoztatások, hirdetések, családlátogatás. Amennyiben a gondviselő ezen időpontokon kívül is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetnie az érintett nevelővel. A szülők a kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban, vagy írásban, egyénileg, vagy megválasztott képviselőjük útján közölhetik az intézmény, illetve az intézményegységek vezetőjével vagy a nevelőtestülettel.

A szülők a gyermeküket érintő intézményegység valamennyi kulturális programjáról tájékoztatást kapnak.

Iskolai szülői munkaközösség vezetőségével való kapcsolattartás az iskolában:

- Az iskolai SZM vezetőinek közössége minden osztály SZM vezetőjéből és helyetteséből áll. A szülői választmányi tagokkal évente két alkalommal tanácskozik az iskolavezetés.

Ősszel:

- Az intézmény pedagógiai programjából és helyi tantervéből adódó éves feladatok megvitatása
- Követelményrendszer, értékelési rendszer, házirend elemzése.

Tavasszal:

- Az éves munkatervben lefektetett munkáinkról, eredményeinkről számolunk be.
- Feltárjuk a hiányosságokat. Kikérjük a szülők véleményét az egyes éves tevékenységünkről. Az év végi rendezvényeket készítjük elő.

Szülői értekezletek:

- Első félévben:
szeptember
Témája: tájékoztatjuk a szülőket a tanév rendjéről, az egyes tantárgyak követelményeiről és aktuális témákról (általános iskolában a továbbtanulás).
november
Témája: a tanulók tanulmányi előmenetele és aktuális feladatok (középiskolában az érettségi, illetve szakmai vizsgák, továbbtanulás)
- Második félévben (február/március)
Témája: az első félév munkájának értékelése, tájékoztatás a második félév feladatairól.
- A végzős középiskolai tanulók szülei számára (igény szerint 4.: március/április):
Témája: vizsgaszabályzatok ismertetése, vizsgák rendje, időpontjai, továbbtanulás.

II.9.2. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközygyűlésen, valamint – amennyiben van diákönkormányzat - a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkal.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

II.9.3. Kapcsolattartás az iskola partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik.

Formái:

- személyes találkozó,
- elektronikus kapcsolattartás,
- levél,
- megkeresés.

Folyamatos munkakapcsolatot tartunk az alábbi szervezetekkel:

- az intézmény fenntartójával,
- a telephely intézményekkel (általános iskola, óvodák),
- a battonyai plébánossal,

- a társintézményekkel (egyházmegyei katolikus iskolákkal, óvodákkal),
- a Polgármesteri Hivatallal,
- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- a SZEGEPI-vel, a KPSZTI-vel ,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- a Családsegítő Központtal,
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel,
- a Karitászcsoporttal,
- az intézményt támogató alapítványok, egyesület kuratóriumával,
- az egyházközség képviselőtestületével,
- a város kisebbségi önkormányzataival,
- helyi és a kistérségi társintézményekkel,
- a gyermekorvosi rendelővel, az iskolaorvossal.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az intézményvezető és az igazgatóhelyettesek a felelősek.

II.10. A tanulmányok alatti vizsgák rendje

II.10.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

II.10.1.1 A vizsgaszabályzat célja

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályokban leírtak szerint nem lehetett meghatározni
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

II.10.1.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra

vonatkozik.

Az érettségi és szakmai vizsgákat az aktuális jogszabályok határozzák meg.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Osztályozó vizsgák szabályai:

Ha a tanuló a második-tizenkettedik évfolyamon a tanév végén egy vagy több tantárgyból kap elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

A második-tizenkettedik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, de a nevelőtestületnek jogában áll a magasabb évfolyamba lépés lehetőségét biztosítani.
- magántanuló volt.

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1-2. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret;

3. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, informatika tantárgy

4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, informatika tantárgy, idegen nyelv

5-6. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, természetismeret, informatika, idegen nyelv

7-8. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, informatika, idegen nyelv.

középiskolában: minden tantárgyból, amiből a szaktanár nem tudja érdemjeggyel lezárni a tanulót, a készségtárgyak kivételével.

II.10.2. Az értékelés rendje

Az iskolai oktatás egészében a tanuló továbbhaladásának elbírálásakor (adott tanév végén, a vizsgákon) azt vizsgáljuk, hogy a tanuló az adott tantárgyból rendelkezik-e azzal a minimális ismeretekkel, képességekkel, készségekkel, amelyek a továbbhaladáshoz feltétlenül szükségesek; teljesíti-e a jogszabályokban rögzített minimum követelményeket legalább elégséges szinten.

II.10.3. A vizsgatárgyak részei és követelményei

A tanulmányok alatti vizsgán az írásbeli vizsga a közismereti és szakmai elméleti tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelményei alapján helyben elkészített feladatlapok megoldásából áll.

A tanulmányok alatti vizsgán a közismereti és a szakmai elméleti szóbeli vizsga a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelményei alapján helyben elkészített tételek kifejtéséből vagy kifejtendő feladatok megoldásából áll.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait tantárgyanként és évfolyamonként az intézmény helyi tantervében meghatározott követelményrendszer szabályozza.

II.11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Általános iskolában

- Az 1-8. évfolyamon a tantárgyak és a követelmények összehasonlítása után kerülhet sor a másik iskolából történő átvételre, szükség esetén különbözőzeti és osztályozó vizsga teljesítésével.

Középiskolában

Összhangban az összetett iskola funkcióval a helyi tantervek, a kötelező tananyag tartalmát és mélységét, továbbá a szakmai követelményeit tekintve a középiskolában és a szakközépiskolában eltérnek.

- A gimnáziumban, a szakgimnáziumban a tantárgyak és a követelmények összehasonlítása után, egyedi elbírálással kerülhet sor a másik gimnáziumból, szakgimnáziumból történő átvételre, szükség esetén különbözőzeti és osztályozó vizsga teljesítésével.

- A szakgimnáziumból gimnáziumba való átvételre csak a 9. évfolyamon való újrakezdéssel kerülhet sor.

- A szakközépiskolai szakképző évfolyamok az iskolai oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő pedagógiai szakaszát jelentik. A képzés időtartamát, az elméleti és gyakorlati órák arányát az OKJ határozza meg, a tananyagot a szakmai vizsgakövetelményekre és a központi programra épített helyi szakmai program határozza meg. A képzés a szakközépiskolában szakmai vizsgával zárul. Az első szakképesítéssel rendelkező, másik iskolából érkező tanulóknak lehetőség van az OKJ és a jogszabályok szerinti feltételekkel másodszakmát szerezni.

II.12. A felvételi eljárás különös szabályai

Belépés az intézménybe

Óvodai felvétel

Az óvodába jelentkezők az intézményvezetőnél, illetve az óvodai igazgatóhelyettesnél jelentkeznek. A felvételtől az intézményvezető dönt, az óvodavezetővel történő egyeztetés után. A szülő a megadott időpontban, az előzetes írásbeli értesítés alapján írathatja be gyermekét az óvodába.

A gyermek csoportba való beosztásáról az óvodavezető véleményének kikérésével az intézményvezető dönt.

Óvodánknak nincs körzethatára.

A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő elfogadja a katolikus értékrendet, az intézmény pedagógiai programját és együttműködjön annak megvalósításában.

A tanulói jogviszony létesítése:

Beiskolázási körzet: elsődlegesen Battonya és szűkebb környéke, de a középiskola nagyobb körzetből is fogadhat tanulókat.

A katolikus iskolában a leendő tanulók szüleinek tájékoztatására nagy gondot kell fordítani. Az intézménybe jelentkezni kívánó tanulók szülei szóbeli és – kérésre - írásbeli tájékoztatást kapnak az intézmény pedagógiai programjáról, a tájékoztató elbeszélgetés alkalmával az igazgató ismerteti a szülőkkel az iskola munkarendjének, házirendjének alapvető rendszabályait, a katolikus szellemű nevelői és oktatói célkitűzéseket. A beiratkozás alkalmával tájékoztatni kell a szülőket a tanévkezdéssel kapcsolatos alapvető tudnivalókról.

Az általános iskolára vonatkozóan:

Iskolánk a katolikus elkötelezettségű, tanköteles korú tanulókat veszi fel, továbbá minden olyan tanulót, aki és akinek szülei - bár hitüket nem gyakorolják, de - elfogadják ezt az értékrendet.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét az iskolába.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- a gyermek lakcímkártyáját;
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);
- a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta);
- a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló születési anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot;
- a tanuló eredményeit tartalmazó bizonyítványát;
- a gyermek lakcímkártyáját.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

A középiskolára vonatkozóan:

A jelentkezés feltétele: 8 osztályos bizonyítvány, jelentkezési lap saját tanulóink esetén is. Felvételi vizsga nincs, de az érettségit adó osztályokba jelentkezettek számára a kölcsönös ismerkedést is szolgáló tájékoztató elbeszélgetést tartunk. A jelentkezőket a 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi eredményei alapján rangsoroljuk.

Szakképzési évfolyamokra és a belügyi rendészeti, valamint a katonai alapismereteket tanuló gimnáziumi és a szakgimnáziumi osztályba szükséges az általános egészségügyi alkalmasság; szakképzési évfolyamra jelentkezőktől a munkaalkalmasságot véleményező szakorvos által készített egészségügyi alkalmasságot fogadunk el, amennyiben ettől eltérő rendelet ezt másképp nem szabályozza.

A szakképzést érintő jogszabályi változások esetén ezek előírásait alkalmazzuk az iskolánkban oktatott szakmák elsajátításába való belépéskor. Lásd még: a Szakmai program című részt.

A középiskolai felvétellel kapcsolatos információkat a központi internetes felületen megjelenteti az iskola.

Továbbhaladás az iskolában

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha hatályos kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A nevelők a követelmények teljesítését a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

A középiskolára vonatkozó külön szabályok:

A középfokú intézményegységen belül átjárhatóságot biztosítunk. Feltétele: a követelmények összehasonlítása után esetleges különbözeti vizsga letétele vagy évfolyamismétlés. Továbbhaladás feltételeit a szakképzésben a hatályos jogszabályok állapítják meg a szakmai gyakorlatot és a gyakorlati tantárgyakat illetően.

Tanulói jogviszony megszűnése

- A hatályos jogszabályok (Nemzeti köznevelési törvény és az iskolák működéséről szóló rendelet) által rögzített eljárások alapján.
- A tanuló tanulói jogviszonyát annak írásbeli kérésére és a szülő írásbeli hozzájárulásával (18 év alattiak esetén) meg kell szüntetni, ha tankötelezettségének már korábbi tanévben eleget tett.

A tanulói jogviszonnyal kapcsolatos egyéb előírásokat a hatályos jogszabályok tartalmazzák.

Tanulóink későbbi életpályáját igyekszünk nyomon követni. A végzős tanulóinktól elvárjuk, hogy - lehetőség szerint - jelezzenek vissza az iskolának továbbtanulásukról, munkába állásukról.

II.13. Az iskolai könyvtár pedagógiai programja

Az iskolai könyvtárra vonatkozó általános adatok, fenntartás, irányítás, elhelyezés a könyvtár működésének célja

Az iskolai könyvtárra vonatkozó általános adatok

Az érvényes törvényi szabályozás értelmében az iskolai könyvtár az iskola pedagógiai tevékenységéhez, nevelő és oktató munkájához, a tanításhoz, a tanuláshoz, a tanulók önálló ismeretszerzéséhez szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, nyilvántartását és használatát, mindezekon kívül a könyv és könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység.

Az iskolai könyvtár alapítása és működtetése 2013.09.01-jétől kezdődött, jogelőd nélkül. A könyvtár alapítását és működését az intézmény vezetője ellenőrzi.

Könyvtárunk a jogszabályban előírt alapkövetelmények közül az alábbiakkal fog rendelkezni:

- a használók által könnyen megközelíthető könyvtárhelyiség, amely alkalmas az állomány szabadpolcos elhelyezésére,
- legalább háromezer könyvtári dokumentum megléte,
- a könyvtár működtetéséhez szükséges nyilvántartások vezetéséhez, katalógus építéséhez szükséges eszközök
- tanítási napokon a tanulók, pedagógusok részére megfelelő időpontban biztosított nyitva tartás
- számítógép Internet hozzáféréssel, perifériákkal.

Az iskolai könyvtár működésének célja:

- elősegíteni az oktató-nevelő munkát,
- a rendelkezésre álló szakkönyvek, kiadványok, folyóiratok segítségével biztosítani a szakmai munka (oktató-nevelő munka) színvonalának szinten tartását, fejlesztését,
- segíteni az iskolai könyvtárhasználók, nevelők, tanulók, egyéb dolgozók általános műveltségének kiszélesítését,
- a folyamatosan korszerűsített könyvtárállomány és az információs-kommunikációs technológia (későbbiekben IKT) segítségével közvetíteni az új, korszerű ismereteket.

Iskolai könyvtárunk alapfeladatai és kiegészítő feladatai

Alapfeladatok:

Iskolánk könyvtárának alapfeladatai – a jogszabályoknak megfelelően – a következők:

- Elősegíteni az iskola szervezeti és működési szabályzatában és pedagógiai programjában rögzített célok helyi megvalósítását,
- biztosítani az iskola nevelői és tanulói részére az oktatáshoz és a tanuláshoz szükséges információkat, ismerethordozókat, úgymint: szak és általános jellegű könyvek, folyóiratok, audiovizuális és IKT eszközök, (könyvtári dokumentumok egyéni és csoportos helyben használata, könyvtári dokumentumok kölcsönzése),
- a könyvtár gyűjteményét a pedagógiai programnak megfelelően, a tanulók és a pedagógusok igényeinek figyelembevételével folyamatosan fejleszteni, feltárni, megőrizni, gondozni, és rendelkezésre bocsátani,
- rendszeres, folyamatos tájékoztatást nyújtani a könyvtár dokumentumairól és szolgáltatásairól,

B/I. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

I.1. Az általános iskola és a középiskola óratervei

I.1.1. Az általános iskola és a középiskola kifutó jellege

Az iskola egyes évfolyamain az alábbi tantervek alapján folyt, folyik az oktatás:

H2004 = a 2003-ban felülvizsgált és módosított NAT alapján, valamint az Oktatási Minisztérium által 2004-ben kiadott kerettanterv alapján elkészített 2004 szeptemberétől érvényes helyi tanterv.

KAT 2008 = Katolikus Kerettanterv 2012. 09. 01-jétől.

KAT 2012 = Katolikus Kerettanterv 2013.09.01-jétől

- Általános iskola

<i>TANÉV</i>	1.évf.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2013-2014	KAT 2012	KAT 2008	H2004	H2004	KAT 2012	H2004	H2004	H2004
2014-2015	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2008	H2004	KAT 2012	KAT 2012	H2004	H2004
2015-2016	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2008	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012	H2004
2016-2017	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012

- Gimnázium

TanéV	9.évf.	10.	11.	12.
2013-2014	KAT 2012	KAT 2008	KAT 2008	H2004
2014-2015	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2008	KAT 2008
2015-2016	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2008
2016-2017	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012	KAT 2012

- Szakközépiskola, 2016.09.01-jétől szakgimnázium

Tanév	9.évf.	10.	11.	12.
<i>2013-2014</i>	KAT2012	H2004	H2004	H2004
<i>2014-2015</i>	KAT2012	KAT2012	H2004	H2004
<i>2015-2016</i>	KAT2012	KAT2012	KAT2012	H2004
<i>2016-2017</i>	szakgimnáziumi	KAT2012	KAT2012	KAT2012

- Szakiskola, 2016.09.01-jétől szakközépiskola

Számítógép-szerelő, - karbantartó (34 523 02) szakma

Szakközépiskola 9-12. évfolyamon 2013-2014-től (kifutó)

Óraterv a helyi tantervhez szakközépiskola (rendészeti ágazati) (kifutó a 2016-17-es tanévtől)				
Tantárgyak		10. évf.	11. évf.	12. évf.
		új	új	új
Magyar nyelv, magyar irodalom		1+3=4	1+3=4	1+3=4+1
Idegen nyelv (angol/német)		3	3+1é	3+1
Matematika		3+1	3+1é	3+1
(Etika helyett) Hittan			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek		2+1	3+1é	3+1
Fizika		2	1	
Kémia		1		
Biológia - egészségtan		2	2	1
Földrajz		1+1		
Művészetek: vizuális kultúra		1		
Művészetek: dráma és tánc				
Informatika		+1	+1	
Testnevelés és sport		5	5	5
Osztályfőnöki		1	1	1
<i>Szakmai tárgyak</i>		7	8	11
Önvédelem gyak.				
Munkahelyi egészség és biztonság				
Fegyveres szervek és vagyonvédelem I.				
Speciális gyakorlat I.				
Társadalom és kommunikáció I.				
Fegyveres szervek és vagyonvédelem II.		2		
Társadalom és kommunikáció II.		0,5		
Jogi és közigazgatási ismeretek I.		2		
Társadalom és kommunikáció gyakorlat		0,5		
Speciális gyakorlat II.		2		

Fegyveres szervek és vagyonvédelem III.			2	
Speciális gyakorlat III.			3	
Jogi és közigazgatási ismeretek II.			1	
Idegen nyelv I.			1,5	
Idegen nyelvi gyakorlat			0,5	
Fegyveres szervek és vagyonvédelem IV.				2,5
Speciális gyakorlat IV.				3,5
Jogi és közigazgatási ismeretek III.				1
Speciális informatika				0,5
Speciális informatika gyakorlat				0,5
Idegen nyelv II.				2
Foglalkoztatás				1
Összesen		36	35	35
Hittan		2	1	2

Irodai asszisztens (54 346 01) szakma 4+1 éves szakközépiskolai oktatásban (kifutó)

Óraterv a helyi tantervhez *ügyviteli* ágazati szakközépiskola 2016-2017. tanévben kifutó

Tantárgyak				12. évf.	5/13. évf
				új	
Magyar nyelv, magyar irodalom				1+3=4+1	
Idegen nyelv (angol/német)				3+1	
Matematika				3+1	
(Etika helyett) Hittan					
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek				3+1	
Fizika					
Kémia					
Biológia - egészségtan				1	

Földrajz					
Művészetek: vizuális kultúra					
Művészetek: dráma és tánc					
Informatika					
Testnevelés és sport				5	3
Osztályfőnöki				1	1
<i>Szakmai tárgyak</i>				11	
Munkahelyi egészség és biztonság					
Foglalkoztatás I.					2
Foglalkoztatás II.					0,5
Gépírás és iratkezelés gyakorlat					
Levelezési ismeretek					
Levelezési ismeretek gyakorlat					
Kommunikáció alapjai				3	
Üzleti kommunikáció gyakorlat				4+1	
Gazdasági alapismeretek					
Jogi ismeretek					
Vállalkozási ismeretek				3	
Bizalmas információ kezelés technikája					1,5
Gyorsírási alapismeretek gyakorlat					7
Dokumentáció készítése a gyakorlatban					7
Ügyviteli ismeretek					4
Marketing alapjai					2
Időgazdálkodás					2
Nyomtatvány-, és adatbázis-kezelés gyakorlat					5
Összesen				35	35
Hittan				2	2

Szakmai óratervek:

Irodai asszisztens (54 346 01) szakma (1. számú táblázat) (kifutó) (((((fekvő tábl.))))))

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Ágazati szakképzés a közismereti oktatással párhuzamosan										Ágazati szakképzés közismeret nélkül			Szakképesítés-specifikus utolsó évf.			
		9.			10.			11.			12.		1/13			5/13 és 2/14.		
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5										0,5						
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.															0,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.															2		
10067-12 Gépírás és dokumentumkészítés, iratkezelés	Gépírás és iratkezelés gyakorlat		2	70		2	40		1	60			7	60				
	Levelezési ismeretek	1										1						
	Levelezési ismeretek gyakorlat					2	65		2	80			5,5	85				
10070-12 Munkahelyi kommunikáció	Kommunikáció alapjai							1				3		3,5				
	Üzleti kommunikáció gyakorlat											4		4	15			

10066-12 Gazdálkodási alapfel- adatok	Gazdasági alap- ismeretek	1			1			2					4				
	Jogi ismeretek	0,5			1			1					2,5				
	Vállalkozási ismeretek										3		3				
10068-12 Gyorsírás és jegyző- könyvvezetés	Bizalmas infor- máció kezelés technikája															1,5	
	Gyorsírási alap- ismeretek gya- korlat																7
	Dokumentáció készítése a gya- korlatban																7
10069-12 Irodai asszisztensi feladatok	Ügyviteli isme- retek															4	
	Marketing alap- jai															2	
	Időgazdálkodás															2	
	Nyomtatvány-, és adatbázis- kezelés gya- korlat																5
összes óra	3	2	70	2	4	105	4	3	140	6	4	14,5	16,5	160	12	19	
összes óra	5	70	6	105	7	140	10	31	160	31							

A kerettanterv szakmai tartalma -a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően- a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

I.1.2. A választott kerettanterv megnevezése

Helyi tantervünket a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendeletben meghatározott kerettanterv alapján készítettük, figyelembe véve az iskola hagyományait, adottságait is. Az iskola helyi tantervében a tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a minisztérium által kiadott kerettantervben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A tantárgyakat a fenntartó által engedélyezett heti óraszámban tanítjuk.

„Katolikus helyi tanterv 2012” alapján

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Általános iskola 1-4. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
(Erkölcstan helyett) hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Magyar nyelv és irodalom (szabadon tervezhető órakeretből)	1		2	2
Iskola által felhasználható további (szabadon tervezhető órakeretből)	1	2	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

Általános iskola 5-8. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
(Erkölcstan helyett) hittan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Fizika (szabadon tervezhető órakeretből)				1
Kémia (szabadon tervezhető órakeretből)			1	
Földrajz (szabadon tervezhető órakeretből)			1	
Iskola által felhasználható további (szabadon tervezhető órakeretből)	2	3	1	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

Gimnázium 9-12. évfolyam

Óratervezet a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3	3	3	3
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
(Erkölcstan helyett) hittan			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/ Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Matematika (szabadon tervezhető órakeretből)			1	1
Ének-zene (szabadon tervezhető órakeretből)			1	
Iskola által felhasználható további (szabadon tervezhető órakeretből)	4	4	4	7
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	2	2	1	2

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

Szakközépiskola 9-12. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez – szakközépiskola				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
(Etika helyett) hittan			1	
Biológia – egészségtan		2	2	1
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Művészetek*		1		
Informatika	1			
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Szakmai tárgyak órakerete, amelyből 1óra (szakmai irányú képzésre) szabadon tervezhető**</i>	6	7	8	11
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	2	2	1	2

* 11–12 évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

**A szakképzési kerettantervek alapján, ágazatonként különböző tartalommal.

Szakgimnázium 9-12./13. évfolyam

VI.
Szociális III., Pedagógiai IV.,
Rendészet és közszolgálat XXXVIII.,
Közművelődés XXXIX., ágazatok esetében

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31	-	-
Informatika	2	2	-	-	144	-	-
Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia	-	2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Földrajz*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35		35	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31		31	
Éves összes óraszám	1260	1296	1260	1085	4901	1085	1085

* Amennyiben az iskola a Kémia tantárgyat választja, a szakgimnáziumi kerettantervben megtalálható 144 órás (két évfolyamos) tantárgyi kerettantervet kell használnia.

** Az órakeret a Katonai alapismeretek tantárgy oktatására is fordítható.

Szakközépiskolai szakképzés 9-11. évfolyam 2016.09.01-jétől (előtte szakiskola)

A közismereti képzés heti óraszámai

A közismereti és szakmai órák aránya

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismeret	Kötött órák	17 óra	11 óra	8 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	1 óra	-	1,5 óra
	<i>Összesen</i>	<i>18 óra</i>	<i>11 óra</i>	<i>9,5 óra</i>
Szakmai elmélet és gyakorlat	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon felhasználható órakeret	2,5 óra	2 óra	2,5 óra
	<i>Összesen</i>	<i>17 óra</i>	<i>25 óra</i>	<i>25,5 óra</i>
Heti összes óraszám		35 óra	36 óra	35 óra

A közismereti órák eloszlása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar - Kommunikáció	2 óra	1 óra	-
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra	-
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	-
Természetismeret	3 óra	-	-
Testnevelés	5 óra	5 óra	5 óra
Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
<i>Szabad órakeret</i>	<i>1 óra</i>	<i>-</i>	<i>1,5 óra</i>
Összesen:	18 óra	11 óra	11 óra
Hittan	2 óra	2 óra	2 óra

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Ágazati szakképzés a közismereti oktatással párhuzamosan										Ágazati szakképzés közismeret nélkül			Szakképesítés-specifikus utolsó évf.		
		9.			10.			11.			12.		1/13			5/13 és 2/14.	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy		e	gy	e	gy		e	gy
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5										0,5					
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.														0,5		
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.														2		
10067-12 Gépírás és dokumentumkészítés, iratkezelés	Gépírás és iratkezelés gyakorlat		2	70		2	40		1	60			7	60			
	Levelezési ismeretek	1										1					
	Levelezési ismeretek gyakorlat					2	65		2	80			5,5	85			
10070-12 Munkahelyi kommunikáció	Kommunikáció alapjai							1			3		3,5				
	Üzleti kommunikáció gyakorlat											4		4	15		

10066-12 Gazdálkodási alapfel- adatok	Gazdasági alap- ismeretek	1			1			2					4				
	Jogi ismeretek	0,5			1			1					2,5				
	Vállalkozási ismeretek										3		3				
10068-12 Gyorsírás és jegyző- könyvvezetés	Bizalmas infor- máció kezelés technikája															1,5	
	Gyorsírási alap- ismeretek gya- korlat																7
	Dokumentáció készítése a gya- korlatban																7
10069-12 Irodai asszisztensi feladatok	Ügyviteli isme- retek															4	
	Marketing alap- jai															2	
	Időgazdálkodás															2	
	Nyomtatvány-, és adatbázis- kezelés gya- korlat																5
összes óra	3	2	70	2	4	105	4	3	140	6	4	14,5	16,5	160	12	19	
összes óra	5	70	6	105	7	140	10	31	160	31							

A kerettanterv szakmai tartalma -a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően- a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Ének-zene 1-8.	A változat
Magyar nyelv és irod. 5-8.	A változat
Biológia-egészségtan	B változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Földrajz	1. változat
Biológia-egészségtan 10-12. gimn.	B változat
Fizika 9-11. gimn.	B változat
Kémia 9-10. gimn.	B változat
Ének-zene 9-10. gimn.	A változat
Művészetek-ének-zene gimn.	A változat

I.1.3. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Általános iskola 1-8. évfolyam

Óraterv a katolikus helyi tantervekhez – 1-8. évfolyam (2013-14-től)

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom (két külön tantárgyként)	7+1=8	7+1=8	6+2=8	6+1=7	4+1=5	4+1=5	3+1=4	4
Idegen nyelvek (angol vagy német)				2	3	3	3	3
Matematika	4+1=5	4+1=5	4+1=5	4+1=5	4	3+1=4	3+1=4	3+1=4
(Erkölcstan helyett) hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					2	2+1=3	2	2
Környezetismeret	1	1	1	1+1				
Természetismeret					2	2		
Fizika							2	1+1=2
Kémia							1+1=2	2
Biológia-egészségtan							2	1+1=2
Földrajz							1	2
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Dráma és tánc					1			
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Informatika					0+1=1	1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1				
Technika, életvitel és gyakorlat					1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen	25	25	25	27	28	28	31	31
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1	1	1	1	1

+1, +2 óra a szabadon felhasználható órakeretből

A **vastag keretbe** tett órák nem számítanak bele az órakeretbe.

Gimnázium 9- 12. évfolyam (2013-14-től 9. évf.)

Általános tantervű - katonai alapismeretek - belügyi rendészeti ismeretek gimnáziumi osztály (2013-2014-től)

Tantárgy \ évfolyam	9.				10.				11.				12			
	Ált.	Kat.	Bel- ügy	Ö	Ált.	Kat.	Bel- ügy	Ö	Ált.	Kat.	Belügy	Ö	Ált.	Kat.	Belügy	Ö
Magyar nyelv, magyar irodalom	2+2			4	1+3			4	1+3			4	1+3			4
I. Idegen nyelv (angol / német)	3			3	3			3	3			3	3			3
II. Idegen nyelv (német./ angol /román / szerb)	3			3	3			3	3			3	3			3
Matematika	3+1			4	3+1			4	3+1			4	3+1			4
(Erkölcsstan helyett) Hittan									1			1				
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2			2	2			2	3			3	3			3
Fizika	2			2	2			2	2			2				
Kémia	2			2	2			2								
Biológia - egészségtan					2			2	2			2	2			2
Földrajz	2			2	2			2								
Ének-zene	1			1	1			1								
Vizuális kultúra	1			1	1			1								
Dráma és tánc	1			1												
Művészetek: ének-zene									1			1	1			1
Művészetek: vizuális kultúra									1			1	1			1
Informatika	1			1	1			1								
Életvitel és gyakorlat													1			1
Testnevelés és sport	5			5	5			5	5			5	5			5
Osztályfőnöki	1			1	1			1	1			1	1			1
Összesen:	32			32	33			33	30			30	28			28
Szabadon tervezhető (kötelező és választható még):	3			3	3			3	5	5		5	7	7		7

Katonai alapismeretek		3			3												
Belügyi rendészeti ism.										3					3		

Tantárgy / évfolyam	9.				10.				11.				12.				
	Ált.	Kat.	Bel- ügy	Ö	Ált.	Kat.	Bel- ügy	Ö	Ált.	Kat.	Belügy	Ö	Ált.	Kat.	Belügy	Ö	
I. Idegen nyelv (angol / német)	1				1				2**					1**			
Magyar nyelv és irodalom	1				1									1**			
Történelem														1**			
Matematika	1				1									1**			
Informatika									1								
Egyéb tantárgy érettségi előkészítőx									2□				1□				
Biológia érettségi előkészítő									1□				2□				
Földrajz érettségi előkészítő									1□				2□				
Informatika érettségi előkészítő													2□				
Egy tanuló kötelező és választható óraszámja összesen minimum:	35			35	36			36	35			35	35			35	
Önvédelem (kötelező)		1				1				1				1			
Katonai ai. é. előkészítő (kötelező)															1		
				36				37				36					37
Egy tanuló kötelező és választható óraszámja maximum:	39			39	40			40	39			39	39			39	
Hittan (nem számít bele az órakeretbe NAT 9.§ 1.a)	2				2				1				2				

□ érettségi előkészítő (max. 2 óra/tanuló 11.-ben, max. 3 óra/tanuló 12.-ben) ** kötelező érettségi előkészítő

x kémia, fizika, testnevelés, stb. (tanévenként változó)

Óraterv a helyi tantervhez gimnázium 2016-2017. tanévtől

Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.	
	ált.	kat/bel	ált	kat/bel	ált	kat/bel	ált	kat/bel
	új		új		új		új	
Magyar nyelv és irodalom	4 (2+2) +1	4 (2+2)	4(1+3) +1	4 (1+3)	4(1+3)		4(1+3)+1é	
I. idegen nyelv (angol/német)	3+1	3	3+1	3	3+2é		3+1é	
II. idegen nyelv (német/angol/román/szerb)	3		3		3		3	
Matematika	3+2	3+1	3+2	3+1	3+1		3+1+1é	
(Erkölcstan helyett) Hittan					1			
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2		2		3		3+1é	
Fizika	2		2		2			
Kémia	2		2					
Biológia - egészségtan			2		2		2	
Földrajz	2		2					
Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Dráma és tánc	1							
Művészetek: ének-zene					1		1	
Művészetek: vizuális kultúra					1		1	
Informatika	1		1		1			
Életvitel és gyakorlat							1	

Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	
Katonai ismeretek		3		3				1é
Belügyi rendészeti ismeretek						3		3
Önvédelem		1		1		1		1
Kötelező érettségi előkészítő					2		3	
Összesen	35	36	36	37	35	36	35	37
Hittan	2		2		1		2	
érettségi előkészítő								

Szakközépiskola 9-12. évfolyam (2013-14-től) - kifutó

Óraterv a kerettantervekhez – 9-12. szakközépiskola				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv, magyar irodalom	2+2+ <u>1**</u>	1+3	1+3	1+3
Idegen nyelvek (angol / német)	3	3	3	3
Matematika	<u>3+1**</u>	<u>3+1**</u>	3	3
(Etika helyett) hittan			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	<u>2+1**</u>	<u>2+1**</u>	3	3
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Biológia – egészségtan		2	2	1
Földrajz	2	<u>1+1**</u>		
<i>Szakmai tárgyak (pl.1 óra önvédelem)</i>	6	7	8	11
Művészetek: dráma és tánc	<u>1**</u>			
Művészetek: vizuális kultúra		1		
Informatika	1	<u>1**</u>	<u>1**</u>	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Érettségi előkészítő (kötelezően) a szabadon tervezhető** órakeretből:				
Magyar nyelv és irodalom				1
Idegen nyelv			1	1
Matematika			1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek			1	1
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret**	4**	4**	4**	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	2	2	1	2

Óraterv a helyi tantervhez szakgimnázium 2016-2017. tanévtől (Közszolgálati ügyintéző képzés)					
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12.é vf.	5/13.é vf.
	új	új	új	új	új
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	
Idegen nyelv (angol/német)	4	4	4	4	4
Matematika	3	3	3	3	
Történelem	2	2	3	3	
(Etika helyett) Hittan				1	
Informatika	2	2			
Művészetek			1		
Testnevelés	5	5	5	5	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3				
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia		2	2	2	
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Földrajz, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy, vagy Katonai alapismeretek tantárgy			2	2	
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		1			
	24	24	25	25	4
<i>Szakmai tárgyak</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>31</i>
Közszolgálati ügyintézői ismeretek 11654- 16 Rendvédelmi jog és közigazgatás modul	1,5				
Magánbiztonság és vagyonvédelem I.	1				
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok I.	1	0,5			
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok II.	2,5				
Közszolgálati ügyintézői ismeret 11556-16 Társadalomismeret és szakmai kommunikáció modul	0,5				
Közszolgálati ügyintéző gyakorlati ismeretek 11556- 16 Társadalomismeret és szakmai kommunikáció modul	0,5				

Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat I.	0,5				
Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat II.	3,5				
Magánbiztonság és vagyonvédelem II.		1			
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok III.		4			
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok gyakorlat		1			
Rendészeti szakmai idegennyelv		1			
Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat III.		3			
Közszolgálati ügyintézői ismeretek 11632-16 Közszolgálati ügyintéző alapfeladatok modul		1,5		1,5	4
Magánbiztonság és vagyonvédelem III.			0,5		
Személy és vagyonvédelmi ismeretek gyakorlat			0,5		
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok IV.			4		
Rendészeti szakmai informatika			0,5		
Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat IV.			3		
Önvédelem és intézkedéstaktika			0,5	2	
Ügyviteli ismeretek 10067-12 Gépírás, dokumentumkészítés, iratkezelés modul			1		
Magánbiztonság és vagyonvédelem IV. gyakorlat				1	
Személy és vagyonőri és közterület-felügyelői ismeretek gyakorlat				1	
Rendvédelmi szervek és alapfeladatok V.				2	
Ügyviteli ismeretek gyakorlat 10069-12 Irodai asszisztensi feladatok modul				1	
Közszolgálati ügyintézői gyakorlat				1,5	2
Foglalkoztatás I.					2
Foglalkoztatás II.					0,5
Ügyviteli ismeretek 11555-16 Ügykezelés a közszolgálatban modul					4
Ügyviteli gyakorlat 11555-16 Ügykezelés a közszolgálatban modul					2,5
E-közigazgatás elmélete					4
E-közigazgatás gyakorlata					2
Ügyfélszolgálati kommunikáció 11560-16 Ügyfélszolgálati kommunikáció magyar és idegen nyelven modul					2,5

Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat 11560-16 Ügyfélszolgálati kommunikáció magyar és idegen nyelven modul					3
Ügyfélszolgálati kommunikáció 11385-16 Magyar és idegennyelvű panaszkezelés modul					2
Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat 11385-16 Magyar és idegennyelvű panaszkezelés modul					2,5
Összesen	35	36	35	35	35
Hittan	1	1	1	1	

Szakmai óraterv 13-14. évfolyam 2016. 09. 01-jétől
Közszolgálati ügyintéző OKJ 54 345 01

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként

		9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
		heti óra- szám		heti óra- szám		ögy	heti óra- szám		ögy	heti óra- szám		heti óra- szám		heti óra- szám		ögy	heti óra- szám	
		e	gy	e	gy		e	gy		e	gy	e	gy	e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	6,5	4,5	8	4	140	5,5	4,5	140	5,5	4,5	19	12	17	12	160	19	12
	Összesen	11,0		12,0			10,0			10,0		31,0		29,0			31,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.											2					2	
11654-16 Rendvédelmi jog és közigazgatás	Közszolgálati ügyintézői ismeretek	1,5																
11655-16 Magánbiztonság a közszolgálati ügykezelő számára	Magánbiztonság és vagyonvédelem I.	1																
	Magánbiztonság és vagyonvédelem II.			1														
	Magánbiztonság és vagyonvédelem III.						0,5											
	Magánbiztonság és vagyonvédelem IV. gyakorlat										1							
	Személy és vagyonvédelmi ismeretek gyakorlat							0,5										

	Személy és vagyonőri és közterület-felügyelői ismeretek gyakorlat										1							
11553-16 Rendvédelmi szervek és alapeladatok	Rendvédelmi szervek és alapeladatok I.	1		0,5														
	Rendvédelmi szervek és alapeladatok II.	2,5											2,5					
	Rendvédelmi szervek és alapeladatok III.			4										4				
	Rendvédelmi szervek és alapeladatok IV.						4							4				
	Rendvédelmi szervek és alapeladatok V.									2				2				
	Rendvédelmi szervek és alapeladatok gyakorlat				1										1			
11556-16 Társadalomismeret és szakmai kommunikáció	Közszolgálati ügyintézői ismeretek	0,5																
	Közszolgálati ügyintéző gyakorlati ismeretek		0,5															
11657-16 Rendészeti szakmai idegen nyelv	Rendészeti szakmai idegen nyelv			1														
11658-16 Rendészeti szakmai informatika	Rendészeti szakmai informatika						0,5											
11552-16 Önvédelem és intézkedéstaktika	Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat I.		0,5															
	Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat II.		3,5											3,5				
	Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat III.				3										3			
	Önvédelem és intézkedés taktika gyakorlat IV.							3							3			
	Önvédelem és intézkedés taktika						0,5			2				2				
10069-12 Irodai asszisztensi feladatok	Ügyviteli ismeretek										1							

10067-12 Gépírás, dokumentum készítés iratkezelés	Ügyviteli ismeretek								1									
11555-16 Ügykezelés a közszolgálatban	Ügyviteli ismeretek											4					4	
	Ügyviteli gyakorlat												2,5					2,5
11632-16 Közszolgálati ügyintéző alapfeladatok	Közszolgálati ügyintézői ismeretek			1,5							1,5	4		3			4	
	Közszolgálati ügyintézői gyakorlat										1,5		2		1			2
11559-16 E-közigazgatási ismeretek	E-közigazgatás elmélete											4					4	
	E-közigazgatás gyakorlata												2					2
11560-16 Ügyfélszolgálati kommunikáció magyar és idegen nyelven	Ügyfélszolgálati kommunikáció											2,5					2,5	
	Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat												3					3
11385-16 Magyar- és idegen nyelvű panaszkezelés	Ügyfélszolgálati kommunikáció											2					2	
	Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat												2,5					2,5

A kerettanterv szakmai tartalma - a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően - a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-át lefedi.

Az időkeret fennmaradó részének (szabadsáv) szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

Szakközépiskolai óraterv 9-11. évfolyamon

Számítógép-szerelő, - karbantartó (OKJ 34 523 02) szakma

Óraterv a helyi tantervhez számítógép-szerelő, - karbantartó 2013-2014. tanévtől			
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.
	új	új	új
Magyar - Kommunikáció	2	1	
Idegen nyelv	2	2	2
Matematika	2	1	
Társadalomismeret	2	1	
Természetismeret	3		
Testnevelés és sport	5	5	5
Osztályközösség-építő - Program	1	1	1
Szabad órakeret/Hittan	1		1,5
<i>Szakmai tárgyak</i>	<i>17</i>	<i>25</i>	<i>25,5</i>
Munkavédelmi alapismeretek	0,5+0,5		
Foglalkoztatás			0,5+0,5
Elhelyezkedést, mvállalást segítő idegen nyelv			2
Információtechnológiai alapok	2+1		
Információtechnológiai gyakorlat	2		
Munkaszervezési ismeretek			2
Munkaszervezés gyakorlat			2
Hálózati ismeretek	2+1	2	
Hálózati ismeretek gyakorlat	2	2+1	
Operációs rendszerek		2+1	
Operációs rendszerek gyakorlat		2	4+1
Számítógéprendszer hibáinak elhárítása elmélet	3	6	5,5

Számítógéprendszer hibáinak elhárítása gyak.	3	9	7+1
Összesen	35	36	35
Hittan	1	2	0,5

I.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a hatályos tankönyvrendelet hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.

- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

- Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

- Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

I.3. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Képzési rendszerünk:

Az óvodai nevelés külön fejezetben szerepel.

Iskolánk hagyományos képzést folytató intézmény:

- nyolc évfolyamos (1-8.) általános iskola;
- négy évfolyamos (9-12.) gimnázium,
- négy évfolyamos (9-12.) és 4+1 évfolyamos (9-13.) szakközépiskola (kifutó),
- négy évfolyamos (9-12.) és 4+1 évfolyamos (9-13.) szakgimnázium,
- érettségire épülő (kétéves) szakképzés,
- 8. évfolyamra épülő hároméves szakképzés.

I.3.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Első - második évfolyam

Az órakeret 100 %-ában nem szakrendszerű oktatás folyik évfolyamonként 2-2, illetve 1-1 osztályban és délutáni napközis ellátás biztosításával.

Célja:

- gyakorlati megfigyelésekre és tapasztalatokra épülő, az önálló ismeretszerzéshez és tanuláshoz szükséges jártasságok és készségek kialakítása
- Az iskola általános nevelési célkitűzéseire igazodó magatartásformák, erkölcsi tulajdonságok és szokásrendszerek kialakítása.

Kiemelt feladatok:

- Az írás, olvasás és számolási készségek megalapozása
- Az iskolai közösségbe szoktatás
- Az iskolai házirendhez igazodó helyes tanulói szokások, viselkedésformák kialakítása. /tisztaság, étkezés, értékóvó magatartás/

Jellemzői:

- Egyéni képességeket figyelembe vevő előrehaladás biztosítása differenciált módszerekkel
- Különféle olvasástanítási módszerek
- Stressz-mentes folyamat legyen
- Osztálytanítói rendszer

Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség arculatának helyes kialakítása érdekében.

I.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat, fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Harmadik-negyedik évfolyam

Az órakeret 100 %-ban nem szakrendszerű oktatás folyik évfolyamonként 2-2, illetve 1-1 osztályban és délutáni napközis ellátás biztosításával.

Kiemelt feladatok:

- A meglévő ismeretek közvetlen tapasztalatokra és gyakorlati tevékenységre épülő további bővítése
- Önálló tanuláshoz szükséges eljárások és módszerek megismertetése
- Alapvető erkölcsi normák és magatartásformák megszilárdítása.
- Elemi fogalomalkotás; szabálytudat és elvont gondolkodás megalapozása.
- Egyéni képességeket figyelembe vevő előrehaladás biztosítása differenciált módszerekkel.

Jellemzője:

- A tantervi követelményeket és az egyéni képességeket figyelembevevő előrehaladás biztosítása.
- Iskolák közötti átmenet előkészítése.
- Osztálytanítás, esetleg tantárgycsoportos, szaktanárok /idegen nyelv; testnevelés/.

Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség arculatának helyes kialakítása érdekében.

I.3.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Ötödik-hatodik évfolyam

A szakaszban 100%-ban szakrendszerű oktatás folyik évfolyamonként 2-2 osztályban, délután 1 csoportban tanulószobai ellátással.

Célja:

- A tantervi követelményeket és az egyéni képességeket figyelembevevő előrehaladás biztosítása.
- Egyéni képességeket figyelembe vevő előrehaladás biztosítása differenciált módszerekkel.

- A meglévő ismeretek közvetlen tapasztalatokra és gyakorlati tevékenységre épülő további bővítéshez önálló ismeretszerzéshez és tanuláshoz szükséges ismeretek és képességek megszilárdítása.
- Helyes magatartási és viselkedésformák önálló követésének megalapozása.
- Egészséges életre és környezetvédő magatartásra nevelés.

Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség arculatának helyes kialakítása érdekében.

I.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Hetedik- nyolcadik évfolyam

Az órakeret 100 %-ban szakrendszerű oktatás folyik évfolyamonként 2-2 osztályban, igény és megfelelő létszám esetén 1 csoportban tanulószobai ellátással.

Kiemelt feladatok:

- A megszerzett ismeretek gyakoroltatása, a továbbtanuláshoz szükséges ismeretek és készségek nyújtása, megszilárdítása.
- Pályaorientáció
- Az önálló életvitelhez szükséges praktikus ismeretek és képességek kialakítása.
- Egyéni képességeket figyelembe vevő előrehaladás biztosítása differenciált módszerekkel.

Jellemzői:

- A tantárgyi követelmények teljesítésének megfelelő előrehaladás
- Félévi eredmények áttekintése 8. osztályban
- Év végéig a hiányok korrekciója

Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség arculatának helyes kialakítása érdekében.

I.3.5. A gimnázium 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A gimnáziumban folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

A gimnáziumi osztályban az érettségi vizsgára és felsőfokú tanulmányokra történő felkészítés folyik, a Katolikus Alaptanterv által előírtak, valamint az aktuálisan érvényben lévő érettségi vizsgaszabályzatban foglaltak betartásával. Tanulóink a szabadon választható tan-

órák terhére elhelyezkedést, továbbtanulást segítő foglalkozásokon vehetnek részt. Lehetőségeink: angol nyelv, német nyelv, informatika, gépírás, belügyi rendészeti ismeretek, katonai alapismeretek (megfelelő számú jelentkező tanuló esetén). A gimnáziumi osztályban két idegen nyelv tanulása kötelező. Választási lehetőségek: német, angol, szerb, román nyelvet. Gimnáziumunkban az idegen nyelveket, informatikát – lehetőség szerint - csoportbontásban oktatjuk. Törekszünk arra, hogy a tanulóink lehetőség szerint egy idegen nyelvből emelt szintű érettségi vizsgát vagy más módon nyelvvizsgát tegyenek, továbbá ösztönözzük végzőseinket az emelt szintű érettségi vizsga letételére.

Amennyiben másik iskolából és az iskola másik osztályából kéri felvételét a gimnáziumi osztályba egy tanuló, akkor ennek feltétele az előző tanulmányok iskolánk követelményeivel való összehasonlítása után esetlegesen a különbözeti vizsga letétele. Erre az alábbi esetekben van szükség:

- az adott tantárgyat a tanuló nem tanulta,
- az adott tantárgyat más, a mienktől lényegesen eltérő tanterv szerint tanulta.

Amennyiben a tanuló képességei vagy előmeneteli hiányosságai alapján a különbözeti vizsga nem engedélyezhető, akkor lehetőség van a tanuló átvételére az adott évfolyam megismétlésével.

A különbözeti vizsga szükségességét, annak tematikáját az igazgató egyetértésével az adott tantárgyi munkaközösség, ennek hiányában a szaktanár dönti el. A felkészülésre biztosított időt a vizsgatárgyak száma és a pótolandó ismeretek mennyisége figyelembe vételével a munkaközösségek, illetve a szaktanár javaslata alapján az igazgató állapítja meg. A szaktanár segíti a tanulót a különbözeti vizsgára való felkészülésben. A felkészülési idő alatt a tanuló köteles iskolába járni, és a tőle telhető módon bekapcsolódni az osztály életébe. Az adott tantárgy(ak)ból a szaktanár ez idő alatt a diákot nem felelteti, kivéve, ha az új ismeretek nem épülnek a bepótolandó tananyagra.

2005-től a 12. osztály befejezése után a tanulónak joga van középszintű vagy emelt szintű érettségi vizsga letételéhez az aktuálisan érvényben lévő érettségi vizsgaszabályzatban leírtak szerint. Iskolánk pedagógusai a munkaidejük tanítási órával le nem kötött idejében felvállalják a kötelező és a választható érettségi tantárgyakból emelt, illetve középszintű, érettségi vizsgára történő felkészítést, ha az évfolyamot megillető óraszám és a jelentkezők száma nem teszi lehetővé a tantárgyfelosztásban való óra biztosítását.

Iskolánk törekszik arra, hogy egyéni (1-3 tanuló/csoport) foglalkozás keretében segítse a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását, valamint a tehetség, a képesség kibontakoztatását. Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség arculatának helyes kialakítása érdekében.

I.3.6. A szakgimnázium 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A szakgimnáziumi képzés célja a kerettantervi ajánlásoknak megfelelően az általános és szakmai műveltséget megalapozó, valamint a további műveltség megszerzését elősegítő nevelő-oktató munka. A tanulók a képzés folyamán közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgákra jelentkezhetnek. A kötelező érettségi tárgyak mellett a tanuló hatodik tantárgynak választhat az informatika, biológia, földrajz, hittan, testnevelés tantárgyak közül, a szakmai tantárgyból kötelező érettségizni.

Iskolánkban a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében 2016. 09. 01-jétől Rendészet, honvédelem és közszolgálat szakmacsoportos képzést kezdtük el, ahol az érettségivel Közszolgálati ügykezelő végzettsége kapnak a tanulók, a 13. évfolyam utáni vizsgával pedig Közszolgálati ügyintéző OKJ-szakmát.

Lehetőségünk volt - kifutó jelleggel - az ügyvitel szakmacsoporton belül a kétéves irodai asszisztens 4+1 év rendszerben való oktatására, ahol első év szakképző évfolyam követelményeit érettségiig teljesítik a tanulók, érettségi után a második szakképző évfolyam befejezésével tehetnek szakmai vizsgát.

Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség arculatának helyes kialakítása érdekében.

I.3.7. A szakközépiskola pedagógiai feladatainak megvalósítása

A szakközépiskolai képzés célja az általános és szakmai műveltséget megalapozó nevelő-oktató munka. Ebben a szakaszban megjelennek a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák, a pályaválasztáshoz illetve a szakképesítés megszerzéséhez szükséges készségek, ismeretek. A tanulók a képzés folyamán megszerzett szakmai ismereteik birtokában szakmai vizsgára jelentkezhettek.

Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség arculatának helyes kialakítása érdekében.

Szakképzési (9-10-11., illetve érettségi utáni) évfolyamok:

a) Számítógép-szerelő, -karbantartó (2013. 09. 01-jétől 3 éves képzésben)

Az aktuálisan érvényes OKJ szerinti számítógép-szerelő, -karbantartó szakmai képesítés megszerzése lehetséges. A jelentkezés feltétele: minimum a 8. évfolyam sikeres befejezése. A másodszakmaként való tanulás térítésmentes a jogszabályok szerint.

b) Irodai asszisztens - kifutó jelleggel; közszolgálati ügyintéző 2016.09.01-jétől (érettségire épülő kétéves szakképzés)

Az aktuálisan érvényes OKJ szerinti irodai asszisztens, illetve közszolgálati ügyintéző szakmai képesítés megszerzése lehetséges. A jelentkezés feltétele: érettségi vizsga. Másodszakmaként való tanulása térítésmentes a jogszabályok szerint.

I.4. Mindennapos testnevelés

A modern kor és az azzal együtt járó technológiák a felnövekvő nemzedéket mozgásszegény életmódra kényszerítik. A fizikai teljesítmény romlása hosszú távon a szellemi képességek hanyatlásához vezethet. Ennek megakadályozása, a tanulók egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében iskolánk biztosítja a mindennapos testmozgás és sportolás lehetőségét.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a nemzeti köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

Az óvodákban biztosítjuk a gyermekeknek a mindennapi szabad levegőn tartózkodást, a változatos mozgásformákat. Az időjárásnak megfelelően a különböző tevékenységi formákat a szabadban szervezzük, pl. ének-zene, mese-vers, külső világ tevékeny megismerése, testne-

velés stb. A séták, kirándulások együttes élményt is jelentenek a csoport számára. Légfürdőzés, napfürdőzés - megfelelő időben.

Az iskolában minden tanuló részére a heti kötelező testnevelési órák (ezen belül személyi feltételek rendelkezésre állása esetén bizonyos évfolyamokon néptánc) és a választható tömegsport-foglalkozások biztosítják a mindennapos testedzés, testmozgás lehetőségét.

Az iskolai sportkör foglalkozásain minden tanuló jogosult bekapcsolódni az iskolai sportéletbe. Az iskolai sportkört a diákközösség irányítja, munkáját az iskola testnevelő tanára segíti. Az iskolai sportkör hetente 1 alkalommal biztosít mozgáslehetőséget sportcsoportjaiban.

Az iskola hetente további 1 alkalommal biztosítja a tömegsport órák keretében a mindennapi testnevelés lehetőségét.

A mindennapos testmozgás jegyében lehetőség van arra is, hogy tanulóink az iskolában szervezett testedzésen kívül egyéb sportegyesületekben is részt vegyenek.

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés-órára osztjuk be, és a többi tanulóval együtt, azonos csoportban szervezzük meg.

I.5. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoporthoz számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára a törvényben meghatározott heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

Választható tantárgyak: általános iskolában angol vagy német nyelv; középiskolában román, illetve szerb nyelv (ha az általános iskolában már tanulta a tanuló), valamint 11. évfolyamtól az érettségi vizsgára való előkészítők – angol és/vagy német nyelv, biológia, informatika, földrajz.

A tantárgy-választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

I.6. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézmény nevelőtestülete az alábbi általános célokat, értékeket tartja a legfontosabbnak:

- az oktatás-nevelés során megelőzni és megakadályozni a tanulók hátrányos megkülönböztetését, amely kiterjed a felvételre, és az iskolai osztálybeosztásokra, a humán erőforrásokhoz és eszközökhöz történő hozzáférésre, a rehabilitációban, a szabadidős tevékenységben és tehetséggondozási tevékenységben történő részvételre, a tanulók bármilyen diszkriminációjára.

- az oktatás-nevelés során tiszteletben kell tartani a tanulók emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét.

- a megfelelő intézményi légkör kialakítása, az alapvető értékek megőrzése, és az értékek megerősítéséhez való hozzájárulás

- a partnerség elvének érvényesítése azzal, hogy a kapcsolatok további jó működésére törekszik az oktatáshoz kapcsolódó civil szervezetek, valamint az egyéb közoktatási intézmények és pedagógiai szakmai és szakszolgálati intézmények között.

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése:

- törvényi támogatások biztosítása
- egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása
- anyagi támogatáshoz juttatás segítése (helyi önkormányzati, alapítványi, pályázati)
- az iskola –lehetőség szerint - részt vesz az „Útravaló” pályázaton
- az általános iskola 2009-2013. között részt vett a TÁMOP-3.3.7-09/1-2009-0008 pályázatban, ahol 90 fő HH tanulót mentoráltak 2013-2018 közötti fenntartási kötelezettséggel.

Integráltan oktatott SNI-s, BMT-es tanulók segítése:

- rendszeres szűrővizsgálatok
- fejlesztések, logopédiai foglalkozások iskolában, óvodában
- egyéni foglalkozások
- a tanulmányi előmenetel nyomon követése

Veszélyeztetett tanulók segítése:

- a veszélyeztetettség kör pontos feltérképezése
- a veszélyeztetett tanulók fokozott figyelemmel kísérése
- támogatások, lehetőségek szerinti biztosítása: pszichológiai, anyagi (alapítványi, önkormányzati)

I.7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az értékelés a nevelő-oktató munka egyik legfontosabb, mindent meghatározó kérdése. Fontos, hogy jól tervezett, következetes, tartalmas, objektív legyen.

Az értékelés a pedagógiai munka mindennapi része. Alapelvünk, hogy:

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- folyamatos legyen,
- az iskolai követelményrendszerre épüljön,
- legyen tárgyyszerű (melyek az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás).

Írásbeli és szóbeli értékelés

Kiinduló pontnak tekintjük a követelmények egyértelmű és világos megfogalmazását. Ez viszonyítási alapot nyújt, és fejleszti a tanulók ítélőképességét, amely saját munkájuk eredményeinek és kudarcainak felismeréséhez szükséges. A tanulók legfontosabb kötelessége a tanulás. Iskolánknak valamennyi tanulójaival szemben támasztott követelménye az, hogy képességeinek megfelelően aktívan vegyenek részt a tanulás-tanítási folyamatban. A magasabb évfolyamba lépés feltétele valamennyi tantárgy évfolyamra vonatkozó minimum követelményeinek elérése.

- A második - tizenkettedik évfolyamon a tanulók évközi értékelése érdemjeggyel történik, félévkor és év végén osztályzattal. A tanulói tudás felmérése, értékelése a tantárgy

jelleget megfelelően lehet szóbeli vagy írásbeli, törekedni kell a sokoldalú információszerezésre (diagnosztikus felmérés, tudáspróba, írásbeli dolgozat, szóbeli felelet, szóbeli, írásbeli belső vizsga, stb.).

Tanmenetekben kell meghatározni a tantárgyként tanév közben írandó felmérések és dolgozatok számát. A beszámoltatás és számonkérés formáit, az értékelés és minősítés módjait tekintve nagy a pedagógus szabadsága, de az SZMSZ-ben lefektetett alapelveket, elvárásokat minden nevelőnek be kell tartani.

A tanulók értékelésének alapelvei:

A tanuló minden megnyilvánulását értékeljük.

- A tanuló feleletét, a kapott érdemjegyet indokoljuk.
- Értékeljük a tanuló fejlődését, szorgalmát, tantárgyhoz, munkához való viszonyát, hozzáállását.
- Minden óra végén néhány mondattal értékeljük az egész osztály munkáját.
- Az értékelés legyen reális, és az osztály előtt történjen.

Az egész iskolára vonatkozó követelményrendszer elsődlegesen az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében jelenik meg, amelynek része az alapvizsga- és az érettségi szabályzat is. E dokumentumok bárki számára hozzáférhetőek. (Egy-egy példányt elhelyezünk a titkárságon, és olvasható az iskolai honlapon.)

A tanulók a rájuk vonatkozó konkrét követelményekkel az osztályfőnöki órán ismerkedhetnek meg, a tantárgyi követelményekkel pedig az egyes tantárgyakon belül a tanév elején és a témakörök megkezdése előtt. Külön hangsúlyt fektetünk a középiskolában arra, hogy a tanulók megismerjék az érettségi vizsga és a szakképzés követelményeit. Ezekre a témákra rendszeresen visszatérünk. A szülőkkel az első szülői értekezleten ismertetjük az iskola követelményrendszerét, melyet a későbbiek során mindig aktualizálunk (Házirend, érettségi vizsgaszabályzat, szervezeti és működési szabályzat vonatkozó fejezetei).

Az ellenőrzés-értékelés célja, hogy megállapítsuk egy-egy témakör tanítása előtt a tanulók előzetes tudását, képességeit, az oktatási folyamat közben visszajelzést kapjunk a tanuló teljesítményéről, fejlődéséről. Egy-egy téma befejezése után, tanév végén, érettségi vizsgán, szakmai képesítés megszerzése közben jelzést kapjunk a tanuló átfogó ismereteiről, képességeiről.

Az ellenőrzés-értékelés módszereinek kidolgozása a szakmai munkaközösség, illetve a szaktanár feladata, és az alkalmazott módszerek a tantárgy sajátosságaitól is függenek.

Az ellenőrzés-értékelés elsősorban a tanulónak szól. A reális értékelés segíti őket abban, hogy hiányosságait feltárjuk, ösztönözve őket a pótlásra, eredményesebb munkára. A jól megoldott feladatokért kapott elismerés sikerélményt jelent a tanuló számára. Ha a tanár reálisan, megfelelően értékeli a tanuló tevékenységét, az segíti a gyermeket a helyes önértékelés kialakításában. A kiadott feladatok következetes számonkérése a tanulót rendszeres, pontos munkára szoktatja.

Az egyes tanulók munkájának az osztály előtti értékelése szól az egész osztálynak is, a gyerekek az egymás közötti viszonyokat is fel tudják mérni.

Az ellenőrzés-értékelés szól a szülőnek is, hiszen érdekelt gyermeke előmenetelében. Az iskola az ellenőrző könyv útján, valamint szülői értekezleteken folyamatosan tájékoztatja a szülőket gyermekük előmeneteléről.

Az ellenőrzés-értékelés szól a kívülvilágnak is, hiszen ez nagyrészt hozzájárul az iskola megítéléséhez. Ez nyilvánosságot kap tanévnitó, tanévzáró ünnepségeken, szalagavatón és ballagáskor.

Az ellenőrzés-értékelés szól a tanárnak és az egész nevelőtestületnek is, ezzel tudjuk munkánk eredményességét lemérni. Az iskola egész tevékenységének összefoglaló értékelése félévi és év végi tantestületi értekezleten történik.

Az ellenőrzés-értékelés fontos információt nyújthat a helyi tanterv továbbfejlesztéséhez.

A bevezetésre kerülő hittan, illetve etika tantárgyak tanulásának minősítése és értékelése a hitoktató, illetve a tantárgyat tanító szakember joga, kötelessége és felelőssége.

Az értékelés helyi eszközszerkezere:

Az iskolatípusoktól függően:

- Az első évfolyamon félévkor és évvégén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanuló:
 - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
 - JÓL TELJESÍTETT
 - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
 - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL

Az Oktatásért Felelős Államtitkárság által összeállított minta alapján szóveges minősítéssel értékeljük.

- A második évfolyam év végétől a negyedik évfolyam év végéig az osztályozás módszerét használjuk.
- A 2-8. és a 9-12. évfolyamon a tanuló teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjeggyel minősítjük: témazáró dolgozat, írásbeli és szóbeli felelet, szorgalmi feladat, memoriter, olvasónapló, kiselőadás, projekt, füzetvezetés stb.
- A második évfolyam év végén, valamint a 3-8. és a 9-12. évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
- A második év végi és az 3-8. és a 9-12. évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév, illetve tanév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Az érdemjegyek és osztályzatok naplóbéli bejegyzésének színe általában kék. A szaktanár választása alapján ettől eltérő színűek lehetnek a témazáró dolgozat, írásbeli és szóbeli felelet, szorgalmi feladat, memoriter, olvasónapló, kiselőadás, projekt, füzetvezetés stb. érdemjegyei, osztályzatai. Ezekről tanév elején ad tájékoztatást az adott szaktanár.

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból minden tanulónak legalább havonta egy érdemjegyet kell szereznie.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tantárgyak *jellegétől* függően:

- szóbeli értékelés (a tanuló iskolai és iskolán kívüli megnyilvánulásai, felelet, csoportmunka, osztály munkájának havi, félévi, év végi értékelése, szakmai gyakorlati tevékenység értékelése)

- írásbeli értékelés (osztálynaplóban érdemjegyek, ellenőrző könyvben a szülő értesítése érdemjegyekről, dicséretéről, elmarasztalásról, félévi értesítő, év végi bizonyítvány, érettségi vizsga bizonyítvány)

A tanulók teljesítményének értékelése során a tanulók teljesítményét viszonyítjuk a helyi tantervben meghatározott követelményekhez. A gimnáziumi osztályokban az érettségi vizsga követelményei a mérvadóak. A szakképzési évfolyamokon a viszonyítási alap a szakképzés sajátos szakmai követelményrendszere.

Meghatározott időnként, de legalább a képzési ciklusok végén a tanulócsoporthoz által elért eredményt viszonyítjuk a megyei vagy országos reprezentatív eredményvizsgálat adataihoz.

Állandóan figyeljük a tanulócsoporthoz feladat-megoldási szintjét, megkeressük azokat a pontokat, amelyek további gyakorlást, kiegészítést kívánnak.

A tanulók egyéni teljesítményét viszonyítjuk korábban elért eredményeikhez, értékeljük fejlődésüket, vagy ha nincs fejlődés keressük annak okait. A tanuló egyéni teljesítményét összehasonlítjuk a tantervi követelményekkel, amelyet osztályzattal minősítünk.

Az ellenőrzés-értékelés elsődlegesen együttműködési képességre irányul: gimnáziumi osztályokban feladatvégző képesség, alapismeretek tudása, szakképzési évfolyamokon az eszközhasználat kerül előtérbe.

Értékeljük minden esetben: a tanuló szóbeli és írásbeli kifejezőképességét, előadói képességét, szaknyelv, szakkifejezések pontos használatát, az érettségi vizsga követelményeinek megfelelő tárgyi tudását. Értékeljük elsősorban a szakképzés terén és tantárgyakra jellemző esetekben az eszközhasználatot (munkafogások célszerűsége, kísérletek, mérések elvégzése). Értékeljük a tanuló fejlődését, munkához való hozzáállását, iskolai és iskolán kívüli magatartását, szorgalmát, társaihoz és a felnőttekhez való viszonyát, közösségi munkáját.

A tanulók tanórai tevékenységét elsősorban a szaktanár értékeli, egyénenként és az osztály munkáját egészében minden tanórán. A szaktanár értékeli a tanuló féléves, (tanév végén az) egész éves tevékenységét, valamint az osztály egészének a követelményekhez viszonyított munkáját, változásait.

A tanulók is értékelik egymás munkáját, lehetőséget kapnak véleményük kifejtésére, ezzel fejlődik kritikai érzékük, önértékelésük is.

Az általános iskolában az osztályfőnökök havonta értékelik a tanuló év közbeni tanulmányi eredményét, magatartását, szorgalmát, tanórán kívüli tevékenységét. Az a tanuló, aki kiemelkedően jó tanulmányi munkát végzett, az előző havi értékeléshez képest lényegesen javított, az ellenőrző könyvbe írásbeli osztályfőnöki dicséretet kaphat.

A szakmai munkaközösségek a végzett munkát a szakterületükön értékelik, az egész évre kitűzött célokhoz, feladatokhoz viszonyítva. Elemzik oktató-nevelő munkájukat, feltárva a hiányosságokat, eredményeket, megjelölve a változtatás módját. Beszámolójukat a nevelőtestület elé tárják.

Az iskola egészének értékelése, az éves munkatervben kitűzött célok, feladatok elemzése év végi tantestületi értekezleten történik. A beszámoló - az egyes részterületeken történt előzetes tájékozódás után - az igazgató terjeszti a tantestület elé.

Az igazgató tanévzáró ünnepségen a diákok, szüleik és a vendégek előtt értékeli az iskola egész éves oktató-nevelő munkáját.

A hittan tantárgy minősítése és értékelése során a hitoktató, illetve a tantárgyat tanító szakember is alkalmazza az iskola értékelési rendszerét. Javasataikat a tanulók magatartásának és szorgalmának elbírálásakor figyelembe kell venni

Iskolánkban használatos ellenőrzési-értékelési módok

1. A tanulók szöveges értékelése az 1. évfolyamon

- A minősítés vegye figyelembe a gyermek életkori sajátosságát;
- Személyiség-központúság jellemezze;
- Legyen összhangban a NAT, a Katolikus Kerettanterv, a Pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer kimunkált koncepcióival;
- A tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló és fejlesztő szerepet betölteni.

Célunk:

a gyermek rendkívül eltérő fejlődési üteme ebben a fejlődési szakaszban megkívánja az értékelés tágabb értelemben vett humánusabb formáit. Szeretnénk feszültség-mentesebbé, még hatékonyabbá tenni az első három évfolyamon az alapozás időszakát.

A szöveges értékelés konkrét alkalmazása:

Első évfolyamon félévkor és évvégén, és a második évfolyamon félévkor az Apáczai Kiadó által megfogalmazott értékelési szempontok alapján történik. Tanév közben érdemjegyeket adunk a tanulóknak.

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje 1-4. osztályokban

- A nevelési célok szerint az óvodából feljövő gyerekeknél első osztályban 6 hét tapasztalat után neveltségi szintfelmérést végzünk.
- Oktatási célból:
 - Az írásbeli számonkérések időpontját az íratás előtt legalább 3 nappal jelezni kell a tanulók felé (témazáró dolgozatok).
 - Egy tanítási napon az osztályközösség csak 1 felmérő dolgozatot írhat.
 - Lehetőleg a dolgozatok heti száma háromnál ne legyen több!
 - A beszámoló javítása, értékelése a megírástól 2 héten belül történjék meg.
 - Az értékelés: a tantárgy sajátosságait és a követelményeket figyelembe véve, a pedagógus meghatározása szerinti százalékok adják az érdemjegyeket.

Kötelező felmérések a tanmenetek előirányzatai alapján

1.osztály:

Magyar nyelv és irodalom

Betűelemek felmérése; kis írott ábécé; félévi felmérés írásból; nagy írott ábécé; év végi felmérés írásból; Szövegértés felmérése

Matematika

Tájékozódó felmérés tanév elején; tudáspróbák: az Apáczai Kiadó központi felmérései

(Értékelések százalékolással.)

2-4.osztály:

Magyar nyelv és irodalom

Felmérései az Apáczai Kiadó feladatlapjaival: év elején, félévkor, tavasszal, év végén.

Matematika

Az én matematikám tankönyv feladatlapjai alapján 4 felmérő kerül megírásra (év elején, félévkor, tavasszal, év végén). Az 5. felmérést az iskolavezetés által összeállított feladatok alapján végezzük.

4. osztályban a felső tagozat szaktanárai által összeállított feladatlapok alapján.

Környezetismeret

A mi világunk tankönyv felmérései alapján.

(Értékelések érdemjegyekkel.).

3. Az írásbeli számonkérés formái 5-8. évfolyamon:

- Év eleji tudásszintmérő dolgozat az 5. évfolyamosok számára magyar és idegen nyelvből, matematikából.
- Teszt, feladatlap nyílt- és zártvégű válaszokkal.
- Írásbeli feleletek a napi elméleti tananyagból (valamennyi tantárgyban).
- Szódolgozat idegen nyelvből.
- Nyelvtani tesztek idegen nyelvből.
- Magyarról idegen nyelvre, idegen nyelvről magyarra fordítás.
- Kisebb tananyagrészekből feladatmegoldás: matematika, fizika, kémia, informatika
- Elméleti tudást felmérő dolgozat valamennyi tantárgyból, számítógépes feleltető program alkalmazása lehetőség szerint valamennyi tantárgyból.
- Számítógépes feladatmegoldás elsősorban informatika tantárgyból.
- Tananyag rész otthoni önálló feldolgozása.
- Esszé dolgozat magyar irodalomból, történelemből, idegen nyelvből lehetőség szerint.
- Otthon elkészítendő házi dolgozatok felsőbb évfolyamokon jobb képességű tanulókkal magyar irodalomból.
- Témazáró dolgozatok minden tantárgyból, amelyek komplex módon ötvözhetik a teszt, az esszé, a feladatmegoldás jellegét. Minden tantárgyból alkalmazzuk egy-egy nagyobb tananyag rész befejezése után.

4. Az írásbeli számonkérés értékelése 5-8. évfolyamon:

Az otthoni és iskolai dolgozatokat igyekszünk kijavítani, hogy a diákokat megerősítsük tudásukban, tanulhassanak hibájukból, s az értékelés iránymutató legyen a további tanulmányokhoz. Minden dolgozatot legkésőbb két héten belül értékelünk. Az év eleji felmérő dolgozatokat osztályzattal értékeljük. Az írásbeli számonkérés érdemjegyei egyenértékűek, de a témazáró dolgozatok osztályzatait megkülönböztető színnel írjuk a naplóba, és nagyobb súllyal vesszük figyelembe.

Diagnosztizáló értékelés

a.) Kilencedik osztályosok tanév elejei felmérése

Célja: az adott tantárgy tartalmának sikeres feldolgozásához szükséges alapvető ismeretek, képességek felmérése, a tanulóknál tapasztalt alapvető hiányosságok feltárása. A tanulóval együtt megállapodunk a hiányosságok pótlásának módjáról. E felmérések alapján indítjuk a felzárkóztató korrepetálásokat. Az osztály tantervében megkeressük azokat a pontokat, amelyekre több időt kell fordítanunk. Az első szülői értekezleten felhívjuk a szülők figyelmét a tapasztalt hiányosságokra.

Módja: írásbeli teszt, feladatlap
szóbeli tájékozódás
gyakorlati oktatás esetén manuális alapkészségek felmérése

Mérőeszköz: az általános iskolai követelmények áttanulmányozása után munkaközösség vagy szaktanár állítja össze. Mérőeszközt küldhet szaktanácsadó javítási, pontozási útmutatóval együtt egységesen a megye összes középiskolájának. A felmérés pontszámait osztályonként összesítve megküldjük a szaktanácsadónak, aki a megyei összesítésről visszajelzést küld. Ez egyben külső kontroll is. Az általános iskolák kérésére a felmérések eredményeit megküldjük. A munkaközösségek megbeszélik a felmérések tapasztalatait és a hiányosságok pótlására stratégiát dolgoznak ki.

b.) Új témakör megkezdése előtt

A téma feldolgozásához nélkülözhetetlen alapfogalmak átisméltése szóban vagy írásban, ennek alapján a hiányosságok pótlása.

A fentiek értékelése általában szóban történik.

A hittan tantárgy minősítése és értékelése során a hitoktató, illetve a tantárgyat tanító szakember is alkalmazza ezt az értékelési módot.

Formatív értékelés: egy-egy téma tanítása közben

Célja: hogy a tanár, diák visszajelzést kapjon teljesítményéről, ehhez tervezve a továbbhaladást.

Formái:

szóbeli felelet	—————	a tanuló érdemjegyet kap
röpdolgozat	—————	
kiselőadás	—————	
csoportmunka	—————	kaphat érdemjegyet, szóbeli értékelést
tanuló órai munkája	—————	

A hittan tantárgy minősítése és értékelése során a hitoktató, illetve a tantárgyat tanító szakember is alkalmazza ezt az értékelési módot.

Szummatív értékelés

Célja: annak ellenőrzése és értékelése, hogy a tanuló egy nagyobb témakört milyen mélységben sajátított el, közben képességei hogyan fejlődtek.

Formái:

a.) témazáró dolgozatok (dolgozatfüzetbe) a tantárgy jellegétől függően teszt, feladatlap, fogalmazás, esszé, munkadarab elkészítése.

Egy félévben általában két-három témazáró dolgozat írására kerül sor. Ennek minősítését nagy súllyal vesszük figyelembe a félévi, év végi osztályzatok kialakításánál.

Mérőeszköz: többnyire szaktanár készíti, vagy munkaközösség dolgozza ki, de használunk - a tantárgy jellegétől függően - központilag kiadott témazáró feladatlapokat, tesztek is. Fontosnak tartjuk, hogy a tanuló a téma összefoglalásakor, a dolgozat előkészítésekor ismerje meg a minimális követelményeket, a különböző osztályzatok eléréséhez szükséges követelményeket, a használható segédleteket, valamint a rendelkezésre álló időkeretet.

A dolgozat javítása után részletesen elemezzük a típushibákat, az egyes tanulók sajátos hibáit. Időt adunk a hiányosságok pótlására. A tanuló lehetőséget kaphat javítódolgozat megírására, amelynek érdemjegye nem érvényteleníti a javítás előtti dolgozat érdemjegyét.

A hittan tantárgy minősítése és értékelése során a hitoktató, illetve a tantárgyat tanító szakember is alkalmazza ezt az értékelési módot.

b.) tanév végi felmérések

Célja: annak ellenőrzése, hogy a tanévre kitűzött célokat hogyan sikerült megvalósítani. Rendelkeznek-e a tanulók a továbblépéshez szükséges minimális ismeretekkel, készségekkel, képességekkel. Ennek alapján is értékelhetjük a tanuló és az osztály éves munkáját.

Mérőeszköz: szaktanár, vagy munkaközösség állítja össze. Ha szükséges lehet külső kontrollként a Pedagógiai Intézettől, szaktanácsadótól, Vizsgaközponttól mérőlapot kérni.

A hittan tantárgy minősítése és értékelése során a hitoktató, illetve a tantárgyat tanító szakember is alkalmazza ezt az értékelési módot.

c.) Érettségi vizsga a jelenleg érvényben lévő jogszabályok alkalmazásával

Érettségi vizsgát lehet tenni katolikus hittanból az aktuálisan érvényben lévő jogszabályok alkalmazásával.

A szakképzésben a tanulók gyakorlati munkájának értékelési sajátosságai:

A gyakorlati oktatás *elméleti részének* ellenőrzése dolgozatírás formájában, értékelése osztályzattal történik.

A *gyakorlati munka* ellenőrzése, értékelése:

Az oktató szóban és osztályzattal értékeli. Az oktatók a gyakorlati képzésben általában értékeli a tanuló manuális képességeit, ennek fejlődését, a tanuló pontos munkavégzését, a munkához való hozzáállását.

Az iskolai oktatás egészében a tanuló továbbhaladásának elbírálásakor azt vizsgáljuk, hogy a tanuló rendelkezik-e azzal a minimális ismeretekkel, képességekkel, készségekkel, amelyek a továbbhaladáshoz feltétlenül szükségesek.

I.8. Az otthoni (napközi otthonos, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Általános iskola:

A házi feladatok tartalma, kiadásának módja, ellenőrzésük az 1-4. évfolyamon:

A házi feladat célja az ismeretek gyakorlása megszilárdítása.

A mi álláspontunk az, hogy szükség van házi feladatra, de nem mindenáron.

Szerintünk a tanár, a tanító a házi feladatok tekintetében legyen teljesen önálló és szabad.

A házi feladatok tartalmánál tekintettel kell lenni az eltérő tudásszintre. A tanulónak legyen lehetősége választani a könnyebb és a nehezebb feladatok között. A feltöltődés érdekében hétvégén és hosszabb tanítási szünetekre – lehetőség szerint - ne kapjanak házi feladatot a tanulók.

A házi feladatok ellenőrzése legyen bizalomteljes, segítő konzultáció.

A házi feladat meg nem írását fekete pont adásával értékeljük. A munka utólagos elvégzését ellenőrizni kell.

A tanulókkal meg kell értetni, hogy a házi feladat szükséges eszköz arra, hogy a tudásukat ellenőrizzék.

A délutáni napköziben is az a törekvésünk, hogy a gyermek mindent az iskolában tanuljon meg, a szabadidejét a családdal tölthesse.

A feladatok optimális mennyisége: egy-egy tantárgyra 15-20 perc jusson. Írásbeli 4-5 sor, matematikából 8-10 számfeladat, olvasásból pedig egyénre szabottan. Az uzsonna utáni félórát differenciált képességek fejlesztésére, gyengébbek felzárkóztatására fordítjuk. A jó képességű tanulók kedvtelés szerinti feladatokat végezhetnek. Pl.: illusztrációt készít, meséket olvas, ismereteit bővítheti hozzáolvasással.

Házi feladat a napközi otthonban:

- A tanulókkal meg kell ismertetni, el kell sajátítani a délutáni napirendet, szokásrendet. Nevelőink előtérbe helyezik a házi feladatok adásánál a differenciált képesség, készségfejlesztést, amely az ismeretek felzárkóztatására, megszilárdítására, kibővítésére szolgálnak, irányulnak.

Figyelembe kell venni a tanulók délutáni elfoglaltságát is és a szülőkkel ismertetni kell, hogy ezeken a napokon otthon végezzék el a tanulnivalót.

A napközis nevelő mennyiségileg ellenőrzi az írásbeli munkát, és megköveteli a tiszta külalakot.

A délután 1-1,5 óra tanulmányi időt tartalmazóan kell kihasználni.

A házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai az 5-8. évfolyamon:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kaphatnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül legfeljebb egy témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgot lehet írni.

Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének elősegítése:

- Tanulás – módszertani ismeretek nyújtása szakórákon és osztályfőnöki órákon. (A tanulást is tanulni kell, pl. szavak tanulásának módszere: idegen nyelvi órák).
- Speciális tanulási módszerbeli tájékoztató minden újonnan belépő tantárgy esetén.
- Az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása szakórákon.

- A szaktanár minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl.: kötelező vagy szorgalmi), rögzíti azok elvégzésének határidejét, értékelésük, számonkérésük módját.

Az otthoni felkészülés ellenőrzése:

- A kötelező házi feladat elvégzését osztályszinten az óra elején ellenőrizzük. Ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése. Ha a tanuló a kötelező házi feladatot nem készítette el, azt a szaktanár által meghatározott határidőre pótolnia kell és a szaktanár megítélése szerint értékeli. A szorgalmi feladat(ot), a kiselőadás(t) értékelése szinten a szaktanár megítélése szerint történik.

Az otthoni felkészülés koordinációja:

- A feladatok kijelölésénél törekedni kell arra, hogy az otthoni felkészülés időtartama átlagos képességű rendszeresen tanuló diákok esetén összesen ne haladja meg a napi 2-3 órát. Az átlagosnál több időt igénylő feladatok kiadásakor azok elvégzésére hosszabb határidőt kell adni, a határidőn belül kiadott egyéb feladatok mennyiségét úgy szabva meg, hogy a napi felkészülési idő ne növekedjen.

Középiskolában

Az ellenőrzés és értékelés alapelvei:

- Folyamatosság, rendszeresség
- Korrektség
- Igényesség
- Objektivitás és empátia egészséges aránya
- A tanulói önkontroll fejlesztésének igénye

A tanulói teljesítményt mindig az elvárás- képesség- teljesítmény egységében kell értékelni, s arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés a tanuló teljesítményét tükrözze (és nem az osztályban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét). Az értékeléskor a pozitív megerősítés és motiváció kerüljön előtérbe.

Az írásbeli beszámoltatás elvei:

- Bejelentés nélkül témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Lehetőség szerint két héttel a témazáró dolgozat előtt tájékoztatjuk a tanulókat a dolgozat időpontjáról.
- Egy napon lehetőleg nem íratunk egy-két tantárgynál több tárgyból témazáró dolgozatot.
- A félévi és a tanév végi (egész éves) minősítés az írásbeli és a szóbeli számonkérés alapján született érdemjegyek figyelembe vételének alakítandó ki.
- A bizonyítottan részképeség-hiányos tanulót a szakértői bizottság javaslata alapján mentjük fel az írásbeli vagy a szóbeli számonkérés alól.
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszédett füzetét, beadott munkáját lehetőség szerint két hét alatt értékelni, javítani kell, mert csak így lehet visszajelző feladata.

Az írásbeli témazáró dolgozatokat az ügykezelési előírásoknak megfelelő ideig őrizzük

az egyéb írásbeli dolgozatokat a következő tanév végéig. Egyéb tanulói szellemi termékeket (kutatómunka) a tanuló engedélyével őrizhet meg a tanár, ellenkező esetben vissza kell adni a tanulónak.

A házi feladatok kitűzésének elvei és gyakorlata

A házi feladat céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat,
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat,
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában,
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Elvek

Házi feladatot az előbbi négy cél megvalósulása érdekében adunk.

A házi feladat mennyiségének meghatározásával figyelembe kell venni, hogy a tanulónak a napi 4- 5- 6-7 órán más tantárgyból is jelölnek ki kötelezően megoldandó otthoni feladatot.

A házi feladat megoldása a tanulók által teljesíthető legyen az órai vagy otthoni tanulással megszervezett ismeretek alapján.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai:

A házi feladatok elkészítését és megoldását pedagógiai megfontolásból részben vagy mindig ellenőrizni kell.

Az el nem készített, hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget illik tenni a mulasztás oka szerint: az anyag meg nem értése, igazolt betegség, egyéb igazolt eset (önhibán kívüli), hanyagság. Ezek figyelembe vételével adjunk lehetőséget a házi feladat pótlására, javítására. A hanyagságból történő elmulasztást se értékeljük érdemjeggyel, de feleltetéssel, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratásával stb. lehet büntetni.

Tanítási szünet idejére annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egy esetleg két tanítási óránál szokásos. Nagyobb felkészülést, kutatómunkát, olvasást igénylő írásbeli házi feladat beadási határidejének kitűzésénél vegyük figyelembe a tanuló egyéb kötelezettségeit is.

A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

I.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az iskolában a helyi tanterv alapján kell megszervezni az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is (pl. nyelvórák).

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát a lehetőségek függvényében (létszám, tanár, termék) a fenntartóval való egyeztetéssel. Kivételes esetekben más tantárgyak bontására is sor kerülhet. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A tanév során a tanítás és tanulás megszervezésében meghatározó tényező a gyermekek érdeke, valamint az alaptevékenység hatékonysága.

I.10. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A hatályos jogszabályi előírások szerint az 5-12. évfolyamon a tanulók fizikai állapotának mérését (NETFIT) a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként egy alkalommal.

I.11. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

I.11.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Bevezetés:

Magyarországon (egyéb más kelet-európai országokhoz hasonlóan) az 1970-80-as évekre jelentős mértékű romlás következett be a lakosság egészségi állapotában, ezt az 1990-es közepére stagnálás követte. Jelenleg a kedvezőtlen népegészségügyi mutatók alakulásának 2 okát jelölik meg:

Az egészségre ártalmas viselkedésmódok gyakoriságának alakulása (40 %);

A gazdasági-társadalmi környezet minősége (60%).

A lakosság egészségi állapotában változásokat úgy lehet elérni, ha az ártalmakkal való találkozás előtt, a döntési szituációkat megelőzően kell segítséget nyújtani. Ennek megfelelően a legintenzívebb szocializációs tanulási időszakban, az általános iskolában a legeredményesebb a beavatkozás, majd ezt követően a középfokú oktatási intézményben, ahová mindenki újként érkezik, s szeretne beilleszkedni a kortárs csoportokba, ill. szeretné felhívni a figyelmet magára életkori sajátosságok miatt.

Helyzetelemzés:

Az intézmény tanulóinak közvetlen környezetében inkább nem mintaadó felnőttek és fiatalok élnek: a szülők, az ismerősök közül sokan dohányoznak, alkoholt fogyasztanak (kb. 30-35 kocsmá van a településen) és a táplálkozás is egészségtelen. Ezeket gazdasági-társadalmi problémák okozzák, sok a tartósan munkanélküli, az alacsony iskolai végzettségű felnőtt, ezért sok a hátrányos helyzetű, sőt veszélyeztetett tanuló. Tanulóink körében gyakori a helytelen mintakövetés, nem ritka, hogy már 14 éves kor előtt dohányoznak, sőt alkoholt fogyasztanak, esetleg kipróbálták a drogot is.

Erőforrások:

Az általános iskolában az egészségügyi szűrővizsgálatok több fázisból épülnek fel. Céljuk a különböző egészségügyi problémák felderítése, esély az egészséges életvitelre. Évenkénti fogászati szűrővizsgálatot (fogszakorvos, fogszabályozás) és logopédiai szűrést (Nevelési Tanácsadó logopédusa, ifjúságvédelmi felelős) is nyújtunk a tanulók számára. Utóbbi vizsgálat segítségével lehetőségünk van a diszlexiás és diszgráfiás tanulóink kiszűrésére, és hatványozottabb segítség nyújtására.

A mentális, pszichés zavarok szűrésével (ifjúságvédelmi felelős, szakpszichológus, fejlesztőpedagógus) is lehetőségünk nyílik újabb problémás esetek felderítésére, a kialakult helyzet javítására.

A tanulási nehézségek szűrése (ifjúságvédelmi felelős) során lehetőség nyílik a koncentrációzavarral küzdő, fáradékonyságban, hiperaktivitásban szenvedő tanulók hatékonyabb megsegítésére.

A középiskolai egészségnevelés területén is maximálisan számíthatunk a városi védőnők, a családsegítő központ, a gyermekjóléti szolgálat, az iskolaorvos, az ifjúságvédelmi felelős(ök) és a pedagógusok segítségére, és sajnos, a szülőknek csak egy részére. Az iskolaorvos 9. és 11., illetve 10.,12. évfolyam végén szűrővizsgálatot és állapotfelmérést végez a védőnők se-

gítségével. Az iskolaorvos saját rendelési idejében fogadja tanulóinkat és szükség esetén bármikor kihívható az iskolába és a kollégiumba. A városi rendelőben az iskolafogászati ellátás is biztosított.

Céljaink, feladataink:

Mentálhigiéné

A munkavégzéshez ideális iskolai légkör megteremtésére való törekvés;
A gyermeki személyiség egészére irányuló nevelést próbáljuk biztosítani;
Az egyéni képességek figyelembe vétele az oktató-nevelő munkában;
Az egészségre káros szokások megelőzésére iskolai stratégia kidolgozásába kezdünk;

Testi fejlődés

Mozgástevékenység – mozgási igényre nevelés;
Mindennapos testmozgás biztosítása tanórákon, ill. sportkörön, tömegsporton, önvédelmi foglalkozásokon

Higiénias magatartásra nevelés

Az egészség megóvása, az egészségvédelem, a prevenció saját egészségünkre, és ezáltal társaink egészségére való figyelemmel érhető el.

Egészséges táplálkozásra nevelés

Az egészséges életmód feltétele az egészséges táplálkozás, mert ezzel különböző betegségeket lehet visszaszorítani. Törekedni kell az iskolai büfé, az iskolai étkeztetés és az otthonról hozott enni- és innivaló minél egészségesebb összeállítására.

A biztonság megőrzése

A személyes biztonság megőrzése az egészség, a kiegyensúlyozott élet alapja, ezért fontos a közlekedésbiztonságra nevelés, az iskolán belüli óvó és védő előírások betartása és betartatása, az elsősegélynyújtásra való felkészülés.

Növekedés, változás, emberi szexualitás, családi életre nevelés

Tudatosan készüljenek fel a tanulók saját testük változásainak felismerésére, elfogadására, helyes érzelmi megközelítésekre, amelyek megalapozzák felnőtt életüket.

Kiemelt célok és hozzá kapcsolódó tevékenységek

Az egészségre káros szokások prevenciója

A dohányzás visszaszorítása, a rászokás csökkentése; a dohányzás korlátozása az iskola területén a dohányzás elleni propaganda hatékonyságának növelésével

Az alkohol fogyasztásának és az általa okozott egészségi és szociális károk visszaszorítására való törekvés

A drogfogyasztásra való rászokás csökkentése, a fogyasztás visszaszorítása kortárssegítő tanulók, ill. ilyen képzésben részesült kollégák, iskolaorvos, védőnők segítségével

Az egészséges táplálkozás és az ezzel kapcsolatos fogyasztási szokások kialakítására való törekvés

Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások

A különböző tantárgyak témakörei a hagyományos tanórai keretek között is adnak lehetőséget az egészségnevelés éppen aktuális megvalósítására, amivel minden pedagógusnak élni kell.

Egyéb lehetőségek

„kamasz-klub”: önismereti tréningek, esetmegbeszélések, filmnézés és megbeszélés
Mikes-nap: előadások, akadályverseny, vetélkedő, sportversenyek
Országos és helyi programokba való bekapcsolódás: DADA, Always, városnap, felvilágosító előadások

Módszerek

Kooperatív tanulási technikák
Modellezés (pl. egészséges táplálkozás ételbemutatója)
Projekt módszer (pl. témahét, témanap)
Kreatív tevékenység (pl. elsősegélynyújtó szakkör, sportnap)
Művészi kifejezés (pl. rajzpályázat)
Riportmódszer

Taneszközigény

Az iskolai pedagógiai program megvalósításához szükséges taneszközök tervezett és hatékony felhasználása az iskola különböző helyiségeiben.

I.11.2. Az iskola környezeti nevelési elvei

„Azt a fát, amelynek két évszázadra volt szüksége ahhoz, hogy megnőjön, egy óra alatt ki lehet dönteni”

/David Attenborough/

Bevezetés:

Az 1975-ben kiadott Belgrádi Charta az alábbiakban fogalmazza meg a környezeti nevelés célját:

„a világ népei számára tudatosítani kell azt, hogy a környezet és a hozzá kapcsolódó problémák megoldása, illetve az újabbak megelőzése megfelelő tudást, felkészültséget, készségeket, attitűdöket, indítékokat és együttműködési szándékokat igényel. A környezeti nevelés feladata mindezek kialakítása és biztosítása. A hétköznapi életvitel megváltoztatására irányul, ebben is különbözik a nevelés egyéb területeitől.”

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul, ami az élet minden területén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. Az oktatásban olyan lehetőségeket kell biztosítani, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód, amely a különböző tantárgyak közötti integrációval érhető el leghatékonyabban, illetve a tanórán kívüli foglalkozásokkal.

Helyzetelemzés:

Battonya Békés megyében - a Maros egyik mellékfolyója – a Száraz-ér két partján fekszik, a magyar-román határ mellett. Közúton Szegedtől 80km, Békéscsabától 62, Gyulától 55km, Aradtól (RO) 26km távolságra helyezkedik el. Vasúthálózatba egy mellékvonallal csatlakozik Mezőhegyes irányában. A közúti személyforgalom lebonyolítására (1995-ben) állandó határátkelőhely létesült Battonya és Turnu között. Könnyen művelhető, jó vízgazdálkodású, humuszban gazdag vályogtalaja megfelelő feltételeket biztosítja mezőgazdasági termeléshez. Határában szénhidrogént bányásznak. A város külterületén, ahol a Cigányka-ér a Szárazérrel folyik össze, terül el a Kis-tompai löszpuszta rét (Körös-Maros Nemzeti Park Tompapusztai löszgyep területi egysége), amely az egykori Békés-Csanádi löszhátaság 21 ha-os maradványfoltja. A zárt gyep növényvilága növényritkaságokban igen gazdag, területén mintegy 150

növényfajta ismert. Az állatvilág nevezetessége a ma már kevés helyen előforduló és fokozottan védett földikutyta. Élőhelyének beszűkülése miatt rendkívül megfogyatkozott egyedszámú fajnak stabil állománya és e területen. A löszrét fokozottan védett területnek minősül.

Az általános iskolánál (Hősök tere 11/a) a korábbi fenntartó sikeres pályázatának köszönhetően Európai Unió elvárásainak megfelelően a 2010/11-es tanévben egy korszerűen megújított általános iskolakorszerű iskolaépületben és újonnan épült 4 tanteremben és tornateremben kezdtek az oktatást. Európai színvonalú tekepálya is biztosított tanulóink számára.

A beruházás keretében

- kicserélték a nyílászárókat
- felújították a lépcsőház burkolatát, és a vizesblokkokat
- megtörtént intézményünk energia felújítása
- központi épület hőszigetelése, bepucolása
- A felújítások során beépítették az automatikus tűzjelző és biztonsági rendszert, valamint akadály-mentesítették az épületet.
- 4 új tantermet tornatermet, valamint tekepályát építettek.

A középiskola épülete a település központjában, (Fő u. 72. sz.) a Népek Barátsága Közművelődési és Iskolai Könyvtár, a József Attila Művelődési Központ és a Városi Sporttelep közvetlen szomszédságában található. Az oktató-nevelő munka 2, energiatakarékos (nyílászárócserés; külső és fűdém-hőszigetelt, napelemes kiserőműves) épületben folyik: a 2008-ig több ütemben felújított „A” épület közel 100 éves kétemeletes és alagsorral rendelkezik (10 tanterem, irodák, tornaterem, öltözők, mellékhelyiségek), a 40 éves „B” épület egyemeletes (10 tanterem, szertárak, tanári szoba, mellékhelyiségek, demonstrációs termek). Ez utóbbit 2003 és 2014 nyarán újítottuk fel. A két épületet fásított-fűvesített udvar veszi körül, ahol a tanulók megfelelő nagyságú szabad térben töltheti a szüneteket, a délutánt. Az épületegyüttes kerítésén túl fűvesített sportpálya található, amit az általános iskolásokkal együtt használ a középiskola (futballpálya, kézilabdapálya, 400 méteres salakos futópálya). Az intézménytől 5 perces kényelmes sétaútra található a feszített víztükrös, 25 méteres medencével is rendelkező hideg-, és termálvizes strandfürdő, amelynek parkosított részében sportolási lehetőség is van.

Erőforrások:

Az iskola pedagógusainak tanulóinak a technikai és adminisztratív dolgozóknak az elkötelezettségét meg kell erősíteni környezeti nevelés iránt, hogy együttműködésükkel, példamutatásukkal olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Céljaink, feladataink:

1. Rendszerszemléletre való nevelés. A tanulók képesek legyenek a tanórán megszerzett ismereteket összekapcsolni az élet valós ügyeivel, késesek legyenek a fejlődés és a környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét megérteni.
2. Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása az egyes problémák összefüggéseinek felfedeztetése mellett a problémákra való válaszkeresésre, ennek értékelésére, ellenőrzésére és a helyes válasz kiválasztására is képesek legyenek a tanulók.
3. A globális összefüggések megértése. Legyenek képesek annak megértésére, hogy a létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi stb. problémák állnak, és ezeket megértve, azonosítva saját környezetükben, életükben helyesen tudjanak cselekedni.

4. A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása. Környezetünk minősége és gazdagsága emberi létminőségünket is meghatározza, aminek felismerésére és megértésére képessé kell tenni a tanulókat.
5. A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása. A tudatos megértés mellett az egyéni életben való gyakorlati tevékenységi lehetőségeket is fel kell fedezni
6. A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése. Az ember a természet része, életben maradásáért együtt kell működni a természettel, amely a természet törvényeinek megértését az élet minden formájának elismerését kel, hogy feltételezze. Meg kell éreztetni, értetni, hogy a biológiai sokféleség nélkül emberi létezés sem lehetne.
7. A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben
Be kell láttatni, hogy az ember történelme során a természettel való szembefordulás mellett tudott a természettel harmóniában is élni, s ennek eredményeként alakult ki a szerves (organikus) kultúra.

Kiemelt célok és a hozzákapcsolódó tevékenységek:

Az iskola épületének belső és külső környezetének környezet-barátabbá tétele:

tiszta egészséges környezet: - szeméttárolók sűrítése

- szelektív hulladékgyűjtés
- utak sózása helyett ásványi örlemény használata
- felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és fertőzési veszélyekről
- udvari növényzet, padok ápolása, védelme

tiszta, meghitt iskolabelső: - festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élőszarkok növényekkel, mellékhelyiségekben szappan, ill. WC-papír

- portalanítás
- gyakori szellőztetés (belső szennyező anyagok: széndioxid)
- lábtörlők alkalmazása

takarékoskodás az energiahordozókkal: - nyílászárók javítása

- energiatakarékos, kompakt izzók alkalmazása mellett a természetes fény preferálása
- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása
- víztisztítók alkalmazása
- fűtőtestek és kazán szabályozása
- papírfelhasználás ésszerű csökkentése

egészséges ételek, italok az iskolai büfében: - gyümölcslevek és teák

- friss és aszalt gyümölcsök
- joghurtok, sajtok, gabonapelyhek, cukormentes édességek

Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások:

Hagyományos, 45 perces tanítási órán valamennyi tantárgy esetében (a kerettantervi ajánlásokon túl is) megtalálhatóak azok a témakörök, témák, amelyek során környezeti nevelés lehetőséghez juthat, és ezekkel a szaktanároknak minden esetben élnie kell. Valamint iskolai szinten programokat szervezünk:

Március 22. – a Víz világnapja

Április 22. – a Föld napja

"TESZ-VESZ" Tavasz
Május 10. – Madarak és fák napja
Május 31. – Dohányzásmentes világnap
Június 5. – Környezetvédelmi világnap
Szeptember 23. – Takarítási világnap
Október 4. – Állatok világnapja

Egyéb lehetőségek

- újságkészítés, pályázatok, kiállítás-rendezés, kérdőíves felmérés, iskolarádió működtetése;
- múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park látogatása mellett szeméttelp, szennyvíztisztító stb. látogatása;
- tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, nyelvi táborok;
- iskolazöldítési akció;
- Mikes-napok;
- biológiai fakultáció

Módszerek

- kooperatív (együttműködő) tanulói technikák
- modellezés (pl. hatásvizsgálatok)
- projekt módszer (pl. témahét, témanap)
- kreatív tevékenység (pl. szelektív hulladékgyűjtés)
- művészi kifejezés (pl. teremdíszítési verseny)
- riport módszer (pl. fotoriport)
- kiselőadások, házi dolgozatok, poszterek, szórólapok, faliújság készítése

Tanesszköz igény

Az iskola pedagógiai programjának végrehajtásához szükséges taneszközök hatékonyabb és irányított felhasználása a környezeti nevelés feladataihoz (pl. audiovizuális eszközök osztálytermi és azon kívüli mozgathatóságával).

I.12. A tanulók jutalmazásának, fegyelmezésének, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

I.12.1. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazják. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, főleg kisgyermek korban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben kell alkalmazni. Tanulók számára etikai ajánlást készítünk a katolikus szellemiség jegyében.

Az értékelés alapelvei:

- szakszerű, differenciált stratégiák alkalmazása,
- sokszínű, változatos, ösztönző módszerek bevezetése,
- a tanulói megerősítés biztosítása.

A jutalmazás kiemelt esetei:

Az „Akikre büszkék vagyunk” általános iskolai dicsőségfalra annak a tanulónak a fényképe kerül ki, aki:

- Országos tanulmányi vagy sportversenyen képviselte iskolánkat,
- Megyei tanulmányi vagy sportversenyen I-VI. helyezést szerzett.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért, iskolánknak tanulmányi munkában és sportban dicsőséget szerzett tanulók oklevelet, díszoklevelet, Szent István emléklakettet, könyvjutalmat kapnak, melyet a ballagási ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át szüleikkel együtt.

A középiskola 1970-ben alapította a "Mikes-plakett"-et, Mikes Kelemen Emlékérem I. fokozatát (Mladonyiczki Béla szobrászművész alkotása). Ezzel a kitüntetéssel ismeri el a több éven át eredményesen tanuló diákok munkáját az alábbiak szerint: A Mikes Kelemen Emlékérem I. fokozatával és jutalommal kell elismerni ballagása alkalmából iskolánknak azt a gimnáziumi vagy szakközépiskolai tanulókat, akinek a tanulmányi eredményében az év végi eredményeinek átlaga tanévenként elérte a 4,7-es átlagot, vagy az OKTV első 20 helyezését valamelyikét szerezte meg.

A "Szakma Kiváló Tanulója" elismerő címmel, a vele járó oklevéllel és jutalommal az a szakképzésben részt vevő tanuló tüntethető ki ballagáskor, aki kiváló szakmai tanulmányi eredményt ért el, és magatartása, szorgalma, közösségi tevékenysége példamutató.

A félévi és az év végi tantestületi értekezleten az osztályokat tanulmányi eredményük, magatartásuk és szorgalmuk alapján rangsoroljuk, amely a tanévzáró iskolai ünnepségen nyilvánosságot is kap.

I.12.2. A fegyelmezés iskolai elvei

A fegyelmezés, a büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása és a tanuló helyes irányba terelése. Azt kell elérni, hogy az általunk értéknek tartott mintákat ő is értékesnek, beépítésre érdemesnek tartsa, hogy ne mi fegyelmezzük kívülről, hanem ő igényelje a belső fegyelmezettséget.

Tanulók számára etikai ajánlást készítünk a katolikus szellemiség jegyében.

Az elmarasztalás általános elvei:

1. A szaktanár szóbeli és írásbeli figyelmeztetést adhat annak a tanulónak, aki magatartásával zavarja a tanítási óra rendjét.
2. Az osztályfőnök írásbeli figyelmeztetést adhat annak a tanulónak, akinek a rövid időszakon belül többszöri szaktanári figyelmeztetés hatástalannak bizonyult, vagy akinek legalább kettő szaktanár is javasolja.
3. Az iskola igazgatója az osztályfőnök javaslatára igazgatói figyelmeztetést, megrovást, szigorú megrovást adhat annak a tanulónak, aki kiemelkedően súlyos fegyelemsértést követett el, illetőleg aki már a félévben kapott osztályfőnöki figyelmeztetést, és újabbat kellene részére adni.

Fontos:

a fokozatosság elvét általában be kell tartani, kivéve, ha a tanuló kirívóan súlyos kötelezettségzegést követett el, amikor egyébként a fegyelmi eljárás megindításának is helye lenne.

I.12.3. A magatartás értékelésének elvei

A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése:

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. és a 9-12. évfolyamon a példás (5), a jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazunk. A tanulók magatartását az 1. évfolyamon a félév és tanítási év végén az osztályvezetők osztályzattal minősítik, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzik. A 2-8. évfolyamon a tanulók magatartását az osztályfőnökök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetekben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A 2-12. évfolyamon a félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és bizonyítványba be kell jegyezni. Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait betartja,
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik, kötelességtudó, feladatait teljesíti, önként vállal feladatokat, és azokat teljesíti,
- tiszteletudó, társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolaközösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, környezetét,
- nincs írásbeli büntetése,

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja, tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- feladatokat önként nem vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs igazgatói írásbeli büntetése,

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be, tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül,
- feladatait nem teljesíti minden esetben,
- előfordul, hogy társaival, felnőttekkel szemben udvariatlan, durva, a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- írásbeli büntetése van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartására fegyelmezetlen, rendetlen

- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlan, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- több figyelmeztetést kapott, illetve van magasabb fokú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Speciális szabályként az elbírálás egységesítése érdekében az igazolatlan mulasztás és a magatartás jegy viszonyát a középiskolában az alábbiakban szabályozzuk:

Az igazolatlan órák arányában a magatartás jegyek csökkenése éves szinten az alábbiak szerint alakul:

- 4 igazolatlan óra: a magatartás jegy még *példás* lehet,
- 1 tanítási napnak megfelelő igazolatlan óra: a magatartás jegy *jó* lehet,
- 2 tanítási napnak megfelelő igazolatlan óra: a magatartás jegy *változó* lehet,
- 3 vagy több tanítási napnak megfelelő igazolatlan óra: a magatartás jegy *rossz*.

I.12.4. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

A tanulók szorgalmának értékelés és minősítése 1-8. és 9-12. évfolyamon példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyekkel illetve osztályzatokkal történik.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályvezető osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe illetve a bizonyítványba bejegyzik. A 2-8. évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetekben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A 2-12. évfolyamon a félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének a követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki,

- képeségeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatot is, és azokat el is végzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képeségeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- tanórákon többnyire aktív,
- többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képeségeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,

- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- félévi vagy év végi osztályzata között egy elégtelen van
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képeségeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait folyamatosan nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tárgyakból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

I.12.5. A magatartás és szorgalomjegyek megállapításának módszere

Az osztályfőnök a félév és a tanév lezárása előtt a naplóban táblázatot helyez el, amely az osztálynévsort és a tanult tantárgyakat tartalmazza. Ebbe a táblázatba az osztályt tanító minden nevelő javaslatot tesz a magatartás, szorgalom osztályzatokra. Ezt az osztályfőnök tanulónként összesíti, a középiskolában az osztályfőnöki órán kikéri az osztály véleményét a minősítésről. Osztályozó értekezleten felolvassa a nevelőtestület előtt. Vitás esetekben az osztályban tanító tanárok javaslatot tehetnek a magatartás, szorgalom jegy megváltoztatására, a javaslat alapján az osztályfőnök dönt.

I.13. Szakmai program

Elvünk olyan szemlélet kialakítása, hogy tanítványaink munkájuk során, alkotásaikban ne féljenek megmutatni önmagukat, saját érzelmi világukat, bátran merjenek vállalkozni, a dolgok mögé nézni és látni, emeljék ki mindazt, amit fontosnak tartanak. Utakat kívánunk mutatni, amelyeket mindenki a saját szemléletének és irányultságának megfelelően továbbépíthet.

Az iskolánk célja, hogy a tanulók saját életpályájuk megalapozásához ismereteket kapjanak mind önmagukról, mind munkaerő-piaci környezetükről, és kellően megalapozzák a pályaválasztási döntésüket.

A tanulók határozzák meg saját helyzetüket és céljaikat, alakuljon ki bennük a szakmai szocializáció, a szakmatanulás igénye, fogadják el a távlatos életpálya-építés szükségességét. Segítjük a tanulók egyénre szabott életvezetési stratégiájának kialakítását, különös tekintettel a munkához való viszonyra.

Hozzájárulunk ahhoz, hogy a tanulók pozitív magatartással, a kreativitásuk felhasználásával és az emberi kapcsolatok fontosságának felismerésével válasszák ki a számukra megfelelő pályaterületet. Segítjük a tanulókat individuális céljaik megfogalmazásában, hogy tudjanak tervezni és dönteni életpályájukkal kapcsolatban.

Mindezek együttesen hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a szakiskolai, a szakközépiskolai évek a társadalomba való indulás megalapozását szolgálják. Ehhez szükséges, hogy a munka és a

pálya világról megfelelő, igényeik szerinti ismeretekkel rendelkezzenek, jól ismerjék a pálya, a munka és a szakma emberekkel szemben támasztott követelményeit. Ismerjék meg a megszerzhető képesítések rendszerét, ezen belül el tudják magukat helyezni, és ehhez kapcsolódóan szakmai perspektívákat is lássanak maguk előtt.

A szagimnáziumi és szakközépiskolai oktatás során igazodni igyekszünk a munkaerő-piaci igényekhez. Szakmai képzésünket központi szakmai tantervekre, a kimeneti követelményekre építjük, figyelembe véve partnereink szakmai igényeit is.

Ezt a munkát gyakorlati oktatásvezető irányításával végezhetjük.

Képzési szakaszok

A kerettantervek alapján megvalósuló pedagógiai folyamat köti össze a tanulók teljesítményében tükröződő általános iskolai nevelést és oktatást, illetve az érettségi és felvételi követelményekben, továbbá az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott igényeket. A kerettanterv rendszerbe foglalja mindazon készségek, képességek fejlesztését biztosító további tantárgyi lehetőségeket, amelyek megalapozzák a szakképzésben, illetve a felsőoktatásban, felnőttképzésben való eredményes részvétel mellett a későbbi munkába állást és a munkában való tartós megfelelés komplex követelményeinek teljesítését.

Célok az egyes képzési szinteken:

Az iskolába kerülő tanulók nagy részénél elsődleges pedagógiai cél és feladat az adott tantárgy tanulásának tanítása; csak ennek elsajátítása után kezdődhet meg a tudás szintjén a különböző pedagógiai célok megvalósítása; folyamatosan, egymásra épülve. Minden képzési szakaszban fontos a fizikum fejlesztése is.

Szakképző évfolyam:

A tanuló a közismereti tantárgyak mellett elsajátítja a választott szakma központi programja szerinti elméleti és gyakorlati ismereteket, felkészül a szakmai vizsgára.

A helyi szakmai, gazdasági, munkaerő-piaci igényeket figyelembe vevő kiegészítő képzésben részesülhetnek.

Olyan szakmai alapismeretek kialakítása, amellyel képes a tanuló a szakmai helytállásra és további vagy magasabb szintű szakképesítés megszerzésére.

A szakemberektől elvárt emberi tulajdonságok kialakítása: munkafegyelem, megbízhatóság, felelősségtudat, önállóság, kreativitás, nyitottság, fogékonyság a változásokra, az önképzés igénye.

Szakképzési évfolyamon (2016. szeptember 1-jétől) választható szakma azonosító száma és megnevezése:

34 523 02 Számítógép-szerelő, - karbantartó (8. évfolyam után három év)

54 345 01 Közszolgálati ügyintéző (érettségi után két év)

Közéiskolai végzettséggel rendelkező tanulóinknak is van lehetőségük OKJ-s szakmai képzés megszerzésére a helyi szakközépiskola keretei között.

Szaktgimnázium 9-12./13. évfolyam:

Intézményünk képzési rendszerében, nappali rendszerű iskolai oktatás keretében a 9-12./13. évfolyamon 2013. 09. 01-jétől 6-7-8-11 órában folyik a kifutó szakközépiskolában, 2016. 09. 01-jétől a szaktgimnáziumra vonatkozó jogszabályi előírások szerint. A helyi tanterv és tanmenetek tartalmazzák az elméleti és gyakorlati oktatás elemeit.

Egymásra épülő képzési formáink és az iskolatípusok közötti átjárhatóság segíti diákjainkat a képességeiknek leginkább megfelelő képzési formában való tanulásban, végzettség megszerzésében. A szaktgimnáziumi képzés célja a kerettantervi ajánlásoknak megfelelően az általános és szakmai műveltséget megalapozó, valamint a további műveltség megszerzését elősegítő nevelő-oktató munka. A tanulók a képzés folyamán közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgákra jelentkezhetnek. A kötelező érettségi tárgyak (magyar, matematika, történelem, idegen nyelv, szakmai tantárgy) mellett a tanuló hatodik tárgyként választhat az informatika, biológia, földrajz, hittan, testnevelés tantárgyak közül.

Lehetőségünk van a kétéves irodai asszisztens (kifutó jelleggel), illetve 2016.09.01-jétől közszolgálati ügyintéző OKJ szakma 4+1 év rendszerben való oktatására, ahol első év szakképző évfolyam követelményeit érettségiig teljesítik a tanulók, érettségi után a második szakképző évfolyam befejezésével tehetnek szakmai vizsgát.

Az átjárhatóságra vonatkozó ismeretek:

Összhangban az összetett iskola funkcióval a helyi tantervek, a kötelező tananyag tartalmát és mélységét, továbbá a szakmai követelményeit tekintve a középiskolában és a szakközépiskolában eltérnek (lásd helyi tantervek.).

A szaktgimnáziumból gimnáziumba való átvétel csak a gimnázium 9. évfolyamán való újrakezdéssel lehetséges.

A szakképző évfolyamok az iskolai oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő pedagógiai szakaszát jelentik. A képzés időtartamát, az elméleti és gyakorlati órák arányát az OKJ határozza meg, a tananyagot a szakmai vizsgakövetelményekre és a központi programra épített helyi szakmai program határozza meg. A képzés a szakközépiskolában szakmai vizsgával zárul. Az első szakképesítéssel rendelkező, másik iskolából érkező tanulóknak lehetőség van az OKJ szerinti feltételekkel másodszakmát szerezni térítésmentesen.

Tárgyi feltételek:

A szakmai és szakmacsoportos alapozó oktatás tárgyi és eszközfeltételeit iskolai kereteken belül tudjuk biztosítani. A szakképzés megvalósítása korszerűen felszerelt informatikai és idegen nyelvi szaktanteremben, tanirodában, tanirattárban, demonstrációs termekben (pl. lövészet), nyelvi laborban és egyéb szaktantermekben történik az egyes szakmákra vonatkozó központi előírások alapján.

I.14. Érettségi vizsgatárgyakra vonatkozó rendelkezések

A középszintű érettségi vizsga letételére a tanulóknak a következő tantárgyakból van lehetősége:

Kötelező tantárgyak:

magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv (angol, német, román, szerb).

Szakköznevelésben kötelezően választandó vizsgatárgy a szakmacsoportnak megfelelő szakmai tantárgy.

Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele a 2013. szeptember 1-jétől belépő 9. évfolyamosok számára ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

A középszintű érettségi vizsga témaköreit a Helyi tanterv tartalmazza.

Az előrehozott érettségi vizsgára a hatályos jogszabályok alapján van lehetősége tanulóinknak.

I.14.1. Az iskolában választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, a követelmények teljesítésének meghatározása

Választható érettségi tantárgyak középszinten: angol, német, belügyi rendészeti ismeretek, biológia, élő idegen nyelv (román, szerb), földrajz, informatika, katonai alapismeretek, testnevelés; katolikus hittan, kémia, (rajz és) vizuális kultúra

Választható érettségi tantárgyak emelt szinten: biológia, informatika, belügyi rendészeti ismeretek, katonai alapismeretek

A hatályos jogszabályokban megfelelően kell teljesíteni a tantárgyi követelményeket a vizsgára jelentkezés feltételeként.

Az előrehozott érettségi vizsgára a hatályos jogszabályok alapján van lehetősége tanulóinknak.

I.14.2. A közösségi szolgálat és teljesítésének meghatározása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény közösségi szolgálatra vonatkozó részei

2. Értelmező rendelkezések

4. § E törvény alkalmazásában:

15. közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása,

4. Az állami vizsgák rendszere

6. § (4) A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének, kivéve azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

54. Átmeneti és vegyes rendelkezések

97. § (2) Az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. EMMI rendelet 45. pontja / 133. § tartalmazza a közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezéseket

133. § (1) A középiskola feladata és az intézmény vezetőjének felelőssége a tanuló választása alapján az iskolai közösségi szolgálat megszervezése állami, önkormányzati, civil, nonprofit szervezetnél, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetnél, középiskola magánszeméllyel kötött megállapodása alapján magánszemélynél vagy saját intézményben. Ennek keretében meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet.

(2) A közösségi szolgálat keretei között

a) az egészségügyi,

b) a szociális és jóléti,

c) az oktatási,

d) a kulturális és közösségi,

e) a környezet- és természetvédelmi,

f) a katasztrófavédelmi,

g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős,

h) az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység.

(2a) A közösségi szolgálat az intézményben meghatározott munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.

(2b) A tanuló a közösségi szolgálatot a lakóhelyén lévő, 133. § (2) bekezdés szerinti intézményben is teljesítheti.

(3) A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés a) és h) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítani.

(4) A gimnázium, a szakgimnázium a 9-12. évfolyamos, a szakközépiskola a 9-13. évfolyamos tanulói számára szervezi meg a legalább ötven órás közösségi szolgálatot, vagy annak teljesítésére időkeretet biztosít.

(5) A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül - szükség szerint a mentorral közösen - legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

(6) A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

(7) A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.

(8) A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

(9) A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

a) a tanulóknak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,

b) az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,

c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről a tanulói jogviszony tanév közbeni megszűnésekor igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,

d) az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti,

e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.

Intézményünkben (a székhelyen és a három telephelyen végzett tevékenységekkel) az érettségi vizsgára készülő tanulók esetében 9-10. évfolyamon szervezzük meg a közösségi szolgálat teljesítését, 11. évfolyamon saját tanulóknál esetlegesen fellépő, vagy a másik iskolából való átvétel miatti pótlást vállaljuk. Amennyiben szükséges, vállaljuk a más szervezetekkel (pl. öregek otthona, szociális feladatokat ellátó szervezetek stb.) való együttműködést írásbeli megállapodás alapján. Másik iskola tanulóit közösségi szolgálat végzésére nem tudjuk fogadni kapacitás hiány miatt.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Legitimációs záradék

A Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium és Szakképző Iskola, Általános Iskola és Óvoda pedagógiai programját a nevelőtestület felülvizsgálta és módosította: 2016. 09. 28-án.

Jelen pedagógiai program az intézmény fenntartójának, a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság jóváhagyásával lép hatályba, és a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetjük be.

Az intézmény pedagógiai programja, nyilvános, minden érdeklődő számára elérhető, megtekinthető. Egy-egy példánya a következő helyeken található meg:

- az iskola fenntartójánál
- az intézmény vezetőjénél és az igazgatóhelyetteseknél
- az óvodai és az általános iskolai telephelyen
- az iskola irattárában
- az iskola könyvtárában
- az iskola tanári szobájában

Az intézmény pedagógiai programjának egy példányát az iskola könyvtárában helyezük el, ahol azt a szülők és a tanulók helyben olvasással, a könyvtár nyitvatartási ideje alatt szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai programot az intézmény honlapján nyilvánosságra hozzuk.

Az óvodapedagógus, pedagógus a szülők részére szülői értekezlet keretében, a tanulók részére osztályfőnöki órán ad tájékoztatást a pedagógiai programról.

A pedagógiai programról hivatalosan az intézmény vezetője ad tájékoztatást.

Jelen pedagógiai program módosítását a jövőben az alábbiak figyelembevételével kell napirendre tűzni:

- a) Évente egyszer, amennyiben azt jogszabályi változások szükségessé teszik.

Felelős: igazgató

- b) Nevelőtestületi értekezletet kell összehívni, amennyiben a pedagógiai program módosítását a(z)

- iskolavezetés
- fenntartó
- szakértő
- nevelőtestület
- szülői szervezet
- (amennyiben van a) diákönkormányzat

javasolja.

Battonya, 2016. 09.28.